

Університет «КРОК»

Коледж економіки, права та інформаційних технологій

за підтримки

Громадської спілки «Національна організація роздрібної торгівлі» («НОРТ»)

ТОВ «НОРТ Консалтинг»

ПрАТ «Європейський страховий альянс»

Турінфо Київ

Конкурентоспроможність як основа розвитку економіки в сучасних умовах

Матеріали студентської науково-практичної конференції

УДК 330.1 (063)

К 64

К 64 Конкуренентоспроможність як основа розвитку економіки в сучасних умовах: збірник матеріалів студентської науково-практичної конференції (м. Київ, 20 квітня 2018 року) / Університет «КРОК». – К.: Університет «КРОК», 2018. – 114 с.

У збірнику представлені матеріали доповідей учасників студентської науково-практичної конференції, яка відбулася 20 квітня 2018 року на базі Університету «КРОК».

Збірник розрахований на наукових і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, студентів, аспірантів та докторантів, які цікавляться актуальними проблемами розвитку сучасної економіки, а також на широкий читацький загал.

Тексти подано в авторській редакції

Організатори студентської науково-практичної конференції «Конкурентоспроможність як основа розвитку економіки в сучасних умовах»

Університет «КРОК». Університет є частиною великої освітньої корпорації, де забезпечується якісна робота з надання освітніх послуг та розвитку студентів як професіоналів у обраних галузях і як цікавих особистостей.

Контактні телефони: +38 044 455-57-57

Офіційний сайт: www.krok.edu.ua

КЕПІТ – це можливість заздалегідь професійно орієнтувати молодих людей, надати їм початкову вищу освіту та здатність у ранньому віці стати конкурентоспроможними професіоналами своєї справи.

Контактний телефон: +38 044 450-14-54

Офіційний сайт: www.krok.edu.ua/ua/pro-krok/pidrozdili/navchalni/koledzh-ekonomiki-prava-ta-informatsijnikh-tekhnologij

Студентське наукове товариство організовує та координує науково-методичне забезпечення роботи з обдарованою молоддю, створює сприятливі умови для розвитку й реалізації творчих здібностей студентів, залучення їх до активної науково-дослідної, пошукової діяльності.

Зміст

Розділ 1. Конкурентоспроможність підприємства як основа формування конкурентних переваг національної економіки

Баб'як І.О. Сутність кадрового потенціалу підприємства	6
Вдович С.Б. Стартап-підприємство в кризових умовах	8
Дегтяр Ю. А. Конкурентоспроможність підприємства, її значення та шляхи підвищення.....	11
Дмитренко Я.В. Інноваційна діяльність підприємств в кризових умовах.....	14
Красій В. В. Інновації як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємств	15
Лойко Є.М. Підвищення рівня доходів домогосподарств як чинника формування інвестиційного потенціалу України	18
Дорофєєва К.Ю. Конкурентоспроможність як основа ефективного функціонування підприємства	20
Шумар М. Фактори, що впливають на ефективність креативно-інноваційного розвитку підприємства	23
Ципле М.М. Підвищення кваліфікації вчителів школи як основа конкурентоспроможності закладу	25

Розділ 2. Розвиток фінансового потенціалу української економіки

Krivko N. Gold and currency reserves	28
Атамановська А.В. Підвищення інвестиційної привабливості підприємств України	30
Дудченко В.М. Інвестиційна безпека України на регіональному рівні в сучасних умовах.....	33
Кравченко В.С. Вплив податкової конкуренції на розвиток фінансового потенціалу української економіки	35
Петриченко А.О. Бар'єри переходу українських підприємств на міжнародні стандарти фінансової звітності.....	37
Петриченко А.О., Коляда Д.О. Проблеми та перспективи фіскальної політики в Україні.....	39
Потерняк О.В. Використання в Україні міжнародного досвіду інноваційної діяльності.....	41
Руденко О.Ю. Застосування електронних грошей в сучасній економіці	43
Шмегельська В.О. Децентралізація: фінансова незалежність місцевих бюджетів України.....	46

Розділ 3. Інформаційно-телекомунікаційні технології в економіці

Бойко Б.В. Застосування програмного забезпечення Python на заняттях з фізики для студентів комп'ютерного напрямку.....	48
Десятнюк І.С. Аналіз нормативно-правової бази побудови інформаційного суспільства в Україні	50
Добришин Ю.Є., Броян Р.Г. Автоматизована інформаційна система контролю доступу навчального закладу.....	51
Добришин Ю.Є., Манчук В.М. Особливості застосування автоматизованих інформаційних систем управління навчальним закладом	53
Залевський Д.Б. Приклад економічної оцінки проекту з віртуалізації	55
Курдибан О.М. Інформаційні технології в управлінні освітньою установою	57
Різо В.Д. Робототехніка в світі людей.....	59

Сабадаш М.В. Инструменты коллективной работы в офисе 365.....	61
Савчин М.П. Розробка робота з використанням мікрокомпютера «Arduino Mega 2560».....	62
Сасім М.О. Засади застосування інтерактивних технологій в навчальному процесі.....	63
Фазілов А.І. Мобільний додаток електронної бібліотеки навчального закладу	65
Хазанжєєв К.Г. Пример использования сервиса Telegram для коммуникаций в учебном заведении	68
Чернозубкін І.О. Цифрова компетентність в системі підготовки фахівців з комп'ютерних наук	71

Розділ 4. Правове забезпечення процесів глобалізації

Бабенко Ю. В. Аліменти та посилення відповідальності за їх несплату.....	73
Логош В.Д. Актуальні питання визначення зниженого віку кримінальної відповідальності в Україні	75
Лутченко Н.В. Проблеми теорії і практики застосування судами обставин, які пом'якшують кримінальну відповідальність	78
Марченко В., Дикун Д. Новации в теории уголовной ответственности, в связи с созданием «человекоподобных» роботов	81

Розділ 5. Комерційна та маркетингова діяльність в забезпеченні конкурентоспроможності економіки

Головченко Л.М. Вплив інформаційних технологій на ефективність та розвиток агрологістики в Україні	84
Капустянська О.О. Організація логістичного сервісу в регіональній системі постачання	86
Кучмєєв О.О. Формування власного підходу до характеристики логістичної системи торгівельного підприємства	89
Єрусланов А.А. Інформаційні технології в економіці	91
Клименко К. Реклама як засіб формування попиту та стимулювання збуту	95
Корольов М.О. Організація франчайзингової діяльності та її ефективність	97
Лещенко В.П. Організація електронної комерції та підприємстві	99
Лисенко Б. Вплив конкуренції на економіку України	101
Маляр С.А. Управління об'єктами житлового фонду міста Києва як чинник підвищення конкурентоспроможності економіки міста	103
Оленюк М.І. Перспективи розвитку ринку злиття та поглинання компаній в Україні.....	106
Строкоус В. Форми продажу товарів у магазинах та їх ефективність	108
Урчик О.А. Ефективність лізингової діяльності в Україні.....	111

Розділ 1

Конкурентоспроможність підприємства як основа формування конкурентних переваг національної економіки

Баб'як І.О.

магістрант,

Університет «КРОК»

Науковий керівник: Лелюк О.О., к.е.н.

Сутність кадрового потенціалу підприємства

У статті проаналізовано теоретичні підходи до визначення поняття кадрового потенціалу та його формування на підприємстві. Розглянуто характеристика даної категорії, її місце в соціально-економічному розвитку підприємства.

В сучасних умовах формування кадрового потенціалу як вирішальної передумови соціально-економічної стабілізації та його ефективне використання стає основою продуктивності національної економіки. Серед важливих причин, що обумовили ускладнення відтворювальних чинників стану сучасного кадрового потенціалу підприємств України і негативно вплинули на структуру зайнятості та якість робочої сили, слід відзначити недоліки структурної перебудови економіки країни. Важливою особливістю сучасних економічних процесів є те, що підприємства майже втратили контроль за станом розвитку свого кадрового потенціалу та процесами його формування й використання.

Розвиток кадрового потенціалу підприємств в Україні за умов її поступової інтеграції до світового співтовариства та загальна подальша тенденція до зближення соціально-економічних систем різних країн не лише дають змогу поліпшити конкурентоспроможні позиції на вітчизняному і світовому ринках товарів та послуг, а є невід'ємною умовою його існування та реалізації кожним громадянином держави своїх прав на працю та гідне життя.

Існують різні погляди на визначення поняття «кадровий потенціал підприємства» (табл. 1).

Підводячи підсумок дослідження поглядів науковців щодо трактування терміну «кадровий потенціал підприємства», варто зазначити, що існують суттєві розбіжності в розумінні його сутності та у визначенні його складових частин, і як наслідок – недостатність та недосконалість методичного інструментарію для формування системи управління ним. Тому виникає необхідність в уточненні сутності терміну «кадровий

Підходи до визначення терміну «кадровий потенціал підприємства»

Джерело	Сутність терміну
Безсмертна В.В. [1]	Кадровий потенціал – це сукупність якісних і кількісних характеристик персоналу підприємства, які включають чисельність, склад і структуру, фізичні і психологічні можливості працівників, їхні інтелектуальні і креативні здібності, професійні знання і кваліфікаційні навички, комунікабельність і здібність до співпраці, відношення до праці та інші якісні характеристики.
Берглезова Т.В. [2]	Кадровий потенціал підприємства – вміння та навички робітників, які можуть бути використані для підвищення його ефективності в різних сферах виробництва з метою отримання прибутку чи досягнення соціального ефекту
Краснокутська Н.С. [3]	Кадровий потенціал підприємства – це сукупність здібностей і можливостей кадрів забезпечувати досягнення цілей довгострокового розвитку підприємства.
Маслов Е.В. [4]	Кадровий потенціал підприємства – сукупна трудова дієздатність його колективу, ресурсні можливості у сфері праці облікового складу підприємства, виходячи з їх віку, фізичних можливостей, знань і професійно-кваліфікаційних навичок.
Турчинов А.І. [5]	Кадровий потенціал є персоніфікованою робочою силою, взятою в сукупності кількісних і якісних характеристик, реалізованих у певних соціально-економічних, організаційно-технічних, природно-біологічних, історичних і духовних умовах виробництва.
Федонін О.С., Репіна І.М., Олексюк О.І. [6]	Кадровий потенціал – це існуючі сьогодні та передбачувані трудові можливості, які визначаються чисельністю, віковою структурою, професійними та іншими характеристиками персоналу підприємства.

потенціал підприємства». На нашу думку, кадровий потенціал підприємства – це відкрита соціально-економічна система, яка включає в себе сукупний ефект від взаємодії кадрів певного складу та структури, які володіють відповідними до потреб підприємства загальноосвітніми та професійними знаннями і навичками, рівнем творчості, людськими якостями, рівнем умотивованості, для забезпечення ефективного функціонування підприємства, досягнення мети його довгострокового розвитку в ринковому середовищі, що постійно змінюється, та завчасної адаптації до його змін.

Колектив є тим соціальним середовищем, у якому безпосередньо відбувається процес формування трудового потенціалу працівника, становлення особистості. Тут важливе все: наявність перспектив, професійне і кваліфікаційне зростання працюючих, підвищення престижності окремих видів трудової діяльності, задоволеність працею, продумана система матеріального і морального заохочення [2, с. 76].

Кадровий потенціал підприємства можна оцінити як за допомогою кількісних, так і за допомогою якісних показників. До кількісних відносяться показники: чисельності працівників; професійно-кваліфікаційного складу кадрів; статево-вікового складу; середнього віку працівників; стажу роботи на підприємстві в цілому й у певній посаді; рівня ротації (руху) кадрів; укомплектованості підприємства кадрами (рівня заміщення посад) та ін.

До якісних показників відносяться: індивідуально-кваліфікаційний потенціал кожного працівника; індивідуальні професійні характеристики; соціально-психологічні й

організаційні параметри групової динаміки: групова згуртованість, соціально-психологічний клімат, організаційна культура та цінності підприємства.

Підвищення кадрової складової трудового потенціалу включає проведення робіт із професійної орієнтації, прийому і розміщення кадрів, підвищення змістовності праці; адаптації молоді й заново прийнятих працівників на підприємстві; підвищення освітнього, професійного і кваліфікаційного рівня кадрів та їхнє просування на виробництві; розширення обсягу робіт з перепідготовки працівників [4, с. 89].

Отже, розглянувши сутність та особливості оцінки кадрового потенціалу підприємства можна зробити висновок, що високий інтелектуальний рівень підприємства в будь-якій сфері приваблює висококваліфікований персонал, що надає можливість для створення унікального поєднання професійних здібностей, що в свою чергу безпосередньо забезпечує кадровий потенціал підприємства з високою конкурентоздатністю. Підвищенню ефективності формування і використання кадрового потенціалу підприємства сприяє скорочення втрат робочого часу та забезпечення його раціонального використання, удосконалення режимів праці і відпочинку.

Список використаних джерел

1. Безсмертна В.В. Стратегія управління кадровим потенціалом підприємства / В.В. Безсмертна // *Економика и управление: Научно-практический журнал*. – 2007. – № 3. – С. 48–53.
2. Берглезова Т.В. Проблемы управления процессами формирования и использования кадрового потенциала предприятия [Електронний ресурс] / Т.В. Берглезова // *Проблемы предпринимательства в экономике России*. – 2005. – №8. – С. 75 – 80.
3. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка [Текст] : навчальний посібник / Краснокутська Н.С. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 352 с.
4. Маслов Е.В. Управление персоналом предприятия: Учебное пособие / Е.В. Маслов. – М. : ИНФРА-М; Новосибирск: НГАЭиУ, 1999. – 312 с.
5. Турчинов А.И. Управление персоналом: учебник. – 2-е изд., доп. и перераб. / А.И. Турчинов. – М.: Изд-во РАГС, 2008. – 608 с.
6. Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навчальний посібник / О.С. Федонін, І.М. Репіна, О.І. Олексюк. – К. : КНЕУ, 2006. – 316 с.

Вдович С.Б.

магістрант,

Університет «КРОК»

Науковий керівник: Лелюк О.О., к.е.н.

Стартап-підприємство в кризових умовах

В статті розкрито сутність та важливість стартапів в кризових умовах. Проаналізовано недоліки та перспективи їх розвитку в Україні.

У сучасних умовах економічного розвитку України запускати новий проект із підвищеним ризиком потребує виваженого підходу, розробки певних правил для забезпечення ефективної його реалізації.

При кризових умовах в Західній Європі зменшується кількість інвесторів і в фондовий ринок, і в приватні компанії. У нас же при наявності їх відсутності, кардинальних змін немає. Якщо хто з великих гравців і думав про ризиковані інвестиції в нові проекти, проблеми з основним бізнесом напевно змусили відмовитися від планів інвестувати в стартапи. Значить, якщо і були шанси на конкуренцію, то тепер їх стало ще менше.

У той же час, якщо вже засновники зуміли знайти капітал для запуску свого стартапу, то в умовах кризи його має вистачити на більш тривалий період. Тому я можу з впевненістю сказати, що розпочати бізнес в теперішніх умовах не тільки реально, але й важливо. Люди відкриті до нових пропозицій, за виробниками залишається робити якісний, корисний продукт.

Стартап — це новостворена компанія (може не бути юридичною особою), яка знаходиться на стадії розвитку і буде свій бізнес на основі нових інноваційних ідей, або на основі технологій, які нещодавно з'явилися [1, с. 24]

Стартап – це тимчасова організація, створена для пошуку повторюваної, масштабованої і стійкої бізнес-моделі.

Стартап не є маленькою копією великої компанії. Це бізнес, який будується для подальшого продажу і ґрунтується на дещо інших правилах. Цим він і відрізняється від традиційного бізнесу [2, с. 97].

Особливо часто термін «стартап» застосовується відносно інтернет-компаній й інших фірм, що працюють в сфері інформаційних технологій, проте, це поняття розповсюджується і на інші сфери діяльності. Ця думка з'явилася за підсумками спостережень за найбільш вдалими як зарубіжними, так і вітчизняними стартапами всесвітньої павутини, а саме:

1) соціальні мережі Facebook, «Вконтакте», «Однокласники.ру». Однак якщо ґрунтуватися на класичному понятті стартапу (де основними характерними рисами є наявність оригінальної ідеї, та вільна ніша, яку ніхто не зайнята), то тільки перший (Facebook) може вважатися таким;

2) найбільша інтернет-енциклопедія — Вікіпедія. Число статей на цьому ресурсі неможливо підрахувати, бо їх кількість щодня зростає;

3) YouTube — найбільша база відеороликів;

4) Flickr — один з найпопулярніших сервісів для зберігання фотографій;

5) Twitter — платформа створена Джеком Дорсі для обміну короткими повідомленнями.

Інші класичні приклади успішних стартапів — Microsoft, Apple Computer inc. і Google [3].

Однією з основних причин створення, успішного розвитку та подальшого існування стартапів вважають неповороткість і повільність великих корпорацій, які успішно використовують вже наявні продукти, а розробкою і створенням нових майже не займаються. Тому стартапи завдяки своїй мобільності в плані втілення нових ідей складають конкуренцію великим корпораціям.

У розвитку стартапів виділяють декілька стадій. Найчастіше згадується скорочена класифікація стадій розвитку стартапів, згідно якої стартап проходить в своєму розвитку 5 стадій: посівну стадію (seed stage), стадію запуску (startup stage), стадію зростання (growth stage), стадію розширення (expansion stage) і стадію «виходу» (exit stage). Іноді застосовується і більш розширена класифікація стадій розвитку стартапа [4].

Сучасна світова криза народжує «паростки» нового перспективного бізнесу. За ре-

комендаціями світових авторитетів і області економіки та підприємництва зараз найкращий період для створення нових підприємств, реорганізації існуючих. Без сумнівів, деякі з народжених сьогодні компаній так і ніколи не досягнуть успіху, інші – не зможуть досягти свого максимуму.

Найбільші компанії часто народжуються саме в періоди кризових явищ в економіці. У 1939 році в кінці «великої депресії», два інженери в гаражі в Каліфорнії створили Hewlett-Packard. Сама Силіконова долина в значній мірі розвинулася під час важкої рецесії в середині 1970-х років. Тоді підприємці заклали фундамент буму 1980-х, створивши компанії, які стали піонерами в трьох нових галузях: Atari у сфері відеоігор, Apple на ринку персональних комп'ютерів і Genentech у біотехнологіях [3].

Можна виділити і ряд інших причин зростання підприємницької активності. Наприклад, умовах спаду все дешевшає, в тому числі знижуються витрати на кадри, вартість матеріалів і офісних площ. Слабшає конкуренція як з боку компаній, що працюють на ринку, так і серед стартапів, які не можуть залучити кошти. Обмеженість фінансових ресурсів означає, що більш сильні ідеї витісняють більш слабкі. Складнощі змушують підприємців працювати над своїми бізнес-моделями так, що вони досягають рентабельності в більш короткі терміни, ніж коли залучення капіталу їм обходиться дешевше.

Українці вже залишили помітний слід в Силіконовій Долині з такими видатними компаніями як Whatsapp (Ян Кум), PayPal and Affirm (Макс Левчин).

На відміну від гігантського ринку США із надмірними можливостями для фінансування, підприємці в Україні змушені оперувати зі значно меншими ринком, браком грошей та геополітичними викликами [5].

Завдяки зосередженню на іноземних ринках з перших днів існування, українські стартапи стали вигідними та прибутковими дуже швидко, ідеальні для того, щоб інвестувати знову в подальший розвиток та ріст продукту.

В певному сенсі, це обмежує, але це також дає українським стартапам певну перевагу, якої на ранніх етапах не вистачає багатьом компаніям. Вони дуже швидко розвивають гостре відчуття бізнесу та вчаться змагатись.

Україна вже близька до такого внутрішнього прориву з проектами Grammarly, Paymentwall, bpm online, Genesis, Readdle and Jooble , які вже на шляху, щоб стати, так званими, першими єднорогами.

Проведені дослідження дозволяють зробити висновки про те, що беззаперечною є теза, що будь-яка економіка ґрунтується на інтелекті та знаннях. Але при цьому не будь-яка економіка, що ґрунтується на інтелекті є інтелектуальною економікою. Основою економіки є виробництво.

Тому варто відзначити, що необхідно створити належне правове поле для діяльності стартапів: розробити уніфікований законопроект, внести зміни до діючих нормативно-правових актів стосовно мотивації діяльності стартапів в Україні.

Таким чином, інтелектуальне виробництво варто розглядати як поєднання виробничого та науково-дослідного процесу, що передбачає безперервне вдосконалення технологій за рахунок економічну впливу стартапу на національний економічний сектор.

Бізнес з обережністю інвестує в стартапи, необхідні дієві механізми для прискорення напрямку розвитку приватних інвестицій шляхом створення фондів спільного інвестування — держави і приватних інвесторів, підтримки державою високотехнологічних хабів, акселераторів, екосистем.

Як переконливо свідчить практика, не всі ідеї витримали випробування сучасною

проблематикою регулювання. Незважаючи на дискусійність та неоднозначність основної концепції щодо проблем стартапів, варто відзначити актуальність розвитку інтелектуалізації економіки в форматі стартапів для України.

Інтелектуалізації економіки перетинається з інтелектуальною власністю, тому метою має стати не тільки уніфікація законодавства, а й фундаментальна робота з захисту прав інтелектуальної власності не з формальної точки зору, а на рівні повноцінної довіри розробників та інвесторів в інноваційну діяльність.

Інтерес до проблеми викликаний тим, що держава наразі зацікавлена в розвитку стартапів, відповідно такий підхід вже набуває значення макроекономічного рівня.

Список використаних джерел

1. Березовская Н. Я не люблю слово «стартап» / Н.Березовская // FORBES Україна. Додаток Forbes WOMAN – 2016. – Май 2016. – С.22-23;
2. Збанацький Д. Стартапи: юридичні та практичні аспекти. Ознайомча частина/ Д. Збанацький // Незалежний АУДИТОР. – 2013 – №3 (14). – С.97-99.
3. Івашова Н.В. Моделі фінансування стартапів. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/32714/1/Ivashova_startup.pdf
4. Ковальова А.Ю. Підходи до створення успішного стартапу: світовий досвід [Електронний ресурс]. Режим доступу:http://confcontact.com/2014_02_meshko/37_Kovalyova.htm.
5. Розум України. Топ-10 українських стартапів року [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://espreso.tv/article/2016/12/29/top_ukrayinskykh_startapiv_2016.

Дегтяр Ю.А.

21-00, II курс, Київський державний
коледж туризму та готельного господарства

Науковий керівник: Віскрівець В.І., спеціаліст вищої категорії,
викладач-методист

Конкурентоспроможність підприємства, її значення та шляхи підвищення

Дослідження конкурентоспроможності підприємства в умовах економічної ситуації, яка склалась в Україні, дає змогу розглядати конкурентоспроможність як комплексну характеристику потенціальних можливостей забезпечення конкурентних переваг в перспективі.

Конкурентоспроможність – це спроможність підприємства витримувати конкуренцію в порівнянні з аналогічними підприємствами в умовах конкурентного середовища. Конкурентоспроможність підприємства визначається за результатами маркетингових досліджень, сегментування ринку.

Поняття конкурентоспроможності включає в себе великий комплекс економічних характеристик, які визначають положення підприємства на ринку. Цей комплекс може включати характеристики товару, а також фактори, які формують в цілому економічні умови виробництва та збуту товару підприємства.

Конкурентоспроможність продукції та конкурентоспроможність підприємства-виробника продукції співвідносяться між собою як частина та ціле. Можливість підприємства конкурувати на певному товарному ринку безперечно залежить від конкурентоспроможності товару та сукупності економічних методів діяльності підприємства, які впливають на результати конкурентної боротьби.

Конкурентоспроможність підприємства характеризується дією цілої системи чинників зовнішнього та внутрішнього середовища його функціонування. До чинників зовнішнього середовища відносять: рівень державного регулювання та розвитку економіки країни (система оподаткування, кредитно-фінансова та банківська система, система зовнішньоекономічних зв'язків країни); система комунікацій; емність ринку; вимоги споживачів до якості продукції та ін. [3].

Чинники внутрішнього середовища підприємства характеризують наступні внутрішньовиробничі показники: технічний рівень виробництва; технологія; організація виробництва та управління; система формування та стимулювання попиту та ін. [3].

Система чинників конкурентоспроможності підприємства показана на рис. 1.

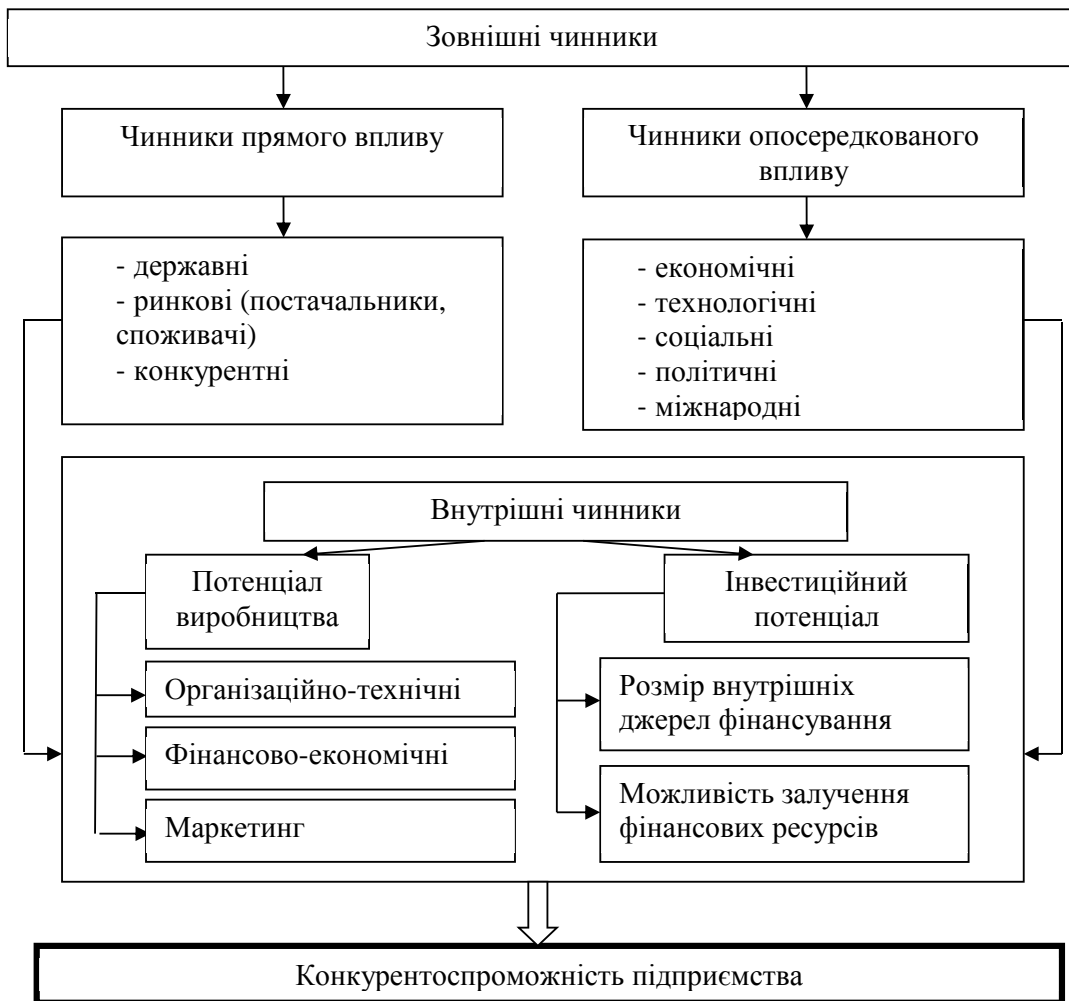

Рис. 1. Система чинників конкурентоспроможності підприємства

Таким чином, конкурентна перевага – це відносна категорія, для якої притаманна здатність адаптації до умов, що змінюються, певний рівень стійкості та ефективності, що в сукупності визначає можливість успішного функціонування підприємства в конкурентному середовищі.

Фактори формування конкурентоспроможності підприємства діють не ізольовано, кожен сам по собі, а системно, що посилює наслідки дії кожного окремо взятого чинника.

Кінцевою метою підвищення конкурентоспроможності підприємства є збільшення прибутку та прибутковості, розширення ринку його збуту та забезпечення стійкості роботи підприємства. Покращення фінансового стану підприємства можна досягти за рахунок підвищення якості продукції, що пропонується, реалізації політики ресурсозбереження, організаційно-технічного та соціального розвитку підприємства [2].

Конкурентоспроможність підприємства може бути оцінена шляхом співставлення конкретних позицій декількох підприємств на одному ринку. Обізнаність відносно інших підприємств-конкурентів визначається наступними параметрами: технологія; виробничий потенціал обладнання; знання та практичний досвід персоналу; система управління; маркетингова політика; імідж; комунікації; можливість адаптуватися до мінливих конкурентних умов.

Для гнучкого використання своїх внутрішніх можливостей підприємство повинно забезпечувати собі технічну та економічну ефективність. Іншими словами, воно повинно знайти спосіб оптимального сполучення технічної та економічної ефективності для забезпечення найкращих умов пропозиції.

Для підприємства найбільш прийнятною стратегією формування конкурентних переваг є стратегія диференціації. У випадку реалізації такої стратегії важливою є концентрація уваги на споживчі пріоритети та інтереси покупця. Стратегія диференціації передбачає в якості вихідної точки вивчення інтересів споживача, для цього необхідно:

- чітко визначити не просто те, хто є споживачем, але і те, хто приймає рішення з питань купівлі продукції;
- вивчити споживчі критерії, по яких робиться вибір, при купівлі продукції;
- визначити фактори, які формують уявлення споживача про продукцію (джерела інформації про властивості продукції) [4].

На це і повинні бути направлені зусилля стратегічного управління підприємством паралельно з підвищенням кількісних показників фінансового стану, ефективності використання ресурсного потенціалу, рентабельності, які є одними з основних показників його конкурентоспроможності.

Таким чином, конкурентоспроможність підприємства є складним і багатопланивим поняттям, яке необхідно розглядати як з технічних, так і з економічних позицій. Конкурентоспроможність має ендогенне походження і являє собою поняття яке стосується лише діючих учасників ринку, для адекватного віддзеркалення яких повинен використовуватися цілий комплекс показників, і зумовлює систему використання власних конкурентних переваг і дає можливість пристосовуватись до змін зовнішнього та внутрішнього середовища з метою забезпечення виконання зобов'язань перед іншими суб'єктами господарювання та підтримання прибутковості.

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 N 436-IV (зі змінами і доповненнями)

2. Бойчик І.М. Економіка підприємства : Навч. посіб. / І.М.Бойчик. – Вид. 2-ге, доповн. і переробл. – К.: Атіка, 2014. – 528 с, 530 с..
3. Величко В.В. Економіка підприємства : Навч. посіб. / В.В. Величко – Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 169 с.
4. Гетьман О.О. Економіка підприємства : Навч. посіб. / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – 2-ге вид. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 488 с.

Дмитренко Я.В.

магістрант

Університет «КРОК»

Науковий керівник: Галиця І.О., д.е.н., проф.

Інноваційна діяльність підприємств в кризових умовах

Досліджено сучасний стан інноваційної діяльності підприємств України та визначено напрями підвищення її активності.

Інноваційна діяльність пов'язана з проведенням наукових досліджень і розробок та впровадженням їх результатів в практику. Результатом інноваційної діяльності є новий або вдосконалений продукт або процес.

Аналізуючи сучасний стан підприємств можемо сказати, що високих результатів підприємства можуть досягти лише за систематичного і цілеспрямованого розвитку, направлено на пошук можливостей, яке відкриває середовище господарювання.

На інновації покладено великі надії. Україна відстаючи в економічному та інноваційному розвитку втрачає свою конкурентоспроможність на світових ринках. Більшість інновацій зароджуються саме на підприємствах. Для підприємства інновації- це перш за все ключ до ефективного функціонування. Адже завдання підприємства, полягає в отриманні максимального прибутку. Підприємства які працюють в одній сфері будуть конкурувати і намагатися першими досягти поставленої мети.

Саме інноваційні процеси, що проходять на підприємствах покликані максимізувати доходи і мінімізувати витрати. Під інноваційним процесом потрібно розуміти не лише впровадження інновацій у виробництво, а й сукупність змін, які полягають у впровадженні нової техніки. Тобто – це впровадження результатів наукових досліджень і розробок, що реалізуються вперше, забезпечують підвищення техніко-економічних показників виробництва або вирішення соціальних та інших завдань[1].

Інноваційна діяльність в Україні характеризується рядом ознак:

- недостатній обсяг інноваційної продукції, яка реалізується підприємствами;
- низький рівень інноваційної активності;
- недостатній рівень інноваційної активності підприємств промисловості;
- тенденції до зменшення витрат підприємств на інноваційні процеси.

Сучасні інноваційноактивні підприємства- це підприємства, які витрачають

на інновації значні фінансові ресурси, таким чином реалізуючи ряд інноваційних проектів. Однак інноваційний розвиток не став однією з головних ознак зростання українських підприємств. Певні позитивні тенденції тимчасово спостерігалися, але швидко змінювалися. Тобто інноваційні процеси на українських підприємствах є нестійкими.

Впродовж останніх 10 років кількість винахідників в Україні значно скоротилися, науковий потенціал знизився більш ніж удвічі. На підприємствах, в установах, організаціях значно скоротився обсяг науково-дослідної та інноваційної діяльності [2].

Недостатнє фінансування наукової сфери не дає змогу можливість одержати важливі наукові результати та перешкоджає розвитку України.

Для стимулювання інноваційної діяльності у промисловій галузі необхідна мотивація працівників до інноваційної діяльності, зменшення міграції вчених, зниження податків, тісна співпраця з іноземними підприємствами, обмін досвідом. Насамперед, аби покращити стан інноваційної діяльності в Україні, необхідна організація більш розвиненої інноваційної інфраструктури, а саме створення інноваційних парків, технополісів, які спеціалізуються на створенні сприятливих умов для ефективності діяльності інноваційних підприємств. На сьогодні в Україні ефективно діючим механізмом виступають лише технопарки, але їх кількість не відповідає умовам інноваційної стратегії розвитку економіки [3].

В Україні науково-інноваційна діяльність потребує покращення. Рівень використання інноваційного потенціалу є недостатньо високим. Тому без підвищення ефективності та конкурентоспроможності виробництва.

Список використаних джерел

1. Омельчак Г.В. Концептуальні основи розвитку інноваційного потенціалу підприємств / Г.В. Омельчак // Держава та регіони. Сер.: Економіка та підприємництво.-2014.-№ 2.-С.113-118
2. Щодо першочергових заходів з активізації інноваційної діяльності в Україні. Аналітична записка[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/654/>
3. Ястремська О.М. Інноваційна діяльність промислових підприємства: результати оцінювання / О.М. Ястремська, П.О. Доуртмес// Бізнес Інформ №4.-2016-С.161-168.

Красій В.В.

здобувачка

група ЕП-15к, III курс, КЕПІТ

Науковий керівник: Лелюк О.О., к.е.н.

Інновації як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємств

В даній роботі розглянуто безпосередній вплив інновацій на конкурентоспроможність підприємства. Вказано необхідний курс для сучасного підприємства, який дав би значну конкурентну перевагу виробнику.

В умовах глобалізації та постійного загострення конкуренції основою конкурентоспроможності виступають інновації, які дозволяють країнам, що володіють інноваційними конкурентними перевагами, займати гідне місце в світовому співтоваристві. На жаль, і до теперішнього часу застосування інновацій, як одного з головних чинників підвищення рівня конкурентоспроможності в Україні системно не здійснюється. Таким чином, стратегічні завдання вимагають підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки на інноваційних засадах, що має створити переваги для вітчизняних виробників у боротьбі з економічними суперниками на внутрішніх і міжнародних ринках та допомогти Україні зайняти гідне місце поряд із розвиненими світовими країнами.

Конкурентоспроможність, економічне зростання та інноваційна діяльність тісно пов'язані між собою. Саме інновації визначають конкурентні переваги в ринковій боротьбі, реалізація яких дозволяє активно брати участь у формуванні світової економічної системи завдяки досягненню інноваційної конкурентоспроможності на національному рівні. Вони є також істотними для побудови та результативності бізнес-моделей. Враховуючи вплив і способи створення конкурентної переваги, важливим є виділення двох головних видів інновацій:

1. Зростаючі інновації (incremental innovation) – це інновації з характером удосконалення продуктів і технологій. Вводяться найчастіше систематично, уможливаючи поступове зростання чи також підтримування конкурентоспроможності. Їх можна трактувати як чинник, який послідовно, лінійно впливає на зростання конкурентоспроможності.

2. Радикальні інновації (radical innovation) – це вид інновації, який створює не тільки нові технології та продукти, але також нові концепції бізнесу. Їхній стрибкоподібний, загалом революційний характер викликає те, що вони забезпечують часто порівняно тривалу конкурентну перевагу, створюючи нові умови конкуренції.

Як приростові, так і радикальні інновації впливають на три важливі сфери, які є вирішальними для конкурентоспроможності (табл.1):

1. Економіка і сектори, що її утворюють.
2. Підприємства і реалізовані ними бізнес-діяльності.
3. Продукти і процеси.

У першій сфері вплив зростаючих інновацій проявляється переважно у побудові бізнес-стосунків типу B2B, а також змінах й удосконаленні ланцюга поставок. Своєю чергою, радикальні інновації створюють нові сектори економіки. Створюють їх як так звані підприємства нової економіки, так і інших секторів, що застосовують, наприклад, біо-

Таблиця 1

Сфери впливу інновацій

Види інновацій	Сфери впливу інновацій		
	Економіка та її сектори	Підприємства, бізнес діяльність	Продукти і процеси
Зростаючі	Стосунки між підприємствами (B2B) Інтеграція ланцюга поставок	Процеси удосконалення організації (реінжиніринг, TQM)	Модифіковані процеси і продукти
Радикальні	Нові, інноваційні структури секторів і економіки	Створення нових бізнес-концепцій	Зміна конфігурації процесів. Нові продукти

Джерело: розроблено автором на основі [1, с. 32]

технології чи нанотехнології. Виникнення нових секторів приводить до структурних змін усієї економіки, посилюючи в ній роль і частку підприємств, які спираються на знання.

У сфері підприємств і їхньої бізнес-діяльності зростаюча інноваційність пов'язується з удосконаленнями організації, такими, як, наприклад, реінжиніринг або TQM. Радикальні інновації, в свою чергу, створюють нові бізнес-концепції, які значно більше, ніж, наприклад, нові технології, змінюють систему конкуренції, часто тим самим руйнуючи стан речей. Вплив зростаючих інновацій у сфері продуктів і процесів виражається в їхньому покращанні і модифікації. Радикальні інновації викликають зміни конфігурації процесів, створюють нові продукти та процеси [2].

Таким чином, інновації як чинник підвищення конкурентоспроможності – це науково-технічні, технологічні, економічні та організаційні зміни у виробництві, відмінні від існуючої практики і направлені на удосконалення виробничого процесу в цілях забезпечення конкурентоспроможності. Як свідчить світова практика, ефект інноваційної діяльності підприємства з точки зору його конкурентоспроможності має три складові [3]:

1. Підвищення конкурентоспроможності продукції, що створює конкурентні переваги на найближчу і середньострокову перспективу.

2. Поява нових споживчих потреб, що створює конкурентні переваги на віддалену перспективу.

3. Підвищення ефективності виробництва, яка своїм впливом трансформує конкурентоспроможність продукції в конкурентоспроможність підприємства.

Відповідно до цього, застосування інновацій у своїй діяльності допоможе вітчизняним підприємствам не лише налагодити внутрішні процеси з виробництва продукції за рахунок прогресивних технологій, а й сприятиме підвищенню рівня конкурентоспроможності та збереженні конкурентних переваг у часі. Підприємство, яке використовує інноваційні процеси у своїй діяльності володіє конкурентоспроможною перевагою до тих пір, поки зберігається конфіденційність впроваджених на ньому інновацій. Це аргументується тим, що практично будь-яке досягнення можна повторити.

Більшість вітчизняних підприємств розуміють значимість інновацій у контексті підвищення конкурентоспроможності, але проявляють це лише у заміні морально застарілого обладнання більш новим. Враховуючи стрімке «старіння» існуючих та розвиток нових технологій у більшості галузей, цього не достатньо. Задля підвищення рівня конкурентоспроможності підприємствам необхідно постійно слідкувати за інноваційним розвитком та впроваджувати інновації, випереджаючи конкурентів [4].

На сьогоднішній момент немає країни, де економічне змагання за лідерство на ринку не було пов'язано з інноваціями. Ще більшою мірою це стосується нашої держави, адже створити і особливо утримати національні конкурентні переваги, реалізувати їх в економіці глобального ринку можна лише шляхом інноваційного розвитку. Таким чином, основою нового стратегічного курсу, його визначальним пріоритетом для нашої країни мають стати розроблення та реалізація програми, спрямованої на інноваційний розвиток. Необхідно змінити пріоритети промислової політики України та здійснити переорієнтування промислового комплексу на переважний розвиток високотехнологічних галузей. Інноваційний розвиток дозволить досягти необхідного рівня конкурентоспроможності продукції з метою вільного конкурування на ринку.

Список використаних джерел

1. Бжуска Я. Інноваційні моделі бізнесу / Я. Бжуска // Вісник Національного університету «Львівська політехніка», 2008. – № 628. – С.29-35.

2. Богма О.С., Болдуєва О.В. Роль інновацій у забезпеченні конкурентоспроможності національної економіки/ О.С. Богма, О.В. Болдуєва // Вісник Запорізького національного університету, 2010. – №3 (7). – С. 166-170.

3. Колесов С.В. Інноваційні аспекти конкурентоспроможності промислових підприємств України. – К.: Знання – Прес, 2010. – 335 с.

4. Портер М. Конкуренція [пер. з англ. / під ред. Я.В. Заблоцького]. – М.: Вільямс, 2001. – 495 с.

Лойко Є.М.

здобувач ступеня бакалавра

МА-16, 2 курс,

Університет «КРОК»

Науковий керівник: Лелюк О.О., к.е.н.

Підвищення рівня доходів домогосподарств як чинника формування інвестиційного потенціалу України

Розглянуто питання формування заощаджень домогосподарств країни, як інвестиційного потенціалу країни. Проведено аналіз динаміки обсягів заощаджень та депозитів домашніх господарств України за період 2010-2017 рр. Зроблено висновки щодо наявності об'єктивних та суб'єктивних чинників погіршення фінансового стану домогосподарств України за досліджуваний період та окреслено пропозиції щодо покращення ситуації.

Підвищення конкурентоспроможності національної економіки України можливо за рахунок використання резервів внутрішніх інвестицій, зокрема, використання заощаджень домогосподарств як ресурсу інвестування розвитку промисловості та інших сфер економіки країни.

У роботах українських учених висвітлено окремі аспекти проблеми заощаджень домогосподарств. Водночас певні питання формування та використання інвестиційного потенціалу домогосподарств в забезпеченні економічного розвитку країни залишаються дискусійними. А.Ю. Рамський зазначав, що сукупний ефект від використання заощаджень домогосподарств визначає темпи економічного зростання країни, обсяги випуску продукції промисловими підприємствами, рівень технічного прогресу, економічну могутність країни і добробут її населення [1].

В сучасних умовах важливого значення набувають процеси акумулювання заощаджень, їхня трансформація в інвестиційний потенціал, реалізація в інвестиційний продукт та генерування активів і доходів від цього продукту. Значущими факторами впливу на процеси накопичення заощаджень домашніх господарств є: грошовий і наявний доход, оплата праці, доходи від підприємницької діяльності та самозайнятості, доходи від продажу сільськогосподарської продукції, отримані пенсії, стипендії, соціальна

допомога, кінцеві споживчі витрати домашніх господарств, поточний приріст заощаджень і кредитів на одну особу, нетто-заощадження тощо.

Використання заощаджень домогосподарств як інвестиційних ресурсів, спрямоване на відтворення валового внутрішнього продукту для забезпечення подальшого економічного розвитку та сприяє формуванню «багатства» країни. Інвестиції домогосподарств розуміються як будь-які вкладення через фінансових посередників у фінансовий сектор, зокрема у депозити, іпотеку, придбання автомобілів, інших товарів тривалого користування, у кредити тощо. За проведеним аналізом динаміки зміни обсягів питомої ваги заощаджень домогосподарств у ВВП України за період 2010-2017 рр. (табл. 1) можна зробити наступні висновки. Частка заощаджень домогосподарств у ВВП України за період 2010–2017 рр. зменшилася з 15% (2010 р.) до 0,6 % у 2015 р., а в 2016-2017 рр. обсяг чистих заощаджень домогосподарств мав від’ємне значення (табл. 1). Це свідчить про погіршення економічного стану домогосподарств протягом останніх років. Такий стан пояснюється наявністю об’єктивних та суб’єктивних чинників, зокрема: погіршенням політичної та відповідно економічної ситуації в Україні упродовж 2014-2015 рр. із-за необхідності проведення антитерористичної операції на сході України, геополітичні зміни, які викликані анексією території Автономної Республіки Крим та м.Севастополя, високий рівень макроекономічної нестабільності, спад ділової активності, закриття підприємств та зниження рівня їх доходності. Про погіршення фінансового стану домогосподарств в Україні свідчать також результати аналізу динаміки депозитів домогосподарств на кінець періоду за даними НБУ (табл.1).

Таблиця 1

**Динаміка обсягів заощаджень та депозитів
домашніх господарств України за період 2010-2017 рр.**

Показник	2010	2011	2012	2013	2014 ¹	2015 ¹	2016 ¹	2017 ¹	Відхилення даних 2017 від 2010, %
Обсяг чистого заощадження, млрд грн	161,9	123,1	147,3	116,3	30,8	12,9	-17,8	-68,9	-
ВВП (у фактичних цінах), млрд грн	1079,3	1299,9	1404,6	1465,2	1586,9	1988,5	2385,4	2982,9	Зріс у 2,76 рази
Частка заощаджень у ВВП, %	15,0	9,5	10,5	7,9	1,9	0,6	-	-	-
Депозити домогосподарств (залишки на кінець року), млрд. грн.	275,1	310,4	369,3	656,8	418,1	410,9	444,7	165,4	- 39,87

Примітки: 1 – офіційні дані за 2014-2017 рр. наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м.Севастополя.

Джерело: складено авторами за даними [2, 3]

За досліджуваній період 2010-2017 рр. обсяг депозитів домогосподарств зменшився на 39,87 %. Найвищий рівень депозитів домогосподарств протягом досліджуваного періоду було відмічено у 2013 р. у розмірі 656,8 млрд.грн. Обсяг депозитів домогосподарств у 2017 р. був значно нижчим, він склав 25,16 % від обсягу депозитів 2013 р. і

дорівнював 165,4 млрд.грн. За наведеними вище даними можна зробити висновок, що ймовірність використання чистих заощаджень домогосподарств у якості інвестиційного потенціалу має низьке значення через неналежну забезпеченість цього процесу та недостатній захист капіталу інвесторів.

У теперішній час можна передбачити ймовірне скорочення частки чистих заощаджень у наявних доходах домогосподарств в Україні внаслідок зменшення доходів, збільшення споживання на відновлення втраченого майна, вимушене переселення, лікування та реабілітацію постраждалих, матеріальну допомогу іншим домогосподарствам тощо, а також переміщення окремими домогосподарствами активів в зарубіжні країни. За рахунок поширення глобалізації та політики євроорієнтації України зберігається висока ймовірність залучення інвестиційних ресурсів вітчизняних домогосподарств на світових ринках. Така ситуація може призвести до збільшення відтоку капіталу за кордон, що негативно позначатиметься на фінансових потоках вітчизняних інституційних секторів економіки. Виникнення таких тенденцій обґрунтовується існуванням значної пропозиції інвестиційних продуктів в інших країнах, прозорістю і простотою їх придбання, існуванням обмеженої частки чистих заощаджень в обсязі наявних доходів домогосподарств країн Єврозони, а також поширенням зацікавленості населення України здійснювати придбання через Інтернет та іншими засобами.

Відсутність чіткого плану вирішення поточних проблем в Україні, які погіршують фінансовий стан домогосподарств, ускладнює прогнозування обсягів заощаджень домогосподарств, які в перспективі можливо було б використати у якості інвестицій для промисловості та сільського господарства країни. Лише позитивне вирішення та проведення економічних реформ може призупинити економічний спад та поступово відновити економічне зростання.

Список використаних джерел

1. Рамський А.Ю. Інвестиційний потенціал домогосподарств [Текст]: монографія / А.Ю. Рамський. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. – 352 с.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Основні показники соціально-економічного розвитку України: [Електронний ресурс] – Режим доступу до: www.ukrstat.gov.ua.
3. Архів Бюлетеня НБУ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до: https://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=67693

Дорофєєва К.Ю.

здобувачка

ЕП-15к, 3 курс, КЕПІТ

Науковий керівник: Лелюк О.О., к.е.н.

Конкурентноспроможність як основа ефективного функціонування підприємства

Розглянуто сутність та властивості конкурентоспроможності підприємства, виокремлено фактори формування конкурентоспромож-

ності підприємства. Обґрунтовано важливість та роль планування конкурентоспроможності в системі менеджменту підприємства.

Важливим атрибутом ринкової економіки є конкуренція. Сам ринок, механізм його дії не може нормально існувати без розвинутих форм конкуренції. Вчені стверджують, що конкуренція – це суперництво між учасниками ринку за найвигідніші умови виробництва, а також за привласнення найбільших прибутків. Забезпечення конкурентоспроможності господарюючих суб'єктів відіграє важливу роль і в національному масштабі, адже підвищення конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників на зовнішніх ринках дозволяє збільшити експорт і врівноважити платіжний баланс країни. Разом з тим, жорстка конкуренція на ринку, особливо з боку іноземних фірм, політичні та економічні негаразди, недосконалість правової системи не дозволяють вітчизняним підприємствам сміливо дивитися в майбутнє.

Незважаючи на значну увагу в наукових колах до проблем забезпечення конкурентоспроможності, в динамічних умовах сьогодення перед підприємствами постійно постають нові всезростаючі вимоги до їх конкурентоспроможного розвитку, які потребують вивчення та розробки відповідних напрямів щодо їх досягнення.

Конкурентоспроможність – ринкова категорія, що має динамічний, мінливий характер. Так, при незмінних якісних характеристиках товару, його конкурентоспроможність може змінюватися в широких межах залежно від кон'юнктури ринку, дій конкурентів, зміни цін, рекламних заходів тощо. В загальному вона характеризує показники собівартості, рентабельності продукції, прибутковості, оборотності, ділової активності, ліквідності та продуктивності праці тобто ефективності. Деякі науковці конкурентоспроможність підприємства вбачають у відносній характеристиці, яка відображає ступінь відмінності розвитку організації від конкурентів за ступенем задоволення своїми товарами потреб споживачів, а також можливості і динаміці пристосування організації до умов ринкової конкуренції [1, с. 78].

Згідно визначення Зав'ялова П.С., конкурентоспроможність підприємства – це можливість ефективної господарської діяльності та її практичної прибуткової реалізації в умовах конкурентного ринку. Реалізація забезпечується всім комплексом наявних у фірми засобів, включаючи маркетингові [2, с. 118].

Іванов Ю. Б. розглядає конкурентоспроможність підприємства як ретельно розроблену програму заходів, які мають бути реалізовані організацією, з метою досягнення вигідної конкурентної позиції на ринку та адаптації організації до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі [3, с. 70].

Таким чином, конкурентоспроможність підприємства:

- ґрунтується на конкурентних перевагах підприємства;
- визначає здатність підприємства витримувати конкуренцію на певному ринку;
- відображає позицію даного підприємства відносно конкурентів.

Значною мірою конкурентоспроможність підприємства визначається його здатністю в умовах, що склалися, проектувати, виготовляти та збувати товари, які за ціновими та неціновими характеристиками є більш привабливими для споживачів, ніж товари їх конкурентів. З іншого боку, конкурентоспроможним, як правило, є те підприємство, що тривалий час може залишатися прибутковим в умовах ринкової економіки [2, с. 120].

Основними ознаками конкурентоспроможності як одного з критеріїв ефективності економічного суб'єкта є:

- відносний (порівняльний) характер – конкурентоспроможність проявляється тіль-

ки через порівняння характеристик економічного суб'єкта з характеристиками інших суб'єктів даного ринку;

- релевантний характер критерію конкурентоспроможності, який означає, що траєкторія руху даного економічного суб'єкта (його конкурентна позиція) відносно інших суб'єктів може бути визначена тільки в межах релевантного зовнішнього середовища;

- часовий характер (динамічність) критерію конкурентоспроможності характеризує положення суб'єкта у конкурентному полі в координатах часу як результат його конкурентної діяльності [4, с. 828].

Фактори – це рушійні сили, чинники впливу, формування чого-небудь. Фактори конкурентоспроможності – це безпосередні причини, наявність яких необхідна і достатня для зміни одного або декількох критеріїв конкурентоспроможності. Фактори, що визначають конкурентоспроможність підприємства, досить багаточисельні та різноманітні.

Економічні фактори характеризують основні економічні та споживчі властивості продукції (ціну, собівартість, рівень попиту на неї тощо) і відтворюються в показниках загальних витрат на придбання та експлуатацію продукції за весь термін її служби.

Класифікаційні фактори (параметри призначення продукції використовуються для визначення приналежності продукції до відповідного класу за рядом ознак (видом продукції, її призначенням, змістом, новизною).

Техніко-технологічні фактори визначають конструктивні властивості продукції і регламентуються технологічними стандартами випуску продукції, які відповідають стандартам і нормам, діючим в країні та поза її межами.

Нормативно-правові (юридичні) фактори визначають правову захищеність продукції на ринку.

Ергономічні фактори характеризують властивості продукції в процесі її використання людиною (гігієнічні, психофізичні).

Естетичні фактори відображають виразність і досконалість зовнішнього вигляду продукції, особливості її сприйняття споживачами в процесі експлуатації (насиченість кольорів, дизайн, зручність у використанні).

Організаційні фактори призначені для оцінки умов здійснення платежів за придбання продукції, періодичності і терміновості постачань, термінів та умов гарантії, сервісного обслуговування тощо.

До нецінових факторів, які безпосередньо впливають на забезпечення конкурентоспроможності продукції, слід віднести унікальність, ефективність бази для поширення інформації про продукцію, динамізм збуту і можливість швидкого реагування на ринкові досягнення [5, с. 64-65].

В сучасних умовах господарювання для підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств необхідно вжити наступні заходи:

- на макрорівні:
 - активізація інноваційно-інвестиційних процесів в країні;
 - формування сприятливого бізнес-середовища;
 - сприяння залученню додаткових інвестицій для модернізації виробництва;
- на мікрорівні:
 - формування, постійне вдосконалення та розвиток конкурентних переваг на інноваційних засадах;
 - проектування та впровадження на ринок сучасної високотехнологічної продукції із найменшими витратами;

- постійний моніторинг за змінами і коливаннями в конкурентному середовищі з ідентифікацією факторів і чинників впливу на рівень конкурентних переваг;
- формування ефективної системи якості;
- постійне підвищення кваліфікації робітників та апарату управління підприємства;
- використання досвіду провідних вітчизняних та іноземних компаній тощо.

Конкурентоспроможність підприємства розкривається завдяки його здатності забезпечувати свою діяльність таким чином, щоб представити на ринок товар або послугу більш привабливу для споживача, ніж інші учасники конкурентних відносин. Ця здатність забезпечується умілим використанням організаційно-управлінських, науково-технічних, економічних, маркетингових і інших засобів ведення ефективної господарської діяльності.

Список використаних джерел

1. Лупак Р.Л. Економічні основи забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах ринкових відносин // Наук. вісник НЛТУУ: Зб. наук.-техн. праць – Львів: НЛТУУ. – 2010, – С. 248-252.
2. Клименко С.М., Омеляненко Т.В, Барабась Д.О Управління конкурентоспроможністю підприємства – К. : КНЕУ, 2008. – 520 с.
3. Иванов Ю.Б. Теоретичні основи конкурентної стратегії підприємства: Монографія / ХНЕУ. – Х.: ВД «ИНЖЕК», 2006 – 383 с.
4. Вербівська Л. В., Судук І. В. Стратегія забезпечення конкурентоспроможності підприємства та основні принципи її формування/ Молодий вчений. – 2017. – №10. – С. 827-833.
5. Чумак Л.Ф. Фактори впливу на формування конкурентоспроможного потенціалу підприємств / Экономика и управление. – № 1. – 2013. – С. 62-69.

Шумар М.

магістрант, група ЕП-17м

Університет «КРОК»

Науковий керівник: Галиця І.О., д.е.н., проф.

Фактори, що впливають на ефективність креативно-інноваційного розвитку підприємства

Розвиток сучасного підприємства – це процес систематичних постійних перетворень, трансформацій задля забезпечення сталого інноваційного розвитку в умовах сучасного динамічного світу.

Як наслідок, в сучасній економіці креативність є необхідною умовою розвитку будь-якого підприємства або виду діяльності. Оскільки мінливість сучасного світу вимагає постійних інноваційних впроваджень, в інформаційній економіці креативність проявляється у випадку зміни структури активів – коли перевага надається немате-

ріальним активам, в яких наявні компетенції працівників та інтелектуальний капітал організації (патенти, ноу-хау, програмні продукти, ліцензії і тд.).

Так, австрійський економіст Й. Шумпетер бачив в інноваційній суті підприємця силу, здатну «зруйнувати сформовану економічну рівновагу, стимулюючи при цьому розвиток суспільства» [4].

За сучасних умов саме інноваційна діяльність підприємницьких організацій є основою досягнення високої конкурентоспроможності, про що свідчать наступні статистичні дані: інвестиції підприємств в освіту, кваліфікацію персоналу, інформаційні технології в 90-і роки минулого століття щорічно збільшувались в середньому на 3, 5%, тоді як основні засоби – тільки на 2,1% [3].

Варто взяти до уваги загальні фактори державного рівня, котрі впливають на ефективність впровадження інноваційної діяльності в Україні. До них слід віднести: нормативно-правове поле здійснення інноваційної діяльності та рівень розвитку і використання інноваційного потенціалу. На сьогоднішній день в українському інноваційному правовому полі існує значна кількість недоліків: недосконалість механізму комерціалізації інтелектуальної власності; відсутність ефективних механізмів залучення фінансових ресурсів в інноваційну сферу; відсутність механізму державного та приватного страхування інноваційних ризиків.

В умовах фінансової нестабільності найбільш проблемним структурним елементом інноваційного потенціалу є фінансово-кредитна система. На сьогодні основним джерелом фінансування інноваційної діяльності в Україні є власні кошти суб'єктів господарювання, що не дає можливості ефективно реалізовувати інноваційну політику, тому важливим завданням є урізноманітнення джерел фінансування та пошук нових форм залучення фінансових ресурсів. Суттєвого розвитку, зокрема, вимагає приватно-державне партнерство в інноваційному секторі.

Зосереджуючись на системі управління інноваційною діяльністю, стратегія креативно-інноваційного розвитку повинна передбачати інтеграцію цілей, ресурсів, персоналу та його знань і мотивованості. Необхідно забезпечувати безперервний розвиток творчого потенціалу працівників, колективну співпрацю, адже персонал, професіоналізм, знання є першочерговим ресурсом, який є важливою вартістю підприємств.

Саме креативний менеджмент в розвинених країнах став невід'ємною частиною інноваційного менеджменту і здійснюється на передпроектній стадії інноваційного процесу. Стверджується, що це – менеджмент колективних творчих процесів, що мають на меті знаходження ефективних нестандартних рішень [2].

Відповідно до засад креативного менеджменту, кожний працівник повинен постійно підвищувати свій рівень кваліфікації, самовдосконалюватись, всебічно розвивати свої здібності. Як результат, керівництво повинне організовувати систематичне і безперервне навчання для повного розкриття можливостей працівників.

Варто враховувати ті чинники, які перешкоджають розвитку креативності: уникнення ризику; прагнення до успіху за будь-що; стереотипи в мисленні і поведінці; конформізм (приспосованство, пасивне прийняття існуючого порядку, пануючих думок, відсутність власної позиції); безпринципне і некритичне наслідування будь-якого прикладу тощо [1]. Ключовим завданням креативного менеджменту є подолання вищенаведених бар'єрів.

Отже, ми розглядаємо управління креативно-інноваційним потенціалом як відкритість до перебудови, готовність до нового, а на організаційному рівні – лояльність менеджменту або персоналу до впровадження інновацій різного типу, що визначаємо

як базовий фактор ефективності впливу на креативно-інноваційний розвиток, який забезпечує організації можливість стрімко розвиватися та перебудовуватися.

Список використаної літератури

1. Дубина И.Н. Управление творчеством персонала в условиях инновационной экономики / И.Н. Дубина – М. : Academia, 2009. – 376 с.
2. Коноваленко В.А. Управление персоналом. Креативный менеджмент. В помощь руководителю / В.А. Коноваленко, М.Ю. Коноваленко. – М. : Изд-во «Дашков и Ко», 2010. – 224 с.
3. Маленков Ю.А. Новый российский менеджмент корпоративных структур // Образование и Бизнес. 2000. № 27 (51). – 18 -23с.
4. Шумпетер Й.А. Теория экономического развития. Капитализм, социализм и демократия / Й.А.Шумпетер ; пер. с нем. – М. : Экомо, 2007. – 864 с.

Ципле М.М.

студентка,
Університет «КРОК»

Науковий керівник: Алькема В.Г., д.е.н., професор

Підвищення кваліфікації вчителів школи як основа конкурентоспроможності закладу

Публікація вивчає вплив кваліфікаційних категорій вчителів на конкурентоспроможність закладу.

Постановка проблеми. Конкурентоспроможність набуває все більшого значення не тільки для особистості вчителя, учня але й для навчального в цілому. Це – курс на майбутнє, на що звертає увагу на тенденції розвитку освіти в Україні, необхідність випередження професійною педагогічною освітою запитів, що висуває суспільство до навчальних закладів. Потреба впровадження поняття “конкурентоспроможність” у сферу педагогіки та виникнення потреби у формуванні цієї якості в сучасного вчителя є соціально-економічні та освітні перетворення, що знайшло відображення у змісті державних документів з модернізації освіти в Україні, педагогічних дослідженнях із проблеми підготовки сучасного вчителя.

Об’єктом дослідження є процес підвищення конкурентоспроможності школи за рахунок підвищення кваліфікації вчителів.

Предметом дослідження є підвищення кваліфікації вчителя.

Метою цієї роботи є вивчення системи підвищення кваліфікації вчителя для покращення рівня конкурентоспроможності школи.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішували наступні завдання:

- вивчали особливі складові підвищення кваліфікації вчителя;
- аналізували систему підвищення кваліфікації вчителів;
- визначали процес призначення кваліфікаційних категорій та присвоєння педагогічних звань.

Дослідженням проблеми підвищення кваліфікації вчителів займалися українські науковці й педагоги: В.Г. Алькема, М. Є. Вайндорф-Сисоєву, М. І. Кляп, Л. П. Крившенко, М.В. Левківський, Н. М. Мирончук, В. Д. Мороз, В. М. Мороз та інші.

В процесі дослідження використовувалися такі наукові методи: порівняльного та системного аналізу для визначення впливу кваліфікації вчителя на конкурентоспроможність школи, мисленевого моделювання та аналогії для формування оцінки залежності конкурентоспроможності від атестації вчителя.

Професійна підготовка педагогів продовжується протягом усієї професійної діяльності викладача, це зумовлено не лише повсякденною необхідністю, а і моральною потребою вчителя.

Підвищення конкурентоспроможності школи – одна з ключових задач в умовах сучасного менеджменту школи. Основним ресурсом цієї галузі є людський – викладачі та співробітники, їх професіоналізм, творчий потенціал, знання. Саме тому підвищення кваліфікації викладачів є однією з головних причин покращення якості освіти.

Підвищення кваліфікації викладачів сприяє підвищенню якості управлінської, навчальної, методичної, наукової, інноваційної, творчої та виховної діяльності навчальних закладів. Практика показує що батьки при виборі навчального закладу для своєї дитини досліджують не лише діяльність та імідж школи, а і безпосередньо педагогічний колектив і адміністрацію школи. Батьки, як кажуть, ідуть на вчителя це перше що впливає на вибір школи. Конкурентоспроможність школи у великій мірі залежить в кількості таких вчителів. Саме тому, в інтересах закладу, контролювати процес підвищення кваліфікації викладачів.

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» і «Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів» від 24.01.2013 р. №48. [3]

Вчителі повинні проходити підвищення кваліфікації в інститутах післядипломної освіти, на відповідних кафедрах та спеціальних факультетах вищих навчальних закладів, в інститутах підвищення кваліфікації педагогічних працівників, на відповідних курсах.

Для цього створюються:

- Короткострокове тематичне навчання;
- Середньострокові семінари на рівні педагогічної галузі чи установи;
- Тривале навчання в освітній установі підвищення кваліфікації за профілем професійної діяльності;
- Професійна перепідготовка (отримання другої вищої освіти). [1]

Підвищення кваліфікації є обов'язковою умовою чергової атестації та здійснюється не рідше одного разу на 5 років, або позачергова – не раніше ніж через 2 роки після попередньої.

Атестація педагогічних працівників – комплексна перевірка, що здійснюється спеціальною атестаційною комісією з метою всебічного оцінювання педагогічної діяльності, за якою визначається відповідність педагога займаній посаді, рівень кваліфікації, присвоюється кваліфікаційна категорія та педагогічне звання. [2, 3]

Важливим елементом підвищення кваліфікації викладачів є самоосвіта – процес самостійного надбання знань, використовуючи при цьому нові підручники та програми, самостійно засвоюючи нові технології та методи проведення навчально-виховного

процесу. На кожному етапі самоосвіти викладач презентує результати своєї праці, беручи участь у форумах, семінарах, конференціях, доповідаючи на педагогічних читаннях.

Рівень професійної підготовки викладача можна покращити методами, як: семінари, семінари-практикуми, тренінги, педагогічні читання, науково-практичні конференції, виставки.

Ці методи сприяють удосконаленню педагогічних вмінь, збагаченню професійних інтересів, передачі знань більш досвідченими викладачами менш досвідченим. Семінари сприяють вивченню нових педагогічних теорій та методів проведення навчально-виховного процесу. У процесі семінару-практикуму проводиться спостереження, аналіз та опанування методики проведення уроків, виховної справи, практичних та лекційних занять.

Отже, у сучасних умовах освіта повинна постійно удосконалюватись та адаптуватися до змін у суспільстві, враховуючи вже існуючі досягнення цієї сфери, плоди людської діяльності та досвід. Підвищення кваліфікації сприяє оновленню та поглибленню знань у галузі освіти, шляхів її модернізації на сучасному етапі, що в свою чергу підвищує конкурентоспроможність школи.

Список використаних джерел

1. Вайндорф-Сисоєва М.Є., Крившенко Л.П. Педагогіка. – Москва: 2016. – С. 175-177.
2. Типове положення про атестацію педагогічних працівників, затвержене Наказом Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 № 930.
3. Про освіту// Закон України//Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст. 380.

Розділ 2

Розвиток фінансового потенціалу української економіки

Krivko Nikita

спеціальність «Фінанси і кредит»

Коледж економіки, права та інформаційних технологій

Scientific adviser: Ihor Rumuk, канд. екон. наук,

доцент кафедри національної економіки та фінансів

Gold and currency reserves

In the times of financial instability, reason for that being currency and bank crises, the efficient use of gold and currency reserves becomes a relevant topic. Especially considering that gold and currency reserves are a big and direct factor of currency`s power.

The important role of the gold reserves in regulating financial and exchange rate stability constantly raises the problem of determining the optimum size of these reserves. After all, their underestimated volume significantly limits the regulatory capacity of the state, and overestimated – leads to the freezing of a significant part of national income for a long period. However, as shown by a discussion among scientists on the issues of determining the optimal level of gold reserves, it is impossible to quantify this figure because many factors affect its size. The problems of determining the optimal level of the gold reserves are devoted to the work of such well-known researchers as J. Frenkel, M. Kaminskii, M. Frattser.

The most important functions gold and currency reserves being: financing of critical imports in case of external influences; payment of external debt and prevention of default; the possibility of a future counteraction to speculative attacks on the national currency, its sharp devaluation and the currency crisis; maintaining a high credit rating of the country and reducing the cost of raising capital in international markets; prevent excessive strengthening of the exchange rate in a situation of rapid growth of exports.

Having analysed gold and currency reserve values in Ukraine from 2004 to February 2018, we can see that gold and currency reserves have increased almost 2 times in 14 years (table 1), but the values in comparison to year of 2010 – have decreased by almost 2 times.

Amount of gold reserves changes from year to year, reaching its peak on September of 2008, it is almost 3 times more in comparison to February 2018.

Formation and the proper use of gold and reserve currency is a very important task for the National bank of Ukraine. To continue the effective regulation of gold and currency reserves there should be a bunch of factors that will show their amount and quality.

Table 1

Official gold and currency reserves of Ukraine, mln. dollars. USA [3]

Date	Amount	Absolute growth	Relative growth
For 31.12.2004	971.48	+277.18	+39.92%
For 31.08.2008	38046,87	+130.88	+0.34%
For 31.12.2010	34576,00	+8071.00	+30.45%
For 31.12.2016	15539,33	+268.46	+1.76%
For 31.01.2017	15444,98	-94.35	-0.61%
For 28.02.2017	15460,30	+15.32	+0.10%
For 31.03.2017	15123,30	-337.00	-2.18%
For 30.04.2017	17175,11	+2051.81	+13.57%
For 31.05.2017	17617,89	+442.78	+2.58%
For 30.06.2017	17971,20	+353.31	+2.01%
For 31.07.2017	17795,26	-175.94	-0.98%
For 31.08.2017	18035,51	+240.25	+1.35%
For 31.12.2017	18808,45	+772,94	+4.10%
For 31.02.2018	18410,28	-398,17	-2,16%

Summarizing, we emphasize that the necessity of forming an optimal level of the gold reserves and its support is an extremely important condition for protecting the economy from spreading its financial markets to the epidemic of foreign exchange crises from other countries and, at the same time, a guarantee of effective foreign exchange interventions in the country.

For many decades, the US dollar has been the main reserve currency worldwide and it still accounts for 50%-60% of international reserves. However, its share has been gradually declining, as allocations to the euro, and more recently the RMB, have grown.

We find the currency composition of international reserves is a function of: the size of the issuing countries, the use of currencies in global banking transactions and economic policy in advanced economies.

We further find that the share of gold in reserves is a function of: world economic growth, world in inflation; the volatility of global financial markets and the price of gold.

We estimate the impact on the composition of international reserves, including gold, of three likely macro-economic scenarios: the internationalisation of the RMB (Chinese currency), a lower world economic growth scenario and the divergence of monetary policies and rising fiscal vulnerabilities in the US and Euro Area.

Список використаних джерел

1. Береславська О.І. Золотовалютні резерви України: джерела поповнення та ефективність управління / О.І. Береславська // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка». – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. – Випуск 27. – С. 63–68.

2. Вінницький С.І. Сучасні тенденції у формуванні та використанні золотовалютних резервів / С.І. Вінницький // Сталий розвиток економіки: міжнародний науково-виробничий журнал. – Хмельницький, 2015. – № 3 (28). – С. 81-88.

3. Офіційний сайт Національного банку України / Електронний ресурс // Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua>

4. Сова О.Ю. Світові тенденції та вітчизняні реалії формування та використання золото-валютних резервів / О.Ю. Сова. // Соціально-економічні аспекти стійкого розвитку економіки України: колективна монографія / [за ред. Ю.О. Непочатенко О.О.]. – Умань: «Сочінський М.М.», 2016. – С. 40-52.

5. Всесвітня золота рада / Електронний ресурс // Режим доступу: <https://www.gold.org>

Атамановська А.В.

21-ФБС, 2 курс,

Київський державний коледж туризму та готельного господарства

Науковий керівник: Віскривець В.І., спеціаліст вищої категорії,

викладач-методист

Підвищення інвестиційної привабливості підприємств України

Розглянуто теоретичні підходи визначення інвестиційної привабливості підприємств, визначено напрями розробки стратегії їх інвестиційної діяльності, яка орієнтована на залучення й ефективне використання інвестицій.

В Україні створена законодавча база в сфері регулювання інвестиційної діяльності, яка поступово вдосконалюється з метою досягнення більшого притоку інвестицій та підвищення ефективності їх використання. Основними законодавчими актами, що регулюють інвестиційну діяльність в Україні є Закон України “Про інвестиційну діяльність”, Закон України “Про режим іноземного інвестування”.

У сучасних умовах інвестиції виступають важливим елементом розвитку як підприємства, так і економіки в цілому. Залучення інвестицій забезпечує науково-технологічний прогрес, стрімке економічне зростання, покращення показників господарської діяльності країни, регіону, підприємства тощо.

Забезпечення сталого економічного розвитку країни є неможливим без модернізації засобів виробництва, впровадження сучасних технологій та нової техніки. Для цього необхідні значні інвестиції, яких на сьогодні вкрай не вистачає, насамперед через низьку інвестиційну привабливість підприємств України.

У напрямку до євроінтеграції Україні потрібно пожваблювати інвестиційний процес. Для цього важливу роль відіграє політика держави щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємств різних форм власності.

Підприємства України постійно працюють в умовах жорсткої конкуренції, ось чому виникає необхідність швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища та вдосконалювати свою діяльність. Проте цей процес вимагає залучення інвестицій, які б сприяли посиленню конкурентних переваг підприємства на ринку. Але для залучення інвестицій підприємство повинно постійно підвищувати свою інвестиційну привабливість.

Інвестиційну привабливість підприємства слід визначати як комплекс різноманітних факторів, перелік і вага яких може змінюватись залежно від:

1) цілей інвесторів; 2) виробничо-технічних особливостей підприємства, у яке інвестуються кошти; 3) економічного розвитку підприємства в минулому, на теперішній час, а також очікуваного у майбутньому.

З'ясування факторів та визначення напрямів підвищення інвестиційної привабливості лежить в основі теоретичного обґрунтування проблеми формування достатньої конкурентоспроможності підприємства на інвестиційному ринку й безперечно пов'язано із загальними факторами інвестиційної привабливості. Фактори, що впливають на зростання інвестиційної привабливості підприємства, будуть різними для кожного типу інвесторів.

Формування та підвищення інвестиційної привабливості підприємства визначається на державному, регіональному і галузевому рівнях, на рівні конкретного підприємства. Для адекватної оцінки рівня інвестиційної привабливості конкретного підприємства необхідно враховувати всі елементи, що впливають на той чи інший рівень. Так, на державний рівень формування інвестиційної привабливості підприємства мають вплив політико-правове, економічне та соціально-культурне середовище.

Інвестиційна привабливість підприємства є дуже важливим як для підприємства, так і для інвестора. Підвищення інвестиційної привабливості, як чітко спланований елемент розвитку підприємства, повинно відбуватися в рамках такої послідовності, яка дозволить сформувати етапи інвестиційної привабливості підприємства (рисунок 1).

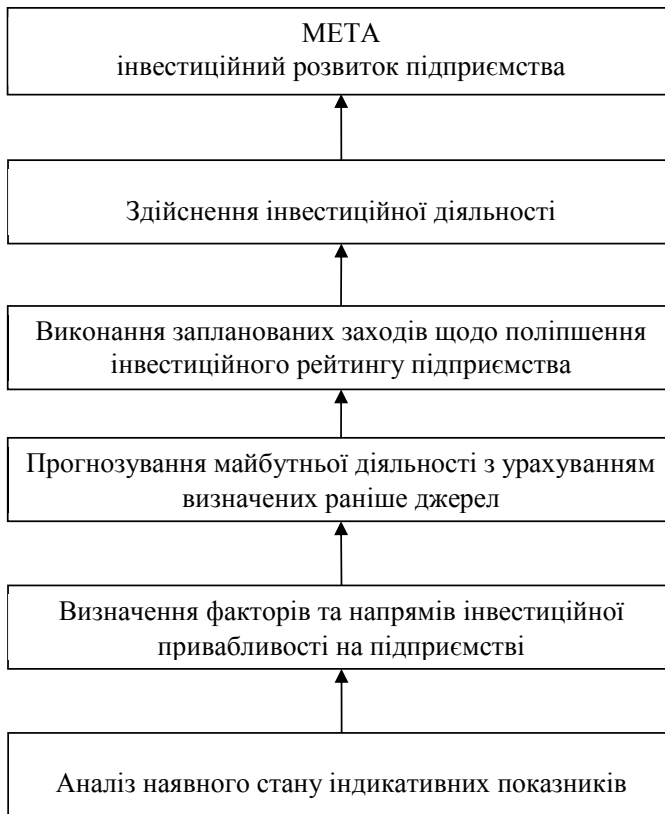

Рис. 1. Етапи формування інвестиційної привабливості підприємства

Існує помилкове уявлення, що кожне українське підприємство унікальне, кожна інвестиція є неповторною, а тому для визначення інвестиційної привабливості підприємства загальноприйняті методичні рекомендації не потрібні.

Дане уявлення ґрунтується на тому, що кожен інвестор висуває свої вимоги до розрахунку ефективності інвестицій, і тому розробити єдині рекомендації з методів такого розрахунку важко, та й незрозуміло, чи треба. Це уявлення невірне, оскільки різні інвестори можуть пред'являти і висувати різні вимоги до розрахунку інвестиційної привабливості підприємства, а розбіжності між вимогами, як правило, стосуються набору груп показників, прийнятних для інвестора значень цих показників і методів їх розрахунку.

Тому рекомендації, що уніфікують набір показників для розрахунку інвестиційної привабливості підприємства, умови обчислення й забезпечення правильності їх розрахунку та вірогідність результату, необхідні.

Рекомендації з оцінки інвестиційної привабливості підприємства повинні враховувати не тільки зарубіжний досвід, але й умови України. Так, зарубіжний інвестор при виборі підприємства-реципієнта інвестицій орієнтується, насамперед, на його прибутковість, не звертаючи уваги на фінансовий стан, економічність виробництва підприємства, що у більшості зарубіжних компаній на відміну від українських підприємств мають високі показники.

Український же інвестор зобов'язаний приділяти велику увагу аналізу фінансового й виробничого стану підприємства. Крім того, українські підприємства відрізняються від зарубіжних системами бухгалтерського й статистичного обліку, нерозвиненістю фінансового ринку та нестабільністю умов здійснення інвестицій т.і. Отже просте копіювання зарубіжних методичних матеріалів недоцільне для українських підприємств, для яких необхідна й можлива розробка власних рекомендацій.

Отже, можна зробити висновок про низьку ефективність державної політики в напрямку підвищення інвестиційної привабливості підприємств України. Вирішення цієї проблеми багато в чому залежить від створення такого інвестиційного клімату в країні, який би сприяв притоку як внутрішніх, так і іноземних інвестицій.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991р. №1560-ХІІ (зі змінами та доповненнями)
2. Гончарук А. Г. Інвестиційна привабливість промислового підприємства як об'єкт управління / А. Г. Гончарук, А. А. Яцик // Науковий журнал «Економіка харчової промисловості». – 2016. – № 4 (12). – С. 29–33.
3. Інвестування : [підручник] / В. М. Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепейко та ін. – Х. : ХНЕУ, 2014. – 464 с.
4. Хобта В.М. Активізація і підвищення ефективності інвестиційних процесів на підприємствах: монографія / Хобта В.М., Мешков А.В., Попова О.Ю.; НАН України, Ін-т економіки промисловості, ДНТУ. – Донецьк, 2013.–343 с.

Дудченко В.М.

група Ф-21і, 2 курс,

Ірпінський державний коледж економіки та права

Науковий керівник: Ковальчук Н.І., викладач

Інвестиційна безпека України на регіональному рівні в сучасних умовах

В роботі визначено сутність інвестиційної безпеки України та її регіонів, визначені шляхи подолання кризових явищ у фінансовому секторі економіки

В умовах світової фінансово-економічної кризи пріоритетним напрямком діяльності держави та бізнесу є проведення скоординованої політики та вироблення стратегії зі зниження впливу кризових явищ у фінансовому секторі на стан інвестиційної безпеки економіки.

Інвестиційна безпека здійснюється на таких рівнях:

1) державному; 2) галузевому; 3) на рівні підприємств; 4) на рівні домогосподарств.

Поняття «інвестиційна безпека» означає процес забезпечення такого стану інвестиційної сфери, за якого економіка здатна зберігати й підтримувати рівень інвестиційних ресурсів в умовах дії внутрішніх і зовнішніх загроз, стійкий розвиток і соціально-економічну стабільність в країні, зростання конкурентоспроможності національної економіки та добробуту населення [1, с. 366].

Метою наукової роботи є визначення сутності та системи показників інвестиційної складової економічної безпеки країни (регіону), а також виявлення пріоритетних напрямів інвестиційної політики на основі аналізу стану інвестиційної безпеки економіки регіонів України.

На рівні окремих регіонів основними загрозами інвестиційній безпеці держави є:

- 1) відсутність інвестиційної стратегії;
- 2) високі інвестиційні ризики;
- 3) політична нестабільність;
- 4) недосконала законодавчо-нормативна база;

У сучасних умовах основною проблемою розвитку фінансових установ є реабілітація фінансового, насамперед, банківського, сектору України, що дасть змогу підвищити економічну активність та відновити роботу реального сектору економіки. Більшість торговців на вітчизняному фондовому ринку не в змозі визначити інвестиційну вартість акцій або через відсутність необхідної інформації, або внаслідок невідповідності персоналу до подібного аналізу [2, с.35].

Дослідження проблем забезпечення економічної безпеки, у тому числі інвестиційної, знайшли відображення в працях провідних вітчизняних та зарубіжних учених: Л. Абалкіна, О. Барановського, З. Варналія, А. Гальчинського, В. Гейця, С. Глазьева, Я. Жаліла, С. Кирєєва, В. Кириленко, С. Пирожкова, В. Сенчагова, А. Сухорукова та ін.

Сьогодні під впливом об'єктивних обставин у системі економічної безпеки пріоритетними є фактори інвестиційної безпеки України, що забезпечують передумови радикальної модернізації економіки.

Так, у 2016 р показник співвідношення інвестиції в основний капітал до ВВП по Україні становить лише 15,2%, що значно нижче за середньосвітовий показник у 24,2%. Цей показник переважно сформований інвестиційною активністю в таких регіонах, як м. Київ (30,3%), Київська (9,6%), Дніпропетровська (8,9%), Львівська (4,8%), Харківська (4,2%), Донецька (3,8%), Одеська (3,2%), Запорізька (3,0%), Полтавська (3,0%), Чернігівська (1,4%) області [3].

Аналіз показників інвестиційної безпеки регіонів України вказує на низький рівень інвестиційної безпеки переважно у тих регіонах, які значну частку валового регіонального продукту у ВВП та частку регіонів у загальному обсязі залучених ПІ, окрім Київської області.

Для забезпечення інвестиційної безпеки регіону важлива структура інвестицій за видами економічної діяльності, зокрема вкладення іноземних інвесторів. Найбільшу частку капіталовкладень в регіонах України у 2016 р. було спрямовано на промисловість – 29,4%. Перші місця за обсягами залучених інвестицій посідають виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів та металургія. Їхні частки наприкінці III кварталу поточного 2016 року становили відповідно 18,7% та 39,7%. Проте, на превеликий жаль, незначними є інвестиції в локомотив прогресу — машинобудування, відтворення основних засобів якого формує цикли економічного піднесення. На будівництво припадає 13,5% капітальних інвестицій; на сільське, лісове та рибне господарство — 14,6%; інформацію і телекомунікації — 4,4%; оптову та роздрібну торгівлю, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів — 8,7%; транспорт, складське господарство, поштову та кур'єрську діяльність — 7%; державне управління та оборону, обов'язкове соціальне страхування — 3,7%.

Головним джерелом фінансування інвестицій в основний капітал є власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у цей період здійснено 71,8% (147 млрд грн.) капіталовкладень.

Загрозами інвестиційній безпеці регіонів України є.

- недостатні обсяги та диспропорції у структурі інвестицій в основний капітал;
- недотримання норми інвестування відносно ВВП за регіонами,
- низький рівень інвестиційного клімату за всіма його складовими;
- недосконалість державної грошово-кредитної політики, що заважає збалансуванню заощаджень та інвестицій [4, с 170].

Отже, проаналізувавши причини негативного інвестиційного клімату в Україні, можна зробити висновки, що для його покращення потрібно:

1) Забезпечити інвестиційну безпеку шляхом здійснення виробничих нагромаджень і капітальних вкладень.

2) Інвестиційна безпека України має передбачати також дотримання оптимального співвідношення національних та іноземних інвестицій.

3) Забезпечити належне фінансування науково-технічної сфери.

4) Удосконалити нормативно-правову бази з питань регулювання фінансового сектору економіки, у тому числі з питань вдосконалення захисту прав інвесторів.

Отже, в умовах посилення залежності розвитку економіки України від кон'юнктури на зовнішніх ринках зростають загрози економічній безпеці розвитку її регіонів. Повністю усунути ці загрози неможливо, проте постає потреба в запобіганні їм і в управлінні економічною безпекою регіону шляхом проведення постійного моніторингу індикаторів інвестиційної безпеки регіонів України.

Список використаних джерел

1. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення) / О.І. Барановський. – К. : Київ. нац. торг. – екон. ун-т, 2004. – 759 с. – С.366.
2. Івашко О.А. Фінансовий механізм реалізації спеціальних режимів Інвестиційної діяльності в Україні / О.А. Івашко. – Луцьк : Волинська мистецька агенція «Терен», 2011. – 220 с .
3. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Мошенський С. Інвестиційна безпека в системі забезпечення економічної безпеки держави: поняття, категорії, сутність / С. Мошенський // Наука молода. 2011.-№ 10. – С 166-171.

Кравченко В.С.

студент, група О-21, II курс,

Ірпінський державний коледж економіки та права
спеціальність «Облік та оподаткування», II курс

Науковий керівник: Калусенко В.В., викладач вищої категорії

Вплив податкової конкуренції на розвиток фінансового потенціалу української економіки

Розглянемо значення податкової конкуренції на залучення іноземних інвестицій на різні галузі економіки України.

На сьогодні надзвичайно важливим чинником для безпосереднього розвитку фінансового потенціалу вітчизняної економіки є податкова конкуренція. В наш час в умовах глобалізації, національні економічні системи переплітаються в єдиній світовій економіці. Основними ознаками глобалізації є: інтеграція ринків; взаємозалежність і взаємопроникнення; тенденція до конвергенції; утворення цілісної економічної системи. Отже в умовах глобалізації посилюється інтеграція, що відкриває нові можливості для розміщення капіталу. Інтеграційні процеси в свою чергу підвищують чутливість інвестицій і бізнесу до оподаткування, оскільки уряди окремих держав лібералізують податкове законодавство, керуючись протилежними мотивами: з одного боку намагаються привабити іноземні інвестиції, а з іншого – перешкоджають перетіканню податкової бази за кордон. [1]

В основі ринкової економіки, конкуренція є головною рушійною силою еволюції взаємовідносин суб'єктів, що функціонують у цьому середовищі. Суть конкурентної боротьби полягає в поліпшенні або збереженні позиції підприємства на ринку, що досягається завдяки відмінності товарів, котрі постачаються підприємством, від товарів-конкурентів як щодо відповідності конкретній потребі клієнтів, так і за витратами на її задоволення. Податкова конкуренція не є виключенням. Її сутність полягає у створенні сприятливих умов для бізнес-клімату в державі, саме податкова система є одним із найважливіших чинників, що дає змогу поліпшити даний клімат. [2] Залучення іноземного капіталу та підприємств допоможе значно підняти економічний рівень країни,

а для створення необхідних умов для цього, варто мати сформовану законодавчу базу.

У 2010 році було прийнято Податковий кодекс України, який набув чинності з 1 січня 2011 року який регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів. [3] Даний кодекс є доволі демократичним у порівнянні з податковими кодексами інших країн, проте проблема постає в іншому.

Однією із найважливіших проблем Податкового кодексу України, є його нестабільність. Адже до Податкового кодексу доволі часто вносяться зміни, що і є однією з основних проблем. Зважаючи на це, інвестором не вигідно вкладати свої кошти в таке нестабільне середовище, з не малою кількістю ризиків, які в свою чергу можуть бути невинуватими. Дана ситуація є доволі несприятливою для України, адже саме зараз важливо залучити іноземні інвестиції, щоб запустити економіку, так як в даний момент доволі важко виділити кошти у цю сферу. Також неможливим є варіант збільшення кількості грошей в обігу, так як це приведе до інфляції, тобто неминучого знецінення грошей. [4]

Нажаль, попри нестабільність податкового кодексу існує ряд інших, не менш гостро поставлених проблем. Серед яких: воєнні дії на Сході України, які також заважають стабілізації економіки на ринку станом на сьогоднішній день. Слід прийняти до уваги і можливість непередбачуваної інфляції та питання корупції говорити про те, що також може впливати на рішення інвестора, щодо розпорядження його інвестиціями.

З вище наведених проблем, як висновок можна сказати, що інвестування коштів до України є доволі ризикованим, окрім цього інвестор фактично не має змоги у випадку чого швидко згорнути свій бізнес та вивести задіяні кошти.

Якщо звернути увагу на сферу оподаткування, то більшість проблем існує за межами законодавства. Іноземного інвестора можуть відштовхувати незахищеність бізнесу від самочинства бюрократичного апарату, відсутність визначеності в правозастосуванні та проурядова позиція українських судів.

Мали місце і позитивні зміни, запроваджені протягом останніх років. А саме: зближення податкового та бухгалтерського обліку, виключення відсутності за місцезнаходженням, підстави анулювання реєстрації платником ПДВ та інші.

Введено новацію щодо запровадження системи електронного адміністрування ПДВ яка повинна пом'якшити тиск зі сторони Фіскальної служби.

Найбільш помітними пільгами в податковому законодавстві є: постачання програмного забезпечення, можливість сільського господарства перебувати на спрощеному режимі оподаткування з незначною ставкою податку та спеціальний режим для інститутів спільного оподаткування.

У перспективі є запровадження податку на розподілений прибуток, який буде сплачуватися при виплаті дивідендів та прирівняних платежів, перелік яких має бути чітко регламентовано.[4]

Сьогодні існує велика кількість перепон щодо сприяння залучення іноземних інвестицій та створення оптимального бізнес-клімату, проте вони полягають не лише в Податковому кодексі України, як законодавчої бази, а й в інших чинниках. Саме тому варто не лише реформувати Податковий кодекс України, а й забезпечити його стабільність, запровадити мораторій на його незміну на протязі певного часу. Окрім цього потрібно вирішити воєнний конфлікт на Сході, та забезпечити стабільність грошової валюти, аби інфляція не ставала перепоною для цих самих інвестицій, збільшити непрямий податок та зменшити прямий аби привабити іноземних інвесторів розвивати свій бізнес на теренах нашої країни, потрібно запровадити заходи для захисту будь-яких форм бізнесу та сприяння його розвитку, задіяти більше сил для вирішення питання з корупцією.

Список використаних джерел

1. Податкова в умовах глобалізації та інтеграції [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/v/podatkova-konkurentsija-v-umovah-globalizatsiyi-ta-integratsiyi>
2. Формування конкурентноспроможної системи оподаткування в Україні – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://afu.minfin.gov.ua/getfile.php?page_id=448&num=2
3. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Податкова система та інвестиції: що не так з Україною? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://biz.censor.net.ua/m3008014>

Петриченко А.О.

спеціальність «Фінанси і кредит»

Коледж економіки, права та інформаційних технологій

Науковий керівник: Румик І.І., к.е.н., доцент кафедри національної економіки та фінансів

Бар'єри переходу українських підприємств на міжнародні стандарти фінансової звітності

На сьогоднішній день об'єктивною умовою інтеграції України з країнами ЄС виступає необхідність удосконалення системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Зникнення економічних і торгових бар'єрів призводить до того, що інвестори починають придивлятися до нових країн, що розвиваються та виходять на світову арену. Саме на цьому етапі і виникає потреба у підготовці загальноприйнятої фінансової звітності, основні принципи якої ґрунтуються на міжнародних стандартах фінансової звітності (далі – МСФЗ).

Перехід на МСФЗ для українських підприємств передбачає ряд переваг, які сприятимуть припливу іноземних інвестицій, посиленню економічних інтеграційних процесів, виходу на нові ринки, а також створенню умов до уніфікації економічної інформації. Проте існують певні проблеми, а саме: немає єдиної методології з переходу на міжнародні стандарти, є недоліки в законодавстві, які вступають у суперечність з міжнародними стандартами, організаційні та методичні проблеми на мікроекономічному рівні. Тому вирішення проблеми застосування підприємствами МСФЗ є одним з найголовніших питань у контексті функціонування вітчизняної системи обліку.

Невирішеність проблем адаптації національної системи бухгалтерського обліку в Україні до вимог МСФЗ обумовлює потребу в дослідженні та узагальненні досвіду щодо їх вирішення. Стандартизація МСФЗ не ставить на меті деталізувати всі процедури та механізми фінансового обліку, в багатьох випадках віддаючи перевагу довірі до професійної самостійності бухгалтерів, які при вирішенні багатьох питань мають покладатися на службове сумління та особисті професійні судження [4].

Існують вагомі причини, які поступово схиляють підприємства України до переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності:

1) уникнення облікового хаосу, коли одне підприємство формує звітність одночасно згідно національним і міжнародним вимогам, що в свою чергу може ввести в оману чи ускладнити розуміння інформації інвесторами, кредиторами та іншими користувачами;

2) одразу виникають переваги для ринків капіталу, що надає можливість швидше реагувати на коливання чи зміни в інформації;

3) це суттєва допомога бухгалтерам і підприємцям у формуванні швидкої, правдивої, достовірної інформації, веденні обліку та складання звітності.

Необхідно зазначити, що на даному етапі, згідно із законодавчими і нормативними вимогами, умовами переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності є вимоги, зазначені в Законі України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» ст. 12, п. 2, щодо складання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності публічними акціонерними товариствами, банками, страховиками, а також підприємствами, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України [2].

А саме відповідно до п. 2 Постанови КМУ «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності» від 28.02.2000 №419 фінансову звітність і консолідовану фінансову звітність за МСФЗ складають підприємства, які провадять господарську діяльність за такими видами [4]:

- надання фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення, а також недержавне пенсійне забезпечення – починаючи з 1.01.13;

- допоміжна діяльність у сферах фінансових послуг і страхування – починаючи з 1.01.14.

Однак, перехід на МСФЗ вимагає вирішення ряду проблем:

- необхідність формування інституційних механізмів, що забезпечують розроблення, впровадження МСФЗ і нагляд за їх дотриманням на міжнародному, національному і регіональних рівнях;

- потреба у вирішенні питань правового впровадження МСФЗ у практику, розроблення нових нормативів і внесення змін до діючої бази;

- усвідомлення та чітке розуміння сфери застосування МСФЗ на національному рівні;

- необхідність вирішення технічних питань, пов'язаних як зі специфікою МСФЗ, так і з національними особливостями;

- відсутність досвіду стажування працівників у Раді з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО) [3].

При переході на міжнародні стандарти увагу слід звернути на можливі фінансові витрати підприємства та шляхи їх мінімізації. Так, середня вартість переходу на МСФЗ за допомогою аудиторських чи консалтингових фірм (Baker Tilly Grant, Thornton, BDO) складатиме близько 10 тис. дол.

Крім кадрової проблеми, пов'язаної з підготовкою і навчанням спеціалістів, при переході на МСФЗ суттєву увагу варто приділити також мовному бар'єру. Оскільки офіційна мова МСФЗ – англійська, то це значно ускладнює роботу з нововведеннями в стандартах і своєчасністю їх застосування. Певних труднощів при складанні звітності за міжнародними стандартами можуть також зазнати ті підприємства, які автоматизували процес ведення обліку та складання звітності, оскільки форми і структура фінансових звітів можуть не співпадати [5].

Проблеми, пов'язані із переходом українських підприємств на МСФЗ, не можуть нівелювати тих переваг, які виникнуть у зв'язку з такими змінами. Позитивними сторонами застосування МСФЗ як для суб'єктів господарювання, які складають фінансову звітність, так і для її користувачів є:

- можливість отримання необхідної інформації для прийняття управлінських рішень;
- забезпечення порівнянності показників звітності з іншими суб'єктами господарювання, незалежно від того, резидентом якої країни вони є і на якій території здійснюють господарську діяльність;
- можливість залучення іноземних інвестицій і позик, а також виходу на міжнародні ринки; забезпечення більшої довіри з боку потенційних партнерів; надійність і прозорість інформації [5].

Таким чином, можна стверджувати, що МСФЗ – це фінансова мова, якою спілкуються компанії провідних країн світу. Вивчення цієї мови допоможе Україні активніше брати участь у процесах інтеграції та глобалізації і дозволить наблизитися до могутніх світових фінансових інституцій.

Список використаних джерел

1. Голов С.Ф. МСФЗ у форматі Мінфіну / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 4. – С. 3-8.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року №996-XIV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
3. Кузіна Р.В. Гармонізація фінансової звітності: міжнародний досвід та українська практика / Р.В. Кузіна // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/handle/ntb/12695>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності» від 28.02.2000 №419. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF>
5. Трачова Д.М. Перехід на міжнародні стандарти обліку та звітності: проблеми на перспективи. / Д.М. Трачова, Л.А. Сахно // Збірник наук. праць Таврійського держ. агротехнол. ун-ту (економічні науки). – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2015. – №2 (18), том 6. – С. 270-276.
6. Каргородська О.М. International Financial Reporting Standards and other International Accounting Standards Board publications. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iasb.org>.

Петриченко А.О.

здобувач Коледжу економіки, права та інформаційних технологій
групи: Фінанси і кредит (Ексклюзив)

Коляда Д.О.

здобувач Коледжу економіки, права та інформаційних технологій
групи: Фінанси і кредит (Ексклюзив)

Науковий керівник: Наумова О.О., к.е.н., доцент кафедри маркетингу та поведінкової економіки Університету «КРОК»

Проблеми та перспективи фіскальної політики в Україні

Проблема перебудови фіскальної політики обумовлена реформами, які здійснюються в Україні. Оскільки, фіскальна політика є системою складних економічних від-

носин, які формуються між державою, організаціями та громадянами щодо розподілу і перерозподілу суспільного продукту, створення і використання фонду фінансових ресурсів, з огляду на те, що відсутність цілісної і послідовної державної економічної політики та перерозподілу фінансового ринку призвели до тривалої соціально-економічної кризи.

Дослідженням даної проблематики займаються чимало вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема, В. Андрущенко, О. Василик, Т. Єфименко, А. Крисоватий, П. Мельник, О. Музиченко, А. Соколовська, В. Ревун та інші. Незважаючи на значні здобутки у дослідженнях, незавершеною є низка питань щодо реформування податкової політики України.

На сьогодні фіскальна політика в Україні переходить на новий рівень розвитку, що певним чином викликає труднощі у її реалізації. Насамперед, вони пов'язані з необхідністю удосконалення фіскального законодавства та приведення його до вимог МВФ, відновлення підприємницької та інвестиційної активності, недопущення погіршення рівня якості життя населення тощо.

Реалізація ефективної фіскальної політики також утруднюється через складність її узгодження з монетарною політикою, яка спрямовується переважно на стримування темпів інфляції та підтримання курсу гривні. Необхідність проведення реформ, зокрема, у податковій системі, пояснюється тим, що податки по-різному можуть впливати на економіку в перехідний період, а саме: низький рівень податків, відсутність податкових пільг, а з іншого боку – їх надмірне навантаження у поєднанні із кризою в економіці призводить до спаду виробництва та перехід у «тіньову економіку».

Особливої актуальності в останні роки поряд із реформою податкової системи набули проблеми формування державного бюджету. Одна частина з них є похідною від загальноекономічного стану в державі, інша ж полягає у суто суб'єктивному підході до процесу його складання, затвердження та виконання.

Економічно неефективний розподіл бюджетних коштів спричинив зростання сум дотацій та кількості дотаційних областей та їх залежність від центру, навіть за умови впровадження децентралізації.

Зниження податків при незбалансованому бюджеті здатне в значній мірі спричинити загострення кризи.

Ми виокремлюємо виділити низку недоліків у податковій системі, а саме: часта зміна, складність та суперечливість податкової системи; складна, неоднорідна та нестабільна нормативно-правова база; фіскальне спрямування податкової системи і невідзначене економічне становище держави; витрати на адміністрування окремих податків є значними порівняно з доходами бюджету, що формуються унаслідок їх справляння; непрозорість і нерівномірне податкове навантаження, більша частина якого покладена на законослужняних платників податків.

Вищевказані недоліки призвели до таких проблем, як: ухилення від оподаткування, виведення діяльності у «тіньову економіку»; збільшення заборгованості податкових платників перед бюджетом; заборгованість з податкового відшкодування з ПДВ.

Отже, головним завданням при реформуванні фіскальної політики повинна стати переорієнтація податкової системи із суто фіскальних цілей на стимулювання економічного зростання. Здійснити це можна, наприклад, шляхом послаблення податковою навантаження економіки частки податків у ВВП. Зниження ставок податків сприятиме зростанню підприємницької активності і в підсумку збільшить податкові надходження до бюджету. Стимулюючий вплив матиме й радикальне скорочення пільг, крім соціального ефекту, воно сприятиме розширенню бази оподаткування, зменшить можливості для ухилення

від сплати податків. Як свідчить досвід багатьох країн, стабільність і помірність системи оподаткування дають кращий і триваліший стимулюючий ефект, ніж податкові пільги.

На підставі зазначеного та з урахуванням сучасних економічних умов у яких перебуває Україна та зарубіжного досвіду, ми дійшли висновку, що основним пріоритетом фіскальної політики у перспективі має стати: створення сприятливих умов для розвитку підприємницької та інвестиційної діяльності та зниження податкового тиску, а також їх ефективний захист.

Список використаних джерел

1. Податкова система [Текст]: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 416 с.

2. Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи [Текст]: монографія / П. В. Мельник, Л. Л. Тарангул, З. С. Варналій [та ін.] ; за ред. З. С. Варналія. – К. : Знання України, 2008. – 675 с.

3. Закон України «Про оподаткування суб'єктів господарювання, які реалізують інвестиційні проекти у пріоритетних галузях економіки» № 5211-VI від 01.01.2013 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5211-17>.

Потернак О.В.

група Ф-21-і, 2 курс,

Ірпінський державний коледж економіки та права

Науковий керівник: Ковальчук Н.І., викладач

Використання в Україні міжнародного досвіду інноваційної діяльності

В роботі досліджено досвід інноваційної діяльності інших країн та його значення для визначення найоптимальніших шляхів інноваційного розвитку економіки України.

Вирішальним фактором інноваційного розвитку економіки держави є інноваційний розвиток. Лише завдяки інноваційному типу розвитку може бути досягнуто економічне зростання України в найближчій та стратегічній перспективі. В умовах сьогодення, коли на ринку посилюється конкуренція, підприємства повинні мати досить міцні і стійкі конкурентні переваги. Інноваційна діяльність завжди є ризиковою, складною та потребує значних грошових вкладень. Вкладаючи кошти в інновації, суспільство закладає основи довгострокової стратегії формування внутрішнього ринку товарів споживчого та виробничого призначення.

Незважаючи на те, що Україна має значний потенціал у промисловій, культурній, природній, технологічній, науково-освітній сферах, вона до цього часу суттєво відстає від розвинутих країн світу.

Згідно з оцінкою стану інноваційного розвитку України Європейського інноваційного індексу (European Innovation Scoreboard), у 2016 р. Україна знаходилася в останній за рівнем інновацій – четвертій групі – «Скромних новаторів» з індексом 0,1889 (макси-

мум 1). Менший індекс мають лише Македонія та Туреччина. Слід відзначити що у 2016 році значення Європейського інноваційного індексу України дещо зросло у порівнянні з попереднім роком (0,1783). Взагалі найбільше значення даного індексу спостерігалось у 2013 році – 0,1893. Низьку інноваційну активність підтверджує і рейтинг міжнародного агентства Bloomberg Rankings у 2016 р. Так, Україна серед 50 країн посіла 41 місце за рівнем інноваційності (загальний бал 56,77 зі 100). Наша країна випередила тільки Мальту, Болгарію, Сербію, Індію, Туніс, Марокко, Аргентину та Казахстан [1, с. 102].

Таким чином є актуальним питання підвищення інноваційної активності в Україні. Моє наукове дослідження присвячене визначенню найоптимальніших шляхів інноваційного розвитку на основі вивчення інноваційної діяльності інших держав.

Підтвердженням того, що упровадження інновацій дійсно є важливою складовою господарської діяльності, може слугувати успішний досвід підприємств зарубіжних країн. Швейцарія, Німеччина, Англія і Франція разом із США і Японією складають технологічне ядро світового розвитку і на них припадає найбільша частка виробництва високотехнологічної продукції [2, с.79].

Одним з лідерів інноваційної діяльності є Сполучені Штати Америки. Формування її інноваційної політики є результатом сукупної дії понад 40 міністерств і відомств федерального Уряду. Основою для стимулювання малого наукомісткого бізнесу є знижки у податках, які встановлені спеціальними постановами Уряду США. [3].

На сьогодні США продовжують займати провідне місце у світі за витратами на сферу науково-дослідних та дослідно-конструкторських розробок (НДДКР). Доля бюджетного фінансування у загальних витратах на наукові дослідження в Сполучених Штатах складає близько 28 %.

З початку тисячоліття федеральні витрати США на НДДКР в абсолютних величинах зросли майже удвічі з 800 млрд. дол. США до 1,4 трл. дол США. Переважна частина НДДКР США, виконаних за рахунок федерального бюджету, відноситься до Міністерства оборони. Доля цього відомства займає половину федерального фінансування НДДКР.

В США утвердилася практика, що промислові компанії в основному фінансують прикладні дослідження, а в тому, що стосується фундаментальних розробок, тенденція прямо протилежна: приватні компанії фінансують лише 16 % таких досліджень, тоді як федеральний уряд – більше 60 %. Відповідно, промисловість (як виконавець) бере на себе виконання більше 70 % всіх НДДКР; федеральний уряд, через підлеглі йому організації, – 7 %, університети та коледжі – 23% [4].

Найважливішим джерелом науково-технічних знань і основним механізмом реалізації політики Уряду США у питаннях створення інновацій є федеральні лабораторії та інші науково-дослідні установи, кількість яких сягає понад 700 одиниць.

Створення технопарків і технополісів сприяє залученню капіталів у той чи інший регіон країни, що розширює можливості їх комплексного розвитку, але головним їх завданням є стратегія прориву в нові сфери діяльності на основі розвитку регіональних науково-технічних центрів високого технологічного рівня.

Активна державна підтримка інноваційної діяльності у розвинутих країнах, орієнтація національної економіки на науково-інноваційний розвиток, державна фінансова підтримка інноваційних процесів, стимулювання інновацій через встановлення пільгового оподаткування, надання кредитів, розвиток науково-дослідної та інноваційної інфраструктури, створення сприятливого інвестиційно-інноваційного клімату виводять їх на лідерські позиції у сфері інновацій.

На основі вивченого мною досвіду США та інших країн хочу запропонувати шляхи розвитку вітчизняної інноваційної діяльності.

1. Незважаючи, що в Україні є малі наукові парки, необхідно створити пілотний технопарк у відповідності з міжнародними стандартами, який буде охоплювати значну кількість великих та малих підприємств і сприяти співпраці між ними. Він заохочуватиме прямі іноземні інвестиції.

2. Необхідно забезпечити ефективну державну підтримку діяльності технопарків, а також наукомістких компаній. Насамперед це можна зробити, надаючи підприємствам податкові пільги та пільгові державні кредити.

3. Збільшити бюджетне фінансування наукових проектів.

4. Забезпечити захист прав інтелектуальної власності.

5. З метою посилення комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності, створених за рахунок коштів державного бюджету, передбачити надання уряду безкоштовної ліцензії на використання вказаних об'єктів на потреби держави.

Підсумовуючи вищесказане, можу сказати, що Україна володіє значним інтелектуальним та науково-технологічним потенціалом. Тому завданням державної інноваційної політики в Україні є застосування досвіду інших держав з метою ефективного використання наявного потенціалу для найшвидшого розвитку суспільства.

Список використаних джерел

1. Михайлишин Л.І. Зарубіжний досвід активізації інноваційної діяльності. // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2016. – № 6. – С. 102–103.

2. Левківський О.В. Міжнародні індикатори оцінки інноваційного потенціалу України та його реалізації. // Інтелект XXI. – 2017. – №4. – С.79-80.

3. Інноваційна політика зарубіжних країн: концепції, стратегії, пріоритети [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kno.rada.gov.ua/komosviti/doccatalog/document?id=48725>. – С. 458-475.

4. U.S. Government Printing Office [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gpo.gov/fdsys/browse/collectionGPO.action?collectionCode=BUDGE>.

Руденко О.Ю.

спеціальність «Фінанси і кредит»

Коледж економіки, права та інформаційних технологій

Науковий керівник: Румик І.І., к.е.н., доцент кафедри національної економіки та фінансів

Застосування електронних грошей в сучасній економіці

Протягом багатьох тисячоліть судження людини про матеріальні цінності постійно змінювалися. З кожним витком економіки люди винаходили все нові, ще більш досконалі способи розрахунку. Починаючи з примітивного бартеру, людство поступово пе-

рейшло на банкноти. Далі були чеки, платіжні доручення, до тих пір, поки не з'явилися перші кредитні картки. Це був прорив в економіці. Кредитки одночасно поєднували в собі зручність і безпеку розрахунку і зберігання грошей. Вони також активно використовувалися для оплати товарів в мережі. В еру інформаційних технологій абсолютно закономірно настала епоха електронних платіжних систем. Тому актуальність даної теми полягає в тому, що кількість послуг і товарів, які можна оплатити використовуючи електронні платіжні системи і пластикові карти, збільшується з величезною швидкістю.

Завдання будь-яких видів електронних грошей – створення універсального платіжного середовища, що об'єднує покупців і продавців товарів і послуг. Механізм електронних грошей такий, що дозволяє не відходячи від комп'ютера оплачувати товари, укладати угоди, вести комерційну діяльність. Електронні гроші дуже схожі на електронні платіжні картки, тільки у вас не карта і пін-код, а логін і пароль за допомогою яких ви можете здійснювати грошові операції. Також в будь момент часу ви можете вивести гроші з мережі або ввести їх в мережу через банк, поштовим переказом, готівкою, кредитною картою і т.п.

Прагнення нашої держави до повноцінної участі у міжнародних фінансових відносинах зумовлює необхідність застосування платіжних інструментів, адекватних сучасному рівню розвитку платіжних систем. До таких інструментів належать електронні гроші, поява котрих стала результатом розвитку Інтернет-технологій. В сучасних умовах даний вид платіжного засобу лише впроваджується в економічні відносини і характеризується відсутністю наукового обґрунтування їх функцій.

Безперешкодно переміщуючись через державні кордони, електронні гроші набувають дедалі більшого значення як глобальний платіжний засіб.

Сьогодні не існує єдиної класифікації систем електронних грошей. Перший, найпоширеніший сьогодні вид електронних грошей представлений смарт-картками (smart-cards) або картками зі збереженою вартістю (stored-value cards, SVC), в які вбудований чіп, що містить грошовий еквівалент як результат попередньої оплати. Це те саме, що й наперед оплачені картки (prepaid cards) або карткові електронні гаманці (e-purses).

Зауважимо, що до електронних грошей відносять лише наперед оплачені картки багатопільового використання (multipurpose prepaid cards), які застосовуються держателем для розрахунків не тільки з емітентом, а й з «третьою стороною». Таким чином, картки зі збереженою грошовою вартістю, які випускаються телефонними компаніями, операторами мобільного зв'язку, транспортними фірмами, Інтернет-провайдерами й іншими підприємствами і які приймаються до оплати виключно їх емітентами, електронних грошей не містять. Інша річ, якщо грошову вартість таких карток починають приймати інші підприємства, як це, наприклад, сьогодні відбувається з картками Управління міського транспорту Нью-Йорку або з картками певних телефонних компаній в Японії. Необхідно зауважити, що смарт-картки можуть використовуватися не тільки як носій електронних грошей, а також як традиційні платіжні картки доступу до банківського рахунку держателя.

Другий вид електронних грошей представляє собою грошову вартість, яка за допомогою програмного забезпечення зберігається в пам'яті комп'ютерів, наприклад на жорстких дисках. Розрахунки такими електронними грошима відбуваються з використанням телекомунікаційних мереж, здебільшого відкритої мережі Інтернет. Системи розрахунків електронними грошима на програмній основі за кількістю та сумою елек-

тронних грошей в обігу поступаються тим, що використовують для збереження електронних грошей картковий носій, але за темпами росту емісії, що спостерігається в останні роки в Європі, такі системи домінують.

Схеми обігу електронних грошей на програмній основі можуть бути значно складнішими, ніж електронних грошей на основі карток. Використання мережі Інтернет як середовища обігу дозволяє таким електронним грошам миттєво перетинати кордони держав, легко обмінюватися на електронні гроші інших емітентів і на електронні гроші, номіновані в інших валютах.

Враховуючи викладене, спробуємо окреслити комплекс переваг електронних грошей, які визначають зручність їх застосування і можуть зумовити більш масштабне використання як громадянами, так і суб'єктами підприємницької діяльності:

- 1) швидкість розрахунків;
- 2) анонімність;
- 3) скорочення витрат;
- 4) збільшення обсягів реалізації;
- 5) непідконтрольність для державних фіскальних органів.

Значна кількість дослідників обмежувалась аналізом електронних грошей лише як економічної категорії, зосереджуючись на їхніх перевагах та недоліках як засобу платежу, залишаючи поза увагою комплекс питань щодо правових основ емісії електронних грошей і її державного регулювання.

Оскільки більшість їхніх емітентів є приватними фінансовими інститутами, постає потреба поглибленого дослідження цих питань.

В ЄС електронні гроші вперше згадано в офіційних документах у 1994 р. – у Звіті з електронних грошей Європейського валютного інституту (нині – Європейський Центральний банк). Пізніше з'явилось їх визначення.

«Доповідь про електронні гроші» ЄЦБ 1998 р. тлумачить цей термін у широкому розумінні як електронне зберігання грошової вартості за допомогою технічного пристрою, яке може широко застосовувати для здійснення платежів на користь не тільки емітента, а й інших фірм, і яке не вимагає обов'язкового використання банківських рахунків для проведення трансакцій, а діє як передплачений інструмент на пред'явника.

Офіційне визнання можливості здійснення електронного грошового обігу за межами банківських систем означає, що можуть з'явитись альтернативні грошові системи, що, своєю чергою, означає часткову втрату монополії держави на емісію грошей і зумовлює необхідність перегляду теоретичних основ побудови сучасної фінансової системи. Таке тлумачення втілене в законодавстві ЄС: Директива 2000/46/ЄС від 18.09.2000 р. щодо започаткування діяльності та її ведення установами, які здійснюють електронні розрахунки й електронні гроші стали юридичною категорією.

Шмегельська В.О.

група П-43, IV курс,

Ірпінський державний коледж економіки та права

Науковий керівник: Ковальчук Н.І., викладач

Децентралізація: фінансова незалежність місцевих бюджетів України

У статті виокремлено актуальні теоретичні, практичні проблеми фінансової децентралізації, проаналізовано динаміку доходів місцевих бюджетів.

Під фінансовою незалежністю місцевого самоврядування розуміється можливість самостійного вирішення питань комплексного фінансового забезпечення економічного і соціального розвитку даної території, що входять до компетенції відповідного рівня місцевого управління. Фінансова незалежність органів місцевого самоврядування – важливий чинник побудови демократичної держави.

Метою моєї наукової роботи є дослідження фінансової незалежності місцевих бюджетів в умовах децентралізації, виявлення основних ризиків децентралізації та їх вплив на місцеві бюджети, пошук шляхів їх подолання.

Бюджетна децентралізація – це перенесення надходження доходів та здійснення витрат грошових коштів на більш низький рівень уряду при збереженні фінансової відповідальності. Тому механізм формування доходів місцевих бюджетів при здійсненні реформ і є запорукою її успішності.

За рахунок внесення змін та прийняття нових нормативно-правових актів держава дає можливість місцевим бюджетам зміцнюватися і посилюватися. Тобто, вона кардинально змінила та реформувала законодавчу базу, що забезпечує процес децентралізації. По-перше, було прийнято Закон «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», інші Закони України: «Про добровільне об'єднання територіальних громад»; «Про засади державної регіональної політики»; Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року» та ін. [1, с.7]

Взагалі, питання децентралізації місцевих бюджетів, зміцнення фінансової бази, посилення фінансової самостійності місцевих бюджетів досліджуються багатьма сучасними вченими, такими як Слободянюк Н.О., Ковалик В.В., Демиденко Л., Наконечна Ю. та ін..

Ключовим питанням для подальшого розвитку місцевих бюджетів є їх фінансова автономія та відносна незалежність від Державного бюджету. Самостійність бюджетів можлива лише за наявності достатніх власних дохідних джерел. Це питання було вирішено шляхом введення та зарахування до місцевих бюджетів більш ширшого спектру податків та зборів. Зокрема, доходи місцевих бюджетів формуються шляхом зарахування транспортного податку, акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання підакцизних товарів в роздрібній торгівлі; розширення бази оподаткування нерухомого майна, відмінного від земельної ділянки (базою оподаткування з 2015 р. стала не лише житлова, але й нежитлова нерухомість); зарахування 10% податку на прибуток приватних підприємств до обласних бюджетів; підвищення відсотку відраху-

вань екологічного податку. З 2015 р. до місцевих бюджетів стало надходити 80% екологічного податку порівняно із 35% у попередні роки. [2, с.41]

Якщо брати до уваги прогнозні показники Міністерства фінансів України на 2017 рік, можемо сказати, що очікується збільшення місцевих фінансів, заплановано багато змін та доповнень до нормативно-правових актів, які будуть сприяти подальшому зміцненню місцевої фінансової бази. У сфері місцевих бюджетів зміни торкнуться у першу чергу індексації ставок оподаткування рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, за користування надрами і за спеціальне використання води. Тобто, до існуючих податків і зборів будуть додані нові, що більше дозволить наповнити бюджети. [3]

Система місцевих бюджетів, що існувала до 2015 не мала можливості забезпечити фінансову спроможність органів місцевого самоврядування. Але й зараз, коли йде так зване зміцнення місцевих фінансів, основними проблемами бюджетної децентралізації є наступні: невідповідність між обсягом доходів місцевих бюджетів і реальними потребами у фінансуванні поточних видатків; сучасна система також не створює стимули для місцевих органів влади до збільшення доходів місцевих бюджетів; домінування поточних видатків місцевих бюджетів над видатками розвитку; відсутність або низький рівень місцевого економічного розвитку. [4]

Задля того, аби запобігти перетворенню таких ризиків у реальні проблеми реформування місцевого самоврядування та формування незалежних місцевих бюджетів реформа повинна здійснюватися розумно та відповідно до політики держави. Так, збільшуючи повноваження органів місцевого самоврядування повинна бути встановлена чітка межа, в рамках якої, вони повинні діяти; фінансова незалежність місцевих бюджетів повинна бути відносною, звичайно, з боку держави повинен здійснюватися контроль за витрачанням бюджетних коштів, держава повинна допомагати збалансувати місцеві бюджети різних регіонів, враховуючи їхню податкову спроможність.

На мою думку, той процес реформування, що розпочався в сфері місцевого самоврядування та місцевих бюджетів не повинен зупинятися. Завдяки йому має бути досягнуто територіальної відповідності, збалансування між повноваженнями органів місцевого самоврядування, доходами, що передаються їм в розпорядження та видатками відповідних бюджетів. Посилення бюджетної децентралізації ні в якому разі не можна розглядати як послаблення функцій держави, а навпаки, вони мають посилюватись не через використання адміністративних механізмів, а ринкових, які мають різні форми і методи їх забезпечення.

Список використаних джерел

1. Луніна І.О. Розвиток бюджетної децентралізації в Україні: наукова доповідь / За ред. д. е. н. І.О. Луніної; НАН України, ДУ «Ін.-т екон. та прогнозув. НАН України». – К., 2016.
2. Ніколенко В.Ю. Місцеві бюджети як чинник стабільності розвитку регіонів / В.Ю. Ніколенко, С.М. Свешніков, В.В. Юрченко, В.І. Крижановський // Державна фіскальна служба України. – 2016.
3. Русін В.М. Вдосконалення міжбюджетних відносин в Україні / Збірн. тез доповідей Першої Інтернет-конф./ Управління фінансами держави, регіону, підприємства та домогосподарства: погляди науковців і практиків. – Тернопіль, 2015.
4. Козенко А.О. Проблеми процесу бюджетної децентралізації в Україні / Економіка та держава № 4/2012 – [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.economy.in.ua/pdf/4_2012/22.pdf

Розділ 3

Інформаційно-телекомунікаційні технології в економіці

Бойко Б.В.

викладач циклової комісії з програмної інженерії
Коледжу економіки, права та інформаційних технологій
Університету «КРОК»

Застосування програмного забезпечення Python на заняттях з фізики для студентів комп'ютерного напрямку

В статті викладено досвід викладання практичних занять з фізики для студентів комп'ютерного напрямку з елементами моделювання основних фізичних процесів мовою програмування Python

Програмне забезпечення Python – інтерпретована об'єктно-орієнтована мова програмування високого рівня з строгою динамічною типізацією. Серед основних її переваг можна назвати такі:

чистий синтаксис (для виділення блоків слід використовувати відступи);

стандартний дистрибутив має велику кількість корисних модулів (включно з модулем для розробки графічного інтерфейсу);

зручний для розв'язання математичних проблем (має засоби роботи з комплексними числами, може оперувати з цілими числами довільної величини, у діалоговому режимі може використовуватися як потужний калькулятор).

Інтерпретатор Python має інтерактивний режим роботи, при якому введені з клавіатури вирази відразу ж виконуються, а результат виводиться на екран. Цей режим цікавий тим що в ньому можна протестувати будь-який фрагмент коду, перш ніж використовувати його в основній програмі, або просто використовувати як калькулятор з великим набором функцій.

Фізика – це природнича наука, яка досліджує загальні властивості матерії та явищ у ній, а також виявляє загальні закони, які керують цими явищами.

Фізичні теорії, як правило, побудовані на основі певного математичного апарату і цей апарат часто набагато складніший в порівнянні з іншими природничими науками. Але відмінність фізики від математики в тому, що фізика принципово зосереджена на описі матеріального світу, тоді як математика має справу з абстрактними ідеями та формулюваннями, які не обов'язково описують певну об'єктивну реальність.

Фізика з застосування програмного забезпечення:

З появою потужної комп'ютерної техніки виділився новий клас фізиків, які займаються комп'ютерним моделюванням фізичних процесів та розробкою програмного забезпечення для складних фізичних розрахунків. Частково таке моделювання виходячи з основних принципів фізичної теорії, частково, ґрунтуючись на феноменологічних теоріях та використовуючи бази даних фізичних параметрів частинок, атомів чи речовин.

Фізика тісно пов'язана з математичними розрахунками, формулами, які можна відобразити за допомогою графіків, гістограм, діаграм тощо (див. рис. 1).

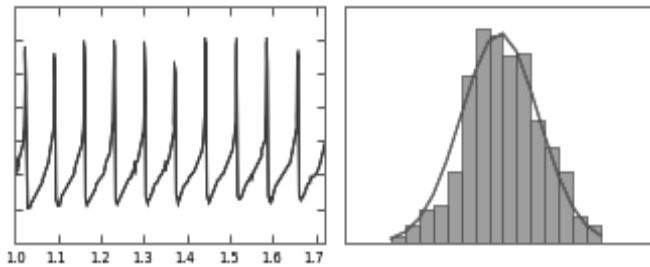

Рис. 1. Приклад відображення математичних залежностей у вигляді графіку та діаграми

При застосуванні програмного забезпечення Python на заняттях з фізики можливо розраховувати функцію координати від часу і виводить результат у вигляді рядка тексту фіксованої. Програми, які чисельно розраховують будь яку формулу зі стандартними арифметичними операціями (додавання, віднімання, множення, ділення і піднесення до ступеню) і виводять результати на екран. На рис. 2 наведено приклад візуалізації розрахунків за допомогою Python.

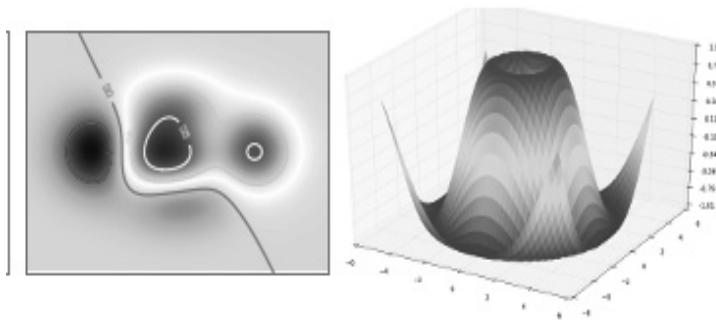

Рис. 2. Приклад візуалізації розрахунків за допомогою Python

Досвід використання програмного забезпечення Python для навчання студентів як комп'ютерного напруму.

Комп'ютерна програма – це набір інструкцій для комп'ютера, написаних алгоритмічною мовою. Комп'ютер робить тільки те, що програма говорить йому робити.

Програма – це файл, який запускається для виконання якогось завдання. Всі програми в цій частині складаються з короткого тексту, розташованого в одному файлі.

Програмування – це написання програм, але цей процес – не просто завдання правильних інструкцій, записаних у файлі.

По-перше, необхідно усвідомлювати зрозуміти, як проблема може бути вирішена завданням інструкцій комп'ютера. Це зазвичай найбільш складна річ в програмуванні.

По-друге, необхідно правильно перевести інструкції в мову програмування і записати відповідний текст інструкцій в файл.

По-третє, необхідно запустити програму, перевірити правильність результатів.

По-четверте, знайти і виправити помилки.

Оволодіння всім цим процесом вимагає тренування, яке полягає в написанні великої кількості працюючих програм.

Десятнюк І.С.

здобувач

РПЗ-2, 4 курс, КЕПіТ

Науковий керівник: Добришин Ю.Є., к.т.н., доцент кафедри комп'ютерних наук

Аналіз нормативно-правової бази побудови інформаційного суспільства в Україні

Робота присвячена аналізу нормативно-правової бази побудови інформаційного суспільства в Україні, а також дослідженню основних проблем та недоліків, що існують у даній сфері.

В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій, формування інформаційного суспільства як у світі, так і в Україні безпосередньо стосується діяльності органів влади, їх взаємодії з громадянами та бізнесом. Розбудова України, як правової демократичної держави, вимагає радикальної зміни пріоритетів у державній діяльності, принципів та форм відносин між владою і приватними (фізичними та юридичними) особами. Людина, її права та свободи, відповідно до Конституції України, визнані найвищою соціальною цінністю.

На даний момент існує більш ніж триста нормативно-правових актів інформаційного законодавства різного рівня – від законів України до відомчих актів, що опосередковано впливають на е-урядування, та, які необхідно враховувати при його організації, а також інші складові інформатизації. Сукупність чинних законодавчих та нормативно-правових актів, що регулюють взаємовідносини в сфері інформатизації України, включає Конституцію України, закони України, укази Президента України, нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органів виконавчої влади.

Процеси розвитку інформатизації тісно пов'язані з побудовою інформаційного суспільства та розвитком електронного урядування. Найбільш суттєвим та стратегічним документом є Закон України № 537-V «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки», в якому проаналізовано перешкоди на шляху розвитку інформаційного суспільства і окреслено шляхи їх подолання, а також визначено основні стратегічні цілі розвитку інформаційного суспільства в Україні. У законі передбачено: перехід до пріоритетного науково-технічного та інноваційного розвитку; забезпечення розвитку інформаційного суспільства; сприяння збільшенню різноманітності та кількості електронних послуг; створення загальнодоступних електронних інформаційних ресурсів; підготовку людини для роботи в інформаційному суспільстві.

Стратегічною метою України повинні стати побудова демократичного інформаційного суспільства, створення розвинутого інформаційно-комунікаційного середовища і входження країни до світового глобального інформаційного співтовариства, що повинно забезпечити суттєве підвищення якості життя населення, сприяти соціально-політичній стабільності суспільства і держави, підвищенню конкурентоздатності країни, результативності науки, якості освіти й охорони здоров'я, а також забезпеченню створення нових робочих місць і наданню можливостей для реалізації здібностей кожною людиною.

Повноцінне функціонування інформаційного суспільства в Україні потребує певного доопрацювання законодавства в цій сфері. Врегулювання проблеми сприятиме реалізації державної політики у сфері створення інформаційного суспільства та підвищенню рівня нормативно-правового забезпечення надання послуг через Інтернет, буде мати сприятливі наслідки щодо вдосконалення та покращання соціально-економічних, фінансових, політичних, юридичних та інших факторів суспільного життя. Але все це неможливо за умови проведення бойових дій на сході України. Оскільки більшість коштів відходить на регулювання даної ситуації, розвиток у сфері інформатизації сповільнився, якщо не зупинився зовсім. З огляду на те, що останній Закон України № 537-V «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» розрахований лише до 2015 року, а новий так і не було випущено.

Список використаних джерел

1. Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки : Закон України // Голос України. – 2007. – № 21. – С. 8–10.
2. Ромащенко В.А. Правове регулювання інформаційного суспільства в Україні//2016
3. Єсімов С.С. Вплив інформаційного права на процес реформування суспільних відносин в Україні//2016

Добришин Ю.Є.

к.т.н., доцент кафедри комп'ютерних наук,
Університет «КРОК»

Броян Р.Г.

студент, група ОПСІК
Коледж економіки, права та інформаційних технологій,
Університет «КРОК»

Автоматизована інформаційна система контроля доступу навчального закладу

У статті розглядаються питання використання автоматизованої інформаційної системи контролю доступу навчального закладу — Університет економіки та права «КРОК», розглядаються питання структури зазначеної системи та технології обробки інформації.

Автоматизованої інформаційної системи контролю доступу навчального закладу (далі - АІСКД) у відповідності до призначення повинна забезпечити виконання багатьох процедур: введення інформації щодо доступу або виходу з приміщень навчального закладу; прийняття рішення щодо доступу та виходу з приміщень; програмну реалізацію щодо прийняття рішення; зберігання постійної інформації; надання результатів рішення завдання у текстовій та графічній інформації; визначення спеціальних завдань; вибір загальної стратегії дій; оцінювання результатів; ініціювання змін.

Система включає ряд підсистем, між якими існують взаємні зв'язки, які підтримуються за допомогою комплексів засобів автоматизації, що складаються з методичних, технічних, оперативного доступу, інформаційних, введення бази даних, моделювання (прогнозування), організаційних компонентів (рисунок).

Спочатку система здійснює аналіз задачі, по відношенню до якої необхідно приймати рішення, та підхід до її розв'язку. В процесі цього аналізу визначаються фактори, що створюють перепони до розв'язку задачі. Інструментом для виконання цієї задачі є

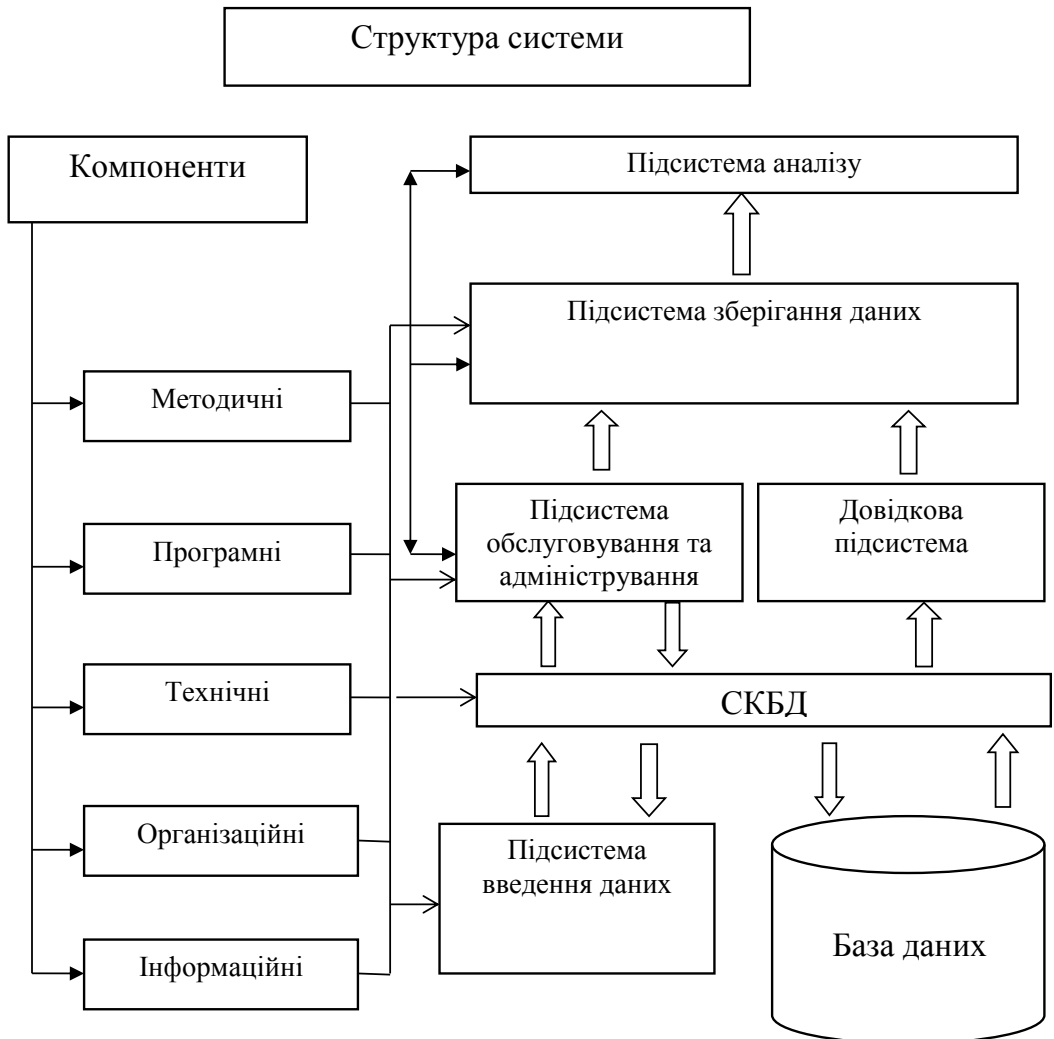

Рисунок. Структурна схема автоматизованої системи контролю доступу ВНЗ

визначення чіткого переліку загальної інформації, яка необхідна для підтримки прийняття рішення щодо доступу до приміщень Університету.

АІСКД забезпечує автоматизацію всіх процедур щодо прийняття рішення, пошук інформації та її аналіз, попередню обробку інформації, прийняття рішення.

У системі активно використовується реляційна база даних Firebird, програмні засоби якої повинні забезпечувати зберігання інформації та надання її користувачам системи у зручному форматі. В базі даних передбачається зберігання інформації (створення резервної копії), а також можливість відновлення роботи системи та інформаційного фонду в разі пошкодження файлів даних або інформаційних масивів бази. Спеціальне програмне забезпечення, може працювати під управлінням різних версій операційної системи Windows. Компонентами технічного забезпечення АІСКД є обладнання. Що належить до комплексу технічних засобів, які забезпечують функціонування підсистем системи підтримки прийняття рішення. Для роботи системи використовується: серверне обладнання у складі сервера (серверів); клієнтські машини. Нормативна база підсистеми попередньо вводиться в масиви бази. В разі необхідності, вона може бути роздрукована та використовуватися у якості довідкової інформації. Крім нормативної бази, у системі використовуються документи, які розподілили на три групи: первинні документи, нормативні документи, вторинні документи.

Список використаних джерел

1. Системи контролю доступу – <https://guard-lviv.com.ua/uk/sistemi-kontrolya./index.html>
2. Реляционная база данных и ее структура – http://semam.ru/book_cbd.php?id=2
3. В. Рыкунов. Охранные системы и технические средства физической защиты. / В. Рыкунов. Издательство: Security Focus., 2011 г.

Добришин Ю.Є.

к.т.н., доцент кафедри комп'ютерних наук
Університет «КРОК»

Манчук В.М.

студент, група ОПСІК
Коледж економіки, права та інформаційних технологій,
Університет «КРОК»

Особливості застосування автоматизованих інформаційних систем управління навчальним закладом

У статті розглядаються питання застосування автоматизованої інформаційної системи управління навчальним закладом (далі – АСУ «ВНЗ») на базі Університету економіки та права «КРОК», надаються рекомендації щодо напрямків автоматизації складових навчального процесу засобами інформаційної системи.

Сучасний стан розвитку вищої освіти в Україні вимагає вивчення та застосування різноманітних новітніх прогресивних (інноваційних) технологій, які позитивно впливають на процеси життєдіяльності вищого навчального закладу. Застосування інтегрованих автоматизованих інформаційних систем зменшує трудові витрати з питань організації та управління складовими навчального процесу, надає можливість задовольнити інформаційні потреби навчального закладу, сприяє проведенню аналітичних досліджень щодо діяльності всіх складових організації навчального процесу та управління.

Автоматизація процесів управління навчальним закладом актуальна для багатьох приватних навчальних закладів, одним із яких є Університет економіки та права «КРОК» (далі-Університет), у якому на теперішній час впроваджується автоматизована інформаційна система АСУ «ВНЗ», розробником якої є науково-дослідний інститут прикладних інформаційних технологій (далі-НДІ ПІТ) [1, 4].

Можливість впровадження зазначеної автоматизованої системи визначалась, виходячи із особливостей управління навчальним процесом, наявного інформаційного та технічного забезпечення закладу [2]. та здійснювалася у наступній послідовності: проведення дослідної експлуатації компонентів системи із визначенням першочергових програмних модулів, необхідних для вирішення найбільш трудомістких завдань; створення відповідного лінгвістичного забезпечення (корпоративного тезаурусу термінів, класифікатори) щодо організаційно-штатної структури Університету, навчальних дисциплін, груп студентів та їх навчальних потоків, робочих навчальних планів; виконання робіт з підготовки та розрахунку навчального навантаження кафедр та викладачів, формування необхідних аналітичних документів; створення та доопрацювання нових та існуючих звітів, необхідних для управління навчальним процесом; встановлення програмного забезпечення АСУ «ВНЗ» на клієнтські робочі станції (зокрема методистів кафедр), навчання персоналу роботі з програмним забезпеченням системи; виконання заходів щодо захисту інформації під час роботи з компонентами АСУ «ВНЗ».

Під час робіт було виявлено, що окремі підсистеми АСУ «ВНЗ», такі як АС «Примальна комісія» та АС «Студмістечко», на етапі застосування системи в Університеті не потребують впровадження за причиною невідповідності першочерговим завданням щодо автоматизації Університету.

На етапі впровадження за основу було обране програмне АС «Деканат», у якому суттєво було змінено інформаційне забезпечення підсистеми, зокрема створено нові класифікатори АСУ у відповідності до особливостей інформації, що використовується в Університеті та інформаційного забезпечення Єдиної державної електронної бази з питань освіти (далі-ЄДБО). Особлива увага приділялася доопрацюванню змісту та форм робочих навчальних планів, враховуючі терміни проведення занять за семестрами та триместрами.

Під час прийняття рішення щодо впровадження АС «Деканат», враховувалось те, що застосування системи повинно бути направлено на зменшення розміру витрат на управління процесами діяльності навчального закладу, або змінювання окремих якісних характеристик навчання здобувачів вищої освіти, забезпечення належного рівня взаємодій структурних підрозділів Університету. Також враховувалися вартісні показники (оплата працівників, які задіяні для роботи з системою, вартість апаратного, програмного та інформаційного забезпечення системи тощо).

За головні фактори щодо визначення економічного ефекту від впровадження автоматизованої системи відбиралися наступні: якісне поліпшення процесів навчання, підготовки і ухвалення рішень; інформаційне забезпечення структурних підрозділів

Університету; уніфікація та стандартизація основних бізнес-процесів Університету; зменшення виконання співробітниками Університету рутинних завдань.

Результати діяльності роботи автоматизованої системи визначалися на підставі економічних розрахунків та аналізу умов застосування АС «Деканат» в Університеті. Під час вирішення завдань застосування системи було прийнято рішення щодо вибору раціонального з економічної точки зору варіанту впровадження компонентів АС «Деканат» на підставі розрахунку величини економічного ефекту.

Список використаних джерел

1. Автоматизована система керування ВНЗ всіх рівнів акредитації // Офіційний сайт Науково-дослідного інституту прикладних інформаційних технологій. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://vuz.osvita.net/ua>

2. Чернозубкін І.О. Спосіб розширення можливостей комп'ютерної бази навчального закладу за рахунок віртуалізації / І.О. Чернозубкін // Вища школа. – 2015. – № 4-5. – С. 65-75.

3. Пакет програм “Деканат” // ТОВ Науково-навчальний центр “Політек” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.politek-soft.kiev.ua/index.php?do=products&product=deanery>.

Залевський Д.Б.

здобувач

РПЗ, 4 курс, Коледж економіки, права та інформаційних технологій

Науковий керівник: Чернозубкін І.О., к.т.н., доцент

Приклад економічної оцінки проекту з віртуалізації

В статті викладено приклад розрахунку сукупної вартості володіння для економічної оцінки впровадження технології віртуалізації для потреб комп'ютерного забезпечення навчального процесу в Університеті «КРОК»

Автором було розглянуто проблема необхідності постійного оновлення апаратного і програмного забезпечення комп'ютерної бази навчального закладу в умовах обмежених фінансових ресурсів.

Одним із способів вирішення цього завдання є застосування технологій віртуалізації та терміналів на базі малопотужних і застарілих комп'ютерів.

Питання віртуалізації докладно описуються на офіційних сайтах розробників Microsoft, VMware, Oracle, Citrix тощо, котрі містять рекомендації з упровадження, технічну документацію, актуальні версії комп'ютерних програм.

Метою цього дослідження стала розробка та обґрунтування технічних та економічних вимог, показників щодо використання технологій віртуалізації та терміналів (тонких клієнтів) на базі малопотужних та застарілих комп'ютерів для розширення можливостей комп'ютерної бази навчального закладу під час створення комп'ютерної навчальної лабораторії.

Для оцінювання ефективності створеної комп'ютерної навчальної лабораторії було обрано показник сукупної вартості володіння (ТСО – Total cost of ownership).

Вибір цього показника (ТСО) був пов'язаний з низкою факторів, основними з яких є:

- ТСО, як правило, пропонується застосовувати у разі реалізації концепції тонких клієнтів та аналізу прямих на непрямих витратах для реалізації рішень з інформатизації;
- він є одним із важливих показників при виборі одного з декількох технічних рішень з позицій економічної обґрунтованості обраного рішення;
- є об'єктивним показником, який об'єднує технічні, управлінські та фінансові параметри інформаційних технологій (ІТ);
- дозволяє визначити перелік робіт, завдань та операцій, які можуть бути виконані власними силами, а для яких доцільно залучити зовнішні ресурси;
- є одним із показників, що застосовується у процесі вирішення питання про заміну старих ІТ новими, використовується для обґрунтування впроваджених корпоративних ІТ-стандартів;
- ТСО враховує якість навчання користувачів ІТ та персоналу ІТ-служби за рахунок аналізу непрямих витрат життєвого циклу ІТ.

Для розрахунку показника ТСО існує багато комплексних методик від світових лідерів у галузі ІТ, здатних враховувати велику кількість різноманітних факторів. Застосування таких методик передбачає значні фінансові витрати та створення постійної системи моніторингу різноманітних факторів, що враховуються в ТСО.

Тому для рішення, що описується, показник ТСО розглядається більш вузько і розраховувався за спрощеною методикою.

Під час розрахунку ТСО за спрощеною методикою для задач, що стоять перед університетом, була обрана методика від компанії ТОНК®, яка передбачає облік капітальних та експлуатаційних витрат. ТСО розраховувався як сума всіх зазначених витрат за три роки. Ця величина відповідає внутрішнім стандартам університету щодо порядку постановки на баланс, амортизації та списання комп'ютерного обладнання. Такий підхід не дає повної картини про ТСО комп'ютерної навчальної лабораторії, проте, на мою думку, дозволяє оцінити найбільш важливі економічні, технічні, організаційні параметри впровадження віртуалізації в інформаційну структуру навчального закладу.

Відповідно до розрахунків за калькулятором при створенні комп'ютерної навчальної лабораторії з використанням нових персональних комп'ютерів без віртуалізації з базовою для офісу конфігурацією системного блоку ТСО вище на 13,7% що свідчить про доцільність застосування технології віртуалізації для зниження витрат на підтримання комп'ютерної бази навчально-виховного процесу.

Досвід Університету “КРОК” у використанні в навчально-виховному процесі термінальних технологій та віртуалізації показав їхню ефективність. Підтверджено зниження ТСО комп'ютерної бази навчального закладу приблизно на 14%.

На початковому етапі впровадження зазначених технологій спостерігалось збільшення часових ресурсів на навчання персоналу ІТ-служби щодо експлуатації нових технологій, проте витрачений час потім був компенсований за рахунок зменшення часу на обслуговування терміналів.

Слід відзначити зниження простою обладнання за рахунок надійності сервера порівняно з обладнанням персональних комп'ютерів.

Список використаних джерел

ТОНК – розумні тонкі клієнти [Електронний ресурс]/ – Режим доступу: <https://tonk.com.ua/>

Курдибан О.М.

здобувачка вищої освіти ступеня магістр, групи УНЗ-16,
Університет «КРОК»

Науковий керівник: Чернозубкін І.О., к.т.н., доцент

Інформаційні технології в управлінні освітньою установою

*Актуальність даної роботи обумовлена розвитком та впровадження
ІТ-технологій у діяльність освітніх закладів України.*

У наш час управління будь-якою діяльністю неможливе без аналізу значного обсягу інформації та її обробки за допомогою комп'ютерів. Використання обчислювальної техніки в різних галузях діяльності людини пройшло суттєвий шлях, що визначався не тільки розвитком техніки, але й розвитком принципів і методів обробки інформації як з погляду галузей застосування, так і з погляду широти використання.

Об'єктом дослідження виступає комплекс теоретичних знань і умінь, що передбачені для підготовки українських ВНЗ.

Предметом дослідження є тенденції впровадження інформаційних технологій в управлінні освітніми установами.

Метою роботи є опис та аналіз сучасного впливу інформаційних технологій в управлінні освітніх установ.

Для виконання даної мети варто виконати наступні завдання:

- провести аналіз бібліографічних джерел з даного питання;
- описати сучасний стан впливу інформаційних технологій в управлінні освітніх установ.

Дослідженням впливу інформаційних технологій в управлінні освітніх установ займалися українські науковці О.В. Вібляя, А.В. Гримайло, О.В. Драков, У.Л. Звягінцева, Л.М. Кузьменко, О. Л. Курочкіна, Л.В. Майстренко, Р.А. Рудих, Ю.С. Пономаренко, Г.А. Соловійов, З.В. Швачка та інші.

На підставі Закону України “Про освіту” та Закону України “Про загальну середню освіту” видами діяльності в системі освіти є:

- управління – впровадження інформаційних технологій в управління закладами освіти;
- навчання – комп'ютеризація навчального процесу та виховної роботи навчального закладу;
- наукові дослідження – впровадження інформаційно-комунікативних технологій в наукові педагогічні розробки [1, 2].

Точність, вірогідність і своєчасність одержання інформації є визначальним чинником забезпечення ефективності академічної, виробничої й управлінської сфер і однією з головних умов 7 динамічного розвитку суспільства. Створення інфраструктури, що забезпечує прийняття ефективних управлінських рішень на базі достовірної й актуальної інформації, є для України важливим завданням. Успішне вирішення цієї проблеми служить передумовою інтеграції нашої країни в Європейське співтовариство та інші міжнародні організації, що забезпечують формування глобального інформаційного простору.

У зв'язку з цим, підтримка проєктів, спрямованих на розробку і впровадження інформаційних технологій у процесі керування ВНЗ, є одним із пріоритетних напрямів Європейської рамкової програми TEMPUS/TACIS. У першу чергу це стосується університетів, що готують найбільш кваліфікованих фахівців у різних галузях діяльності – науці, промисловості, управлінні тощо.

Керівник будь-якого рівня усвідомлює, що зниження ризику під час ухвалення рішення суттєво залежить від обсягу та достовірності інформації про об'єкт управління, а бізнес-процеси, у ході яких приймаються такі рішення, не можуть існувати у відриві від відповідної інформаційної моделі. Більше того, управління інформацією є основою функцією менеджерів різного рівня.

Головними складовими цього процесу є, з одного боку, одержання достовірної й актуальної інформації, а з іншого – передача її співробітникам. Сьогодні сміливо можна стверджувати, що системи менеджменту, засновані на використанні інформаційно-комунікаційних технологій, дозволяють забезпечити прискорений доступ до необхідної інформації, систематизувати базові дані, організувати на їх основі будь-які звіти. Однак ейфорія від наявності таких систем швидко зникне, якщо вищий навчальний заклад спочатку не визначить, які саме види інформації він хоче одержувати, а також не виділить пріоритетні напрями її використання. Університет не повинен очікувати скорочення штатів після початку експлуатації комп'ютерної системи. Ефект від впровадження таких систем знаходиться в зовсім іншій площині, а саме в підвищенні ефективності управління.

Діагностично-проєктуючий комплекс “Універсал — 03.28” має великий банк даних комп'ютерних програмних засобів з 1 по 11 класи майже з усіх предметів за навчально-виховною програмою освітнього закладу [4]. Цей комп'ютерний комплекс багато в чому вирішує функції та проблеми в управлінні та навчально-виховній роботі навчального закладу. “Автоматизований розклад уроків “АВТОР-Школа” розроблений компанією “дієтпродукт”. Це спеціалізована програма, призначена для автоматизованого створення розкладу занять, незамінний інструмент для завуча протягом всього навчального року [5].

Комплексна програма “Ефективна школа 21 століття” розроблена і підтримується фірмою “Сміт”-призначення полегшити виконання окремих складових роботи адміністрації загальноосвітньої школи та інших учасників процесу управління. Даний комплекс складається з комп'ютеризованих задач, які систематизують, автоматизують та роблять ефективною діяльність учасників управління навчальним закладом. Це такі програми, як “Атестація”, “Співробітники”, “Шкільна мережа”, “Навчальні плани”, “Розклад” (з урахуванням санітарних норм класу), “Контингент учнів”, “Табель використання робочого часу”, “Тарифікація”. На базі використання програмного комплексу формуються статистичні звіти.

Побудова єдиного інформаційного середовища навчального закладу:

- загальноосвітньої школи, гімназії, ліцею, коледжу і т. д.;
- електронні класні журнали (з можливістю їх публікації у мережі Інтернет);
- електронні щоденники, пов'язані з класним журналом (завдання, оцінки).

Підсумовуючи результати досліджень з даного напрямку, слід зазначити, що основна мета використання впровадженень новітніх технологій в управлінській діяльності закладом освіти є створення єдиного інформаційного середовища, у якому враховані всі необхідні та достатні вимоги для управління навчальним закладом. Інформаційне середовище системи управління закладами освіти, у тому числі за-

гальноосвітньої школи, повинно вписуватися в єдину схему інформаційного простору всієї системи освіти, відповідати всім вимогам та правилами побудови цього простору.

Список використаних джерел

1. “Управління системою загально середньо освіти”. Розділ VI. Сайт української педагогіки, повноваження якої визначаються “Положенням про загальноосвітні навчальні заклади”. Режим доступу: <http://ped.sumy.ua/index.php?option.com> – Назва з титулу екрану.
2. Банк навчальних комп’ютерних програм “Універсал” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.universal.modus.net.ua/baza.htm/2>. – Назва з титулу екрану.
3. Програми для керування закладами освіти “Автоматизований розклад уроків” АВТОР – Школа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.diezprodukt.com.ua>. – Назва з титулу екрану.
4. Сандугей В. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на розвиток українського ринку праці / В. Сандугей // Україна: аспекти праці. – 2014. – № 1. – С. 29–34
5. Чайковська М. П. Стратегії розвитку IT-ринку України в умовах фінансової кризи / М. П. Чайковська // Вісник соціально-економічних досліджень/ Збірник наук праць. Вип. № 35, 2009. – Одеса: ОДЕУ, 2009. – С. 132–138.

Різо В.Д.

здобувач

ОПСІК, 4 курс, Коледж економіки, права та інформаційних технологій

Науковий керівник: Чернозубкін І.О., к.т.н., доцент

Робототехніка в світі людей

В статті викладені питання зростання ролі робототехніки в житті людини. Наведено фактори, які сприяють розвитку компетентностей фахівця, якій займається розв’язуванням задач робототехніки.

У нашому житті технології – буквально всюди. Використовуючи Інтернет, ми отримуємо не тільки цінну інформацію, але і щойно приготовлену піцу до наших дверей; смартфони організують наше життя, і навіть наші автомобілі починають говорити з нами. Але в цій електронній утопії є все-таки щось, що порушує ідеальну картину світу: “Де мій робот-слуга?” Може бути, вже зовсім скоро вас не будуть дивувати роботи в будинку, в офісі або навіть в лікарні, і вони будуть виконувати за вас різноманітну роботу.

Робототехніка грає важливу роль в різних областях, таких як:

- Виробництво – роботи використовують для обробки матеріалів, різання, зварювання, свердління, шліфування тощо.
- Військова справа – автономні роботи можуть досягати важкодоступних и небезпечних зон в період бойових дій.
- Медицина – роботи здатні виконувати сотні клінічних випробувань одночасно, складні операції, які нездатна зробити людина.

- Розвідка – роботи скелелеази, дослідники глибин та космосу.
- Розваги – інженери створили сотні роботів для кіноіндустрії та ігор.

Є професії, де роботи вже замінюють людей. Це, наприклад, складання автомобілів, їх фарбування. Є робот-хірург, який виконав близько 300 тисяч операцій. Називається Да Вінчі, він поки один в світі. Є роботи-консьєржі, роботи-секретарі. В Китаї і Японії роботи працюють офіціантами в кафе. Іноді їх підстраховує людина, але в основному вони всі роблять самостійно.

Перш за все, це робототехніка дає додаткову освіту. Чи не факультативи, які не відрізняються від навчання в школі, чи ні заняття з репетитором, а захоплюючі експеримент з технікою (приклад робіт), створення чогось цікавого, корисного, незвичайного своїми руками.

Будь-які гуртки, які розвивають творчий потенціал, корисні. І якщо людина відчуває тягу саме до техніки – чому б не створювати роботів?

Ще один фактор – вироблення посидючості, уважності, вміння працювати руками. Це те, чого сучасним студентам не вистачає, принаймні, якщо мова йде не про переглядання фільмів або комп'ютерних іграх – тут якраз посидючості більш чим достатньо.

Відволікання уваги від непродуктивних занять. Знову ж таки, мова йде про соціальні мережі, комп'ютерні ігри, фільми. Ні, ніхто не закликає повністю прибрати все це з життя людини, в кінці кінців, зараз година Інтернету, і Інтернет є частиною культури суспільства.

Але не можна, щоб дозвілля людини обмежувався тільки Інтернетом, переглядом фільмів або комп'ютерними іграми. У кожної людини, в тому числі дитини, повинен бути широкий світогляд, глибокі знання. І в чималому ступені цьому можна сприяти захоплення робототехнікою.

Цей пункт впливає з попереднього. Які знання дає робототехніка? Звичайно ж, це знання з області фізики. Чи не нудні формули й примітивні досліди, а практичне! Застосування законів фізики. Це математика – не заучування теорем и аксіом, а реальні розрахунки, результатом яких є реальний винахід. Це інженерія та проектування, програмування – не суха и нудна теорія, а практика. Саме нудне для дитини чи дорослого – просто щось вчитись.

Важливий фактор – вміння працювати в команді. Останнім часом спостерігається зниження комунікативних навичок, що не дивно – підлітки більшою мірою спілкуються в соціальних мережах. Труднощі при реальному спілкуванні – це проблеми в майбутньому, адже комунікація один з важливих аспектів під час працевлаштуванні. Як і вміння працювати з іншими людьми, бути «командним гравцем», вміти знаходити нестандартні рішення й вихід зі складних ситуацій, брати на себе відповідальність, що не тільки за себе, але і за весь проект.

Робототехніка – це хороші перспективи в майбутньому. Той, хто всерйоз нею захоплюється, матиме змогу побудувати своє майбутнє, ще навчаючись в університеті – відомо безліч фактів, коли техніка, створена студентами, привертала увагу солідних фірм.

Сабадаш М.В.

4 курс, ОПСИК-14, КЕПИТ

Науковий керівник: Чернозубкин И.А., к.т.н., доцент

Инструменты коллективной работы в Офис 365

В статье рассмотрены типовые инструменты для коллективной работы в Офис 365

Office 365 — это служба подписки, благодаря которой у вас всегда будет последняя версия средств Майкрософт. Доступны планы Office 365 для домашнего и персонального использования, а также для малого и среднего бизнеса, крупных предприятий, учебных заведений и некоммерческих организаций.

Общее количество пользователей и количество активных пользователей с разбивкой по службам:

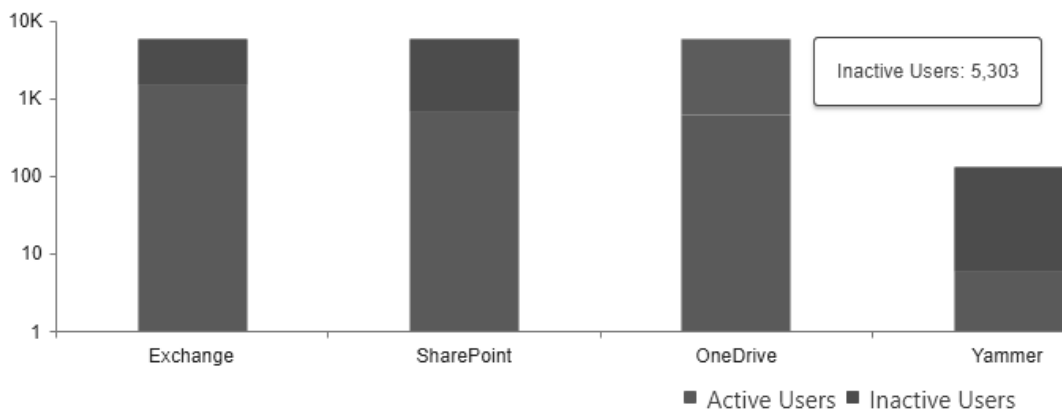

Рис. 1. Диаграмма активности пользователей «Офис 365» в Университете

В Университете «КРОК» функционирует корпоративная коммуникационная среда на базе «Офис 365» которая общедоступная, и дает пользователю большой формат возможностей улучшить свою работоспособность в коллективе, синхронно работать в документе со своими партнёрами и ряд других вещей для коммуникации.

В состав средств коммуникации относятся приложение Outlook в сервисе Почта, Задачи, Календарь, Контакты. Эти средства позволяют создавать группы для коммуникации по технологии электронной почты.

OneDrive для обеспечения коллективной работы с папками, файлами и т.д.

Planner – інструмент організації роботи з командою над проектом (заданим). Планировщик упрощає для команди створення нових планів, організацію і призначення завдань, спільне використання файлів, організація обговорень (чат), спільна робота з документами і ресурсами.

Teams – Використовується користувачами і командами, які хочуть співпрацювати в режимі реального часу з однією і тією ж групою людей.

Допомагає командам, які хочуть швидко і оперативно виконувати проект при спільному використанні файлів і спільній роботі над спільними результатами.

Forms (Опитування) – популярний і зручний спосіб отримання зворотного зв'язку. Дозволяє встановити надійний зв'язок з аудиторією, дізнатися її думку про діяльність компанії, що в подальшому допоможе покращити продукцію або послугу. Опитування надає реальні дані, які можуть бути використані для прийняття оптимальних бізнес-рішень.

С допомогою Forms можна створювати опитування і тести, переглядати результати по мірі їх надходження. Створив тест або форму, є можливість запросити інших користувачів відповісти на питання, що містяться там, через будь-який браузер і з мобільних пристроїв. Отримані відповіді можна обробити за допомогою вбудованих засобів аналізу.

С допомогою Forms можна створювати опитування і тести, переглядати результати по мірі їх надходження. Створив тест або форму, є можливість запросити інших користувачів відповісти на питання, що містяться там, через будь-який браузер і з мобільних пристроїв. Отримані відповіді можна обробити за допомогою вбудованих засобів аналізу.

Савчин М.П.

здобувач

1 курс Навчально-наукового інституту інформаційних та комунікаційних технологій Університету «КРОК»

Науковий керівник: Троцько В.В., кандидат військових наук, старший науковий співробітник

Розробка робота з використанням мікрокомп'ютера, «Arduino Mega 2560»

В статті викладаються цілі, мета, опис та результати проектування робота з використанням мікрокомп'ютера, «Arduino Mega 2560»

ЦІЛЬ ПРОЕКТУ

Створити робота з характеристиками штучного інтелекту, з використанням мікрокомп'ютера, «Arduino Mega 2560».

МЕТА

Виробити навички зі створення роботизованих пристроїв з використанням мікроконтролерів.

ОПИС РОБОТА

Робот виконує наступні дії:

- уникнення і огинання перешкод
- виконує озвучення свої дій
- використовує дистанційне перемикання функцій.

Апаратна платформа: контролер – Arduino Mega 2560; контролер керування рухом; контролер керування звуком; датчики відстані та керування.

Програмна платформа: мова програмування C++ з відповідними бібліотеками.

ОТРИМАНІ ЗНАННЯ ТА НАВИЧКИ

- Створення технічного проекту.
- Реалізація проекту на єдиній платформі Удосконалення знань апаратної платформи Arduino.
- Удосконалення навичок програмування взаємодії контролерів.

Сасім М.О.

викладач циклової комісії з комп'ютерних наук

Коледж економіки, права та інформаційних технологій

Університет «КРОК»

Засади застосування інтерактивних технологій в навчальному процесі

В статті викладено досвід застосування інтерактивних цифрових технологій в підготовці молодших спеціалістів під час вивчення дисципліни «Інформатика»

Сьогодні вже неможливо викладати дисципліни традиційно, коли у центрі навчального процесу знаходиться викладач, а студенти мовчки сприймають матеріал, слухають пояснення на лекціях або звітують на семінарських і практичних заняттях, виконують контрольні завдання, складають заліки і одержують оцінки за ті знання і навички, які набули у процесі навчання.

Впровадження інтерактивних методик у викладання фахових дисциплін дає змогу докорінно змінити ставлення до об'єкта навчання, перетворивши його на суб'єкт. Студент стає співавтором лекції, семінарського заняття тощо. Підхід до студента, який знаходиться у центрі процесу навчання, ґрунтується на повазі до його думки, на спонуканні до активності, на заохоченні до творчості.

Зміст навчального курсу «Інформатика» спрямований на оволодіння студентами методами та засобами інформаційних технологій розв'язування задач, формування навиків раціонального використання комп'ютерів у своїй навчальній, а пізніше і професійній діяльності.

Інтерактивні технології – це творчий, цікавий підхід до організації навчальної діяльності учнів. Слово «інтерактив» походить від англійського слова «interact». «Inter» – це взаємний, «act» – діяти. Інтерактивний – здатний взаємодіяти або перебувати в режимі бесіди, діалогу з будь-чим (наприклад, комп'ютером) або з будь-ким (людиною). Сутність інтерактивного навчання полягає в активному залученні всіх учнів до процесу пізнання.

Зміни, що відбулися за останні десятиліття, ставлять перед освітою нові цілі. На зміну авторитарній освіті, що забезпечувала високий рівень загальних знань, приходять освіта, до основи якої покладено принципи гуманізації, орієнтації на розвиток особистості і врахування індивідуальних особливостей в навчанні, творчий розвиток, відкритість, практична застосовність знань, використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) тощо. Традиційна підготовка фахівців, орієнтована лише на формування знань, умінь і навичок із предметної галузі, нині не задовольняє сучасних вимог до освіти.

Нині основна увага, має приділятися не лише змісту освіти, а й способам мислення і діяльності. Реалізації цих пріоритетних вимог сприяють педагогічні інновації.

Поняття «інновація» походить від латинського *inovatis* (*in* – в, *povus* – новий) і в перекладі означає «оновлення, новина, зміна». Інновації в освітній діяльності – це використання нових знань, прийомів, підходів, технологій для отримання результату у вигляді освітніх послуг, що відрізняються соціальною та ринковою затребуваністю. Вивчення інноваційного досвіду показує, що більшість нововведень присвячені розробці технологій.

Особливого значення нині набувають такі інтерактивні технології

- хмарні технології;
- ігрові технології;
- мультимедійні технології;
- групова технологія тощо.

Хмарні технології – це технології, що надають користувачам Інтернету доступ до комп'ютерних ресурсів сервера і використання програмного забезпечення як онлайн-сервіса.

До хмарних технологій можна віднести:

- карти-знань (англ. *Mind map* – карти розуму, карти пам'яті)
- спосіб зображення процесу загального мислення за допомогою схем);
- інтерактивний плакат – це електронний освітній засіб нового типу, який забезпечує високий рівень використання інформаційних каналів сприйняття наочності навчального процесу (www.glogster.com);
- хмара тегів – це візуальне подання списку категорій (або тегів, міток, ярликів, ключових слів тощо). Зазвичай використовується для опису ключових слів (тегів) на веб-сайтах, або для представлення неформатованого тексту (www.tagul.com, www.worditout.com, www.tagxedo.com); – мережеві щоденники (блоги) – сервіс Інтернет, що дозволяє будь-якому користувачу вести записи з довільної тематики (www.blogger.com, wordpress.com).

Ігрові технології – ефективний засіб навчання, що активізує увагу, підвищує інтер-

ес до вивчення дисципліни, уможливорює процес обговорення, констатування та оцінювання результатів. До основних структурних компонентів гри відносять: ігрову задумку (визначення та усвідомлення мети), ігрові дії (вибір виду навчально-пізнавальної діяльності), дидактичні завдання (пізнавальний зміст), обладнання (необхідні засоби інтелектуального, практичного або предметного характеру).

Мультимедійні технології – це комбінування різних форм представлення інформації на одному носіїві, наприклад текстової, звукової і графічної, анімаційної і відео (озвучення презентації, відео-вправи, аудіо-завдання). Широкомовна трансляція презентації може бути як «живою», так і попередньо записаною. Така трансляція або запис можуть бути засновані на аналогових або ж електронних технологіях зберігання й передачі інформації.

Групова технологія передбачає організацію навчального процесу, за якої навчання здійснюється в процесі спілкування між учнями (взаємонавчання) у групах. Група може складатися з двох і більше учнів, може бути однорідною або різнорідною, постійною і мобільною.

Використання інтерактивних технологій навчання також пов'язано з інформатизацією навчання. Викладачами вивчаються і апробуються можливості використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі.

Таким чином, нові горизонти розвитку вищої освіти пов'язані з інтерактивними технологіями в системі професійної підготовки учнів, застосування яких сприяє підвищенню якості професійної підготовки майбутніх фахівців.

Фазилів А.І.

здобувач

РПЗ-2, 4 курс, КЕПІТ

Науковий керівник: Чернозубкін І.О., к.т.н., доцент

Мобільний додаток електронної бібліотеки навчального закладу

В статті запропоновано варіант використання доступу до електронних версій книжкового фонду навчально-наукової бібліотеки Університету «КРОК» з використанням технології QR коду та програмного додатку на смартфоні.

В навчально-науковій бібліотеці Університету «КРОК» все більше книжок зберігається в електронному (цифровому) вигляді. На рисунку 1 наведено діаграма розподілу фонду бібліотеки за носіями, а на рисунку 2 динаміка зростання книжок в електронному вигляді (діаграми побудовані за даними електронного каталогу бібліотеки «Ірбіс»).

Особливо електронна бібліотека актуальна для молоді, яка озброєна цифровими гаджетами. На рисунку 3 зображена діаграма, яка ілюструє читацьку аудиторію сучасної молоді – як читає сучасна молодь, книжкам в якому форматі віддає перевагу.

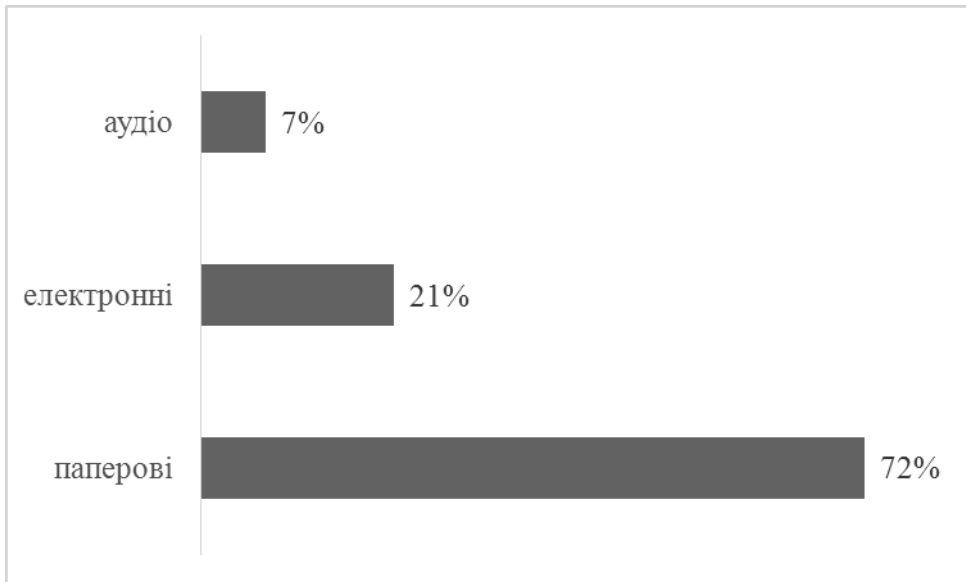

Рис. 1. Розподіл фонду бібліотеки за носіями

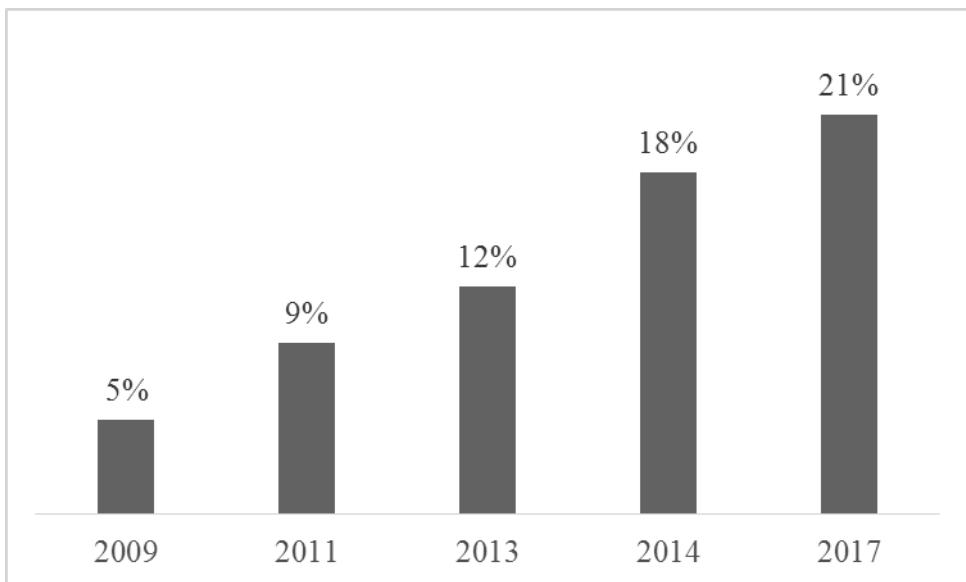

Рис. 2. Динаміка зростання книжок в електронному вигляді

Електронний варіант бібліотеки це найкращий вибір, ваша бібліотека у вас під рукою та завжди з вами, актуальна та достовірна інформація у вашому смартфоні. Таке використання бібліотеки значно зменшить кількість паперових примірників підручників, журналів, статей тощо, що в свою чергу приведе до значного зменшення витрат, та є перспектива з екологічної точки зору.

Технологія, яка просувається в бібліотеці Університету «КРОК» за свою основу має QR коди. QR-код (з англ. quick response – швидкий відгук) – матричний код (двовимірний штрих-код), розроблений і представлений японською компанією «Denso-Wave»

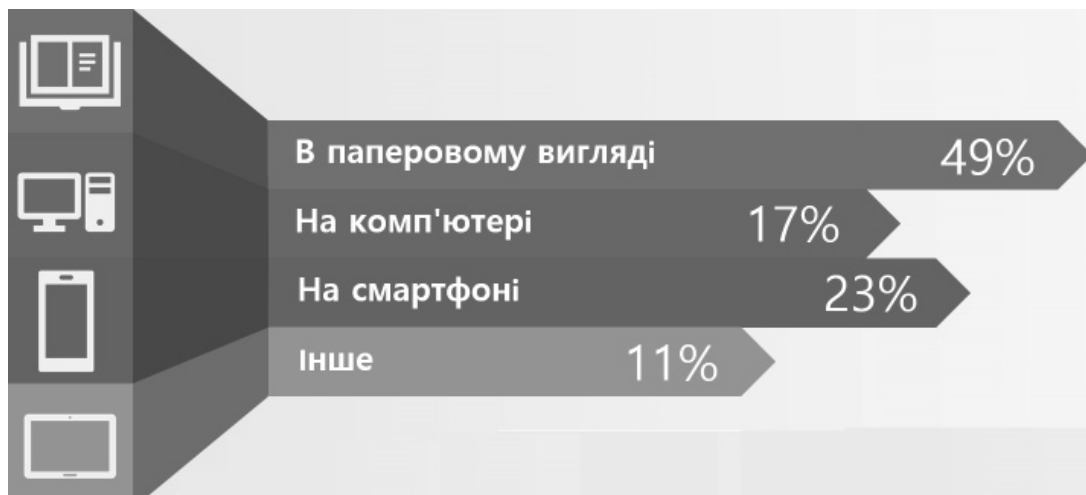

Рис. 3 Які книжки читає сучасна молодь

в 1994 році. Основна перевага QR-кода – це швидке розпізнавання сканувальним обладнанням (в тому числі й фотокамерою мобільного телефона), що дає можливість використання в різних сферах нашого життя.

В бібліотеці Університету «КРОК» технологія використовуються як гіперпосилання на книжку в електронній бібліотеці, яка знаходиться на сайті Університету. В кожній книжці на паперовому носії, для якої є електронний варіант, на першому аркуші є QR-код (див. рис.4).

Рис. 4. Узагальнена модель використання технології QR-коду для доступу до електронної бібліотеки Університету

Здійснюється сканування коду через смартфон, на екрані якого з'являється книжка в електронному варіанті. Код, доступний для читання та завантажування, генеруються за допомогою програмного додатка, що перетворює звичайні посилання на QR-код. Така технологія надає низку переваг (див. рис. 5).

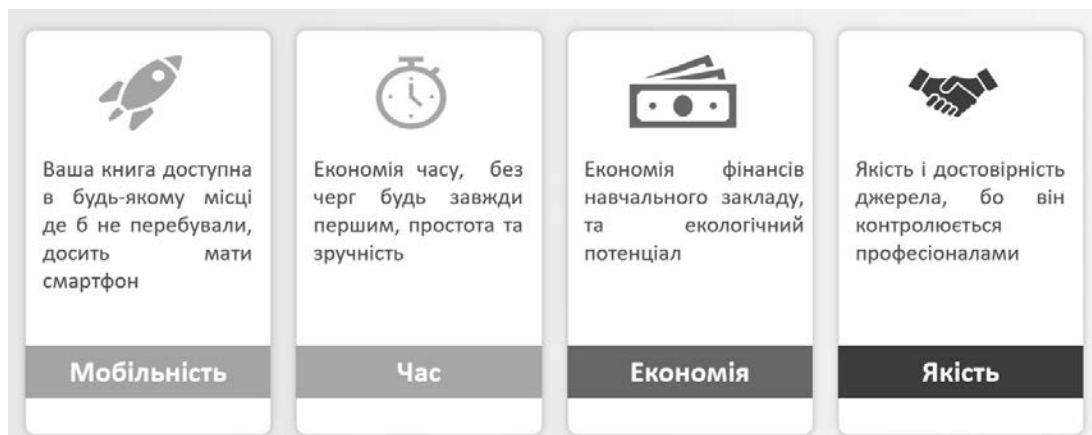

Рис. 5. Переваги використання запропонованої технології

Таким чином, в рамках проведеної наукової роботи, було апробовано сучасна технологія, яка дозволила створити сучасний технологічний продукт, стійкий до навантаження інформаційної інфраструктури Університету, корисний для студентів Університету.

Список використаних джерел

1. Сайт компанії Denso-Wave [електронний ресурс] / Режим доступу: <https://goo.gl/Sp4En1>
2. Леонід Бугаїв. Мобільний маркетинг. Як зарядити свій бізнес в мобільному світі. – М.: Альпіна Паблишер, 2012. – 214 с.

Хазанжеєв К.Г.

здобувач

ОПСІК, 4 курс, Коледж економіки, права та інформаційних технологій

Науковий керівник: Чернозубкін І.О., к.т.н., доцент

Пример использования сервиса TELEGRAM для коммуникаций в учебном заведении

В статье описан пример использования бота сервиса TELEGRAM в Университете «КРОК»

TELEGRAM – кроссплатформенный мессенджер, позволяющий обмениваться сообщениями и медиа-файлами многих форматов.

На сегодняшний день самый популярный и быстро развивающийся мессенджер. Количество ежемесячных активных пользователей сервиса по состоянию на конец марта 2018 года составляет более 200 млн человек (см. диаграмма на рис. 1). В августе 2017 года Павел Дуров сообщил, что количество пользователей увеличивается на более чем 600 тысяч ежедневно [1, 2].

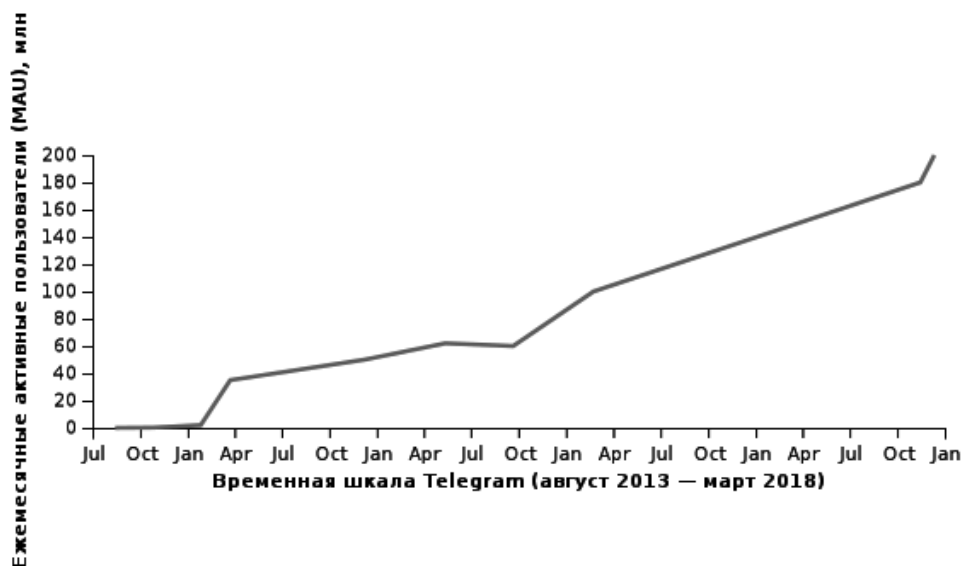

Рис. 1. Количество пользователей TELEGRAM

В Университете КРОК запущен проект по созданию корпоративного бота сервиса TELEGRAM.

TELEGRAM-бот – это специальные программы, выполняющие различные функции и упрощающие жизнь их пользователей: получение новостей, уведомлений, поиска информации, вывода информации и так далее.

На рисунке 2 изображен бот на экране смартфона.

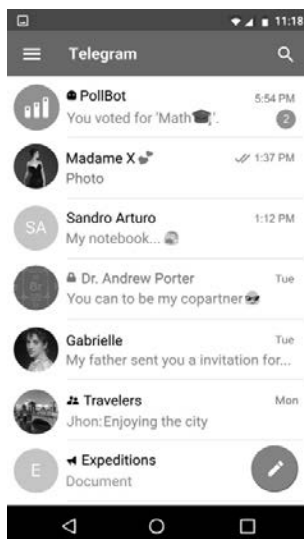

Рис. 2. Экран смартфона с ботом

Как он работает. Пользователь бота отдает ему команду > Бот передает команду на сервер > Программа на сервере обрабатывает полученный от бота запрос > Сервер отдает ответ боту > Бот выводит ответ на экран приложения пользователю.

На рисунке 3 изображена одна из ситуаций работы с ботом.

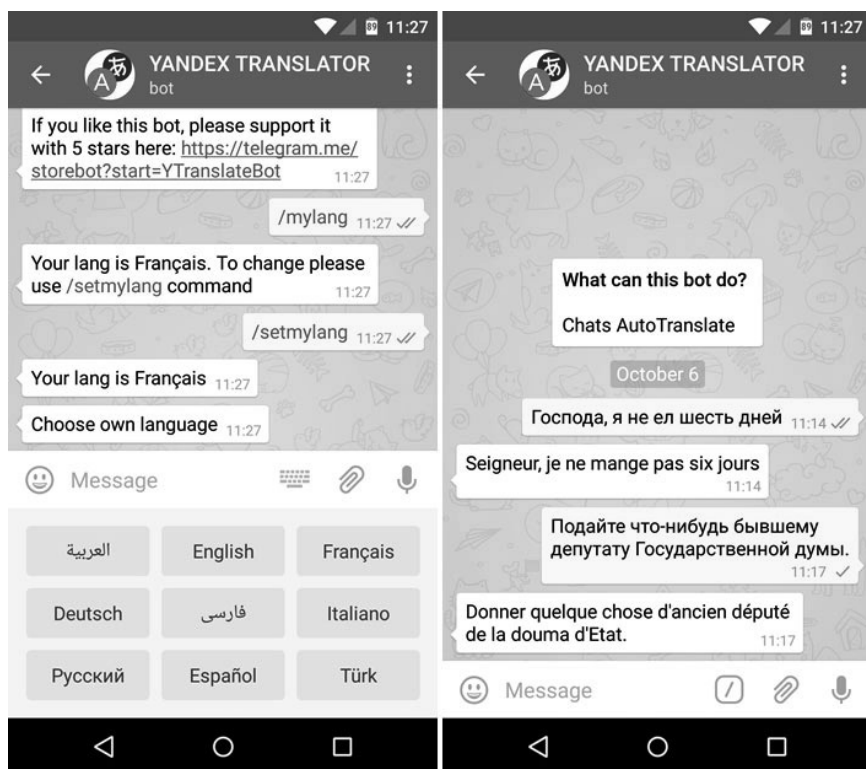

Рис. 3. Пример работы бота

Особенности – быстро набирает популярность, нет рекламы, простой и удобный интерфейс, широкий функционал, высокая скорость передачи данных и безопасность работы.

Преимущество – Передача файлов любого формата, облачное хранение данных, синхронизация с устройствами, моментальная доставка сообщений и файлов без глюков и зависаний, безопасность.

Необходимость бота для университета – скорость получение актуальной информации для студентов, легкость в использовании, оперативность обратной связи.

Функционал бота – публикация расписания студента, просмотр актуальных новостей университета, уведомление для студентов, обратная связь методиста со студентом.

Список использованных источников:

1. Аудитория соцсетей и мессенджеров от Statista / [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://ain.ua/2018/03/14/vkontakte-proigryvaet-telegram>

2. Портрет украинской аудитории в Telegram: география, интересы и доход / [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://ain.ua/2018/01/25/ukraina-v-telegram>

Чернозубкін І.О.

кандидат технічних наук доцент, голова циклової комісії
з комп'ютерних наук Коледжу економіки, права
та інформаційних технологій Університету «КРОК»

Цифрова компетентність в системі підготовки фахівців з комп'ютерних наук

В статті описано базові знання та навички цифрової компетентності в системі підготовки фахівців з комп'ютерних наук.

Цифрова компетентність є однією з ключових в системі підготовки фахівців для сучасного суспільства згідно з рекомендаціями Європейського Парламенту та Ради Європейського союзу «Ключові компетентності для навчання впродовж життя» [1]. Вона передбачає в себе впевнене, критичне та відповідальне використання та взаємодію з цифровими технологіями для навчання, роботи та участі у суспільстві. Складовими цифрової грамотності є інформаційна грамотність та грамотність даних, комунікація та співпраця, створення цифрового контенту (включаючи програмування), безпека (включаючи цифрове благополуччя та компетентності, пов'язані з кібербезпекою) та розв'язання проблем [2].

Базові знання та навички, що стосуються компетентності [3]:

розуміння, яким чином цифрові технології підтримують комунікацію, співпрацю, усвідомлюючи їх можливості, обмеження, наслідки та ризики;

розуміння загальних принципів, механізмів та логіки, що лежить в основі цифрових технологій та їх розвитку;

знання основ побудови, функціонування та застосування різноманітних пристроїв, обладнання, програм та мереж;

вміння критично підходити до достовірності, надійності, впливу інформації та даних, усвідомлювати юридичні та етичні принципи, пов'язані з використанням цифрових технологій;

вміння використовувати цифрові технології для підтримки активного громадянства та соціальної інтеграції, співпраці з іншими, творчості для досягнення особистих, соціальних чи комерційних цілей;

вміння добувати, фільтрувати, оцінювати, створювати, використовувати та поширювати цифровий контент;

вміння керувати та захищати інформацію, вміст, дані та цифрові ідентичності, ефективно працювати з програмами, пристроями, штучним інтелектом, роботами;

Робота з цифровими технологіями та інформацією в цифровій формі вимагає рефлексивного та критичного, допитливого, відкритого та перспективного ставлення до їх розвитку; вимагає етичного, безпечного та відповідального підходу до використання інструментів цифрових технологій.

Наведена система базових знань та навичок повинна бути достатньо гнучкою, щоб бути актуальною в сучасному суспільстві та у майбутньому за умови постійного збільшення об'ємів інформації, що обробляється і є доступною людині, яка отримала зараз назви «великі дані» (Big Data); інтеграції соціальних медіа, застосування таких технологій, як штучний інтелект, робототехніка, віртуальна та доповнена реальність;

впровадження нових засобів спілкування людини з системами на основі цифрових технологій.

Нового змісту набуває питання цифрової безпеки, що охоплює управління власною цифровою ідентичністю. Цифрова ідентичність розуміється як особиста ідентифікація, наприклад облікові записи електронної пошти, та сприйняття себе в онлайн-ових середовищах, наприклад, поведінка в соціальних мережах з дотриманням відповідних етичних норм та відповідальності до контенту, що розміщується.

В підготовці фахівця з комп'ютерних наук важливо підкреслити значення таких рис особистості, як творчість та інноваційність. Це забезпечується за рахунок створення навчального середовища, в якому є можливості реалізації різноманітних інновацій тими, хто навчається, підтримки допитливості, цікавості, фантазії, критичного мислення, наполегливості, позитивного прийняття ризику.

Список використаних джерел

1. Proposal for a COUNCIL RECOMMENDATION on Key Competences for Lifelong Learning / EUROPEAN COMMISSION [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf> (23.02.2018) – Назва з екрана.
2. ANNEX to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning / EUROPEAN COMMISSION [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/annex-recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf> (23.02.2018) – Назва з екрана.
3. Ключові компетентності для навчання впродовж життя 2018 – Цифрова компетентність. / Блог про дистанційне та змішане навчання інформатики. Технології та системи дистанційного навчання. Moodle. Дистанційне та змішане навчання інформатики [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://dystosvita.blogspot.com/2018/01/2018.html> (23.02.2018) – Назва з екрана.

Правове забезпечення процесів глобалізації

Бабенко Ю.В.

студентка 4 курсу,

Коледж економіки, права та інформаційних технологій

Університет «КРОК»

Науковий керівник: Тарасова І.В., к.ю.н., доцент

Аліменти та посилення відповідальності за їх несплату

Проаналізовано проблему посилення відповідальності за несплату аліментів за законодавством України та останні зміни щодо її посилення.

В Україні близько півмільйона дітей не отримують аліментів понад півроку. Таку прикру статистику, під час засідання Уряду України у березні 2018 року, навів міністр юстиції Павло Петренко. Найчастіше боржники пояснюють несплату аліментів тим, що не мають постійних доходів чи не можуть працевлаштуватись. Іноді боржники аргументують це певними обставинами, що можуть перешкоджати вільній сплаті аліментів такі, як хвороба чи потреба в лікуванні, оплата кредитних зобов'язань або інші сімейні обставинами. В окремих випадках несплату аліментів пояснюють наявністю спору між сторонами (перешкоджанням участі у вихованні дитини платника аліментів, перешкоджанням у спілкуванні з дитиною, неприязними стосунками з отримувачем аліментів).

Аліменти в Україні – це частка доходу матері або батька, яка добровільно чи примусово за рішенням суду щомісячно виплачується одним із батьків на користь другого для утримання дитини (дітей) у грошовій або натуральній формі. Аліменти виплачуються на користь того з батьків, з ким проживає дитина: якщо дитина проживає з матір'ю, аліменти на її утримання сплачує батько, і навпаки. Аліменти на дитину виплачуватимуться від дня пред'явлення позову і до досягнення дитиною повноліття (18 років), а якщо дитина досягла повноліття, але продовжує навчання, аліменти стягуються до досягнення нею 23 років. Платником аліментів за рішенням суду також відшкодовуються додаткові витрати на дитину, що виникають у разі настання обставин (наприклад, хвороби дитини) [3, с. 1].

При визначенні розміру аліментів на дитину суд має враховувати:

- стан здоров'я;
- матеріальне становище дитини й платника;
- наявність у платника інших дітей, непрацездатних чоловіка чи дружини.

Також при визначенні розміру аліментів суд враховуватиме й приховані доходи

платника аліментів. За останніми змінами у законодавстві до платників аліментів, що мають заборгованість за останні 6 місяців, передбачена відтепер можливість застосування соціальних робіт. Соціальними роботами є оплатні суспільно корисні роботи, які виконуються у вільний від роботи чи навчання час. Судом соціальні роботи можуть бути призначені на строк від 120 до 240 годин і відбуваються не більше восьми годин на день. Якщо особа ухиляється від виконання соціальних робіт, вони можуть бути замінені адміністративним арештом із розрахунку одна доба арешту дорівнює п'ятнадцяти годинам соціальних робіт. Крім цього, у таких випадках злісний неплатник позбавляється права брати участь у вирішенні питання щодо тимчасового виїзду за межі України – без отримання згоди іншого з батьків має право вивезти дитину за кордон. Також у разі такої заборгованості до боржника може бути встановлено тимчасове обмеження у праві керування транспортними засобами, полювання, користування вогнепальною мисливською зброєю та пневматичною зброєю [3, с. 2].

Ще однією новацією в сімейному законодавстві є те, що відтепер аліменти є власністю самої дитини, а не батьків. Останні лише отримують та використовують їх від імені дітей. Той з батьків, який проживає з дитиною наділяється правом самостійно ставити перед судовими органами питання щодо обрання форми стягнення аліментів: у твердій грошовій сумі або у вигляді від конкретної частки від доходу іншого з подружжя. До цього вибір форми стягнення аліментів здійснювався виключно за судовим рішенням. З урахуванням останніх змін мінімальний розмір аліментів збільшено. Відтепер суд не може визначити на дитину розмір аліментів менше ніж 50% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку (до цього було 30%).

Також відтепер при визначенні розміру аліментів братимуться до уваги витрати платника аліментів, щодо яких платником не доведено джерело походження цих коштів. Так у випадку, якщо платник аліментів офіційно не працює, не має «офіційного» доходу, але при цьому, наприклад, придбає автомобіль, то такі витрати можуть враховуватися при визначенні судом розміру аліментів. Такі витрати беруться до уваги, лише якщо платник аліментів не зможе обґрунтовано довести джерело походження коштів. Зазначене нововведення є прогресивним, особливо в умовах сьогодення, коли отримання заробітної плати у конвертах, інших неофіційних доходів є дуже поширеними явищами.

Ще одним нововведенням сімейного та процесуального законодавства є розширення можливості застосування спрощеної процедури для отримання рішення про стягнення аліментів. Так, стягнення аліментів може здійснюватися у наказному провадженні. Зокрема визначено, що той з батьків, з яким проживає дитина (діти) має право звернутися до суду із заявою про видачу судового наказу про стягнення аліментів. Суть наказового провадження у порівнянні із стандартним зверненням до суду із позовом (позовне провадження) полягає у значно спрощеному розгляді питання по суті. Так після прийняття судом ухвали про відкриття наказного провадження судовий наказ по суті вимог видається судом у триденний термін. Сам судовий наказ видається без виклику заявника, боржника та інших осіб, а також без проведення судового засідання [3, с.3].

Вперше в українському законодавстві запроваджено механізм можливості відходу від презумпції рівності часток у спільній власності у разі ухилення одного із подружжя від участі в утриманні дітей. Суд при вирішенні питання про поділ майна між подружжям має право зменшити частку у спільній сумісній власності того з подружжя, хто ухилявся (ухиляється) від обов'язку утримувати своїх дітей. Іншими словами за допомогою перерозподілу часток між подружжям, на користь того з батьків, хто самостійно

здійснює утримання дитини, законодавець дозволяє забезпечити додаткову матеріальну компенсацію такій особі.

Висновки. Вищенаведені зміни у законодавство, на мою думку, мають створити дійсно ефективні правові механізми стягнення з батьків, що не виконують свого обов'язку щодо утримання дитини (дітей), аліментів. Також останні зміни до Сімейного кодексу України мають підвищити свідомість батьків щодо необхідності виконання обов'язку по утриманню дітей навіть після розлучення. Батьки можуть бути звільнені від обов'язку утримувати дитину у разі, якщо дохід дитини набагато перевищує дохід батьків і забезпечує повністю її потреби, а також у разі укладання нотаріально посвідченого договору про припинення права на аліменти для дитини у зв'язку з передачею права власності на нерухоме майно (будинок, земельну ділянку тощо). Слід зазначити, що аліменти, одержані на дитину, є власністю дитини і неповнолітня дитина має право на самостійне одержання аліментів та розпорядження ними відповідно до Цивільного кодексу України.

Список використаних джерел

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.
2. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – №21. – Ст. 135.
3. Аналіз останніх змін у Сімейний кодекс щодо сплати аліментів на дитину: нові розмір та порядок нарахування [Електронний ресурс] // Доманчук О. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://jurist-blog.com.ua/aliments-2017.html>.
4. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів» // Відомості Верховної Ради України, – 2018. – № 6-7. – Ст. 40.

Логош В.Д.

студентка 4 курсу

Коледж економіки, права та інформаційних технологій,

Університет «КРОК»

Науковий керівник: Тарасова І.В., к.ю.н., доцент

Актуальні питання визначення зниженого віку кримінальної відповідальності в Україні

Проаналізовано проблему встановлення віку кримінальної відповідальності неповнолітніми особами в Україні та деяких країнах Європи.

Сьогодні у країнах усього світу спостерігається стійка тенденція збільшення кількості соціально небезпечних діянь скоєних підлітками. Не є винятком й Україна. За оцінками експертів цей вид злочинності досяг критичної межі. Згідно зі статистични-

ми даними в Україні майже кожен дванадцятий з числа розслідуваних злочинів вчинювався неповнолітньою особою [5, с. 58].

У Кримінальному кодексі України, зазначено, малолітня особа – це дитина віком до 14 років, а неповнолітня у віці від 14 до 16 років [1]. Привертає увагу, що раніше абсолютною більшістю скоєних малолітніми особами злочинами були крадіжки та хуліганські дії. Кількість умисних вбивств, тілесних ушкоджень та звалтувань була незначною. Зараз, вчинювані ними правопорушення вирізняються масовістю та тяжкістю [3, с. 41].

Американський дослідник М. Хінделанг проводив дослід, щоб дізнатись приблизний вік злочинців про скоєні звалтувань, крадіжок, розбоїв та інших. Максимальна кількість злочинів була скоєна особами у віці 18 – 20 років; трохи менше за кількістю злочинів посідає у віці 12 – 17 років. Самим низьким – старше 21 року [3, с. 29].

Аналіз статистичних даних станом на 3 березня 2017 рік свідчить, що особами у віці 16-17 років скоєно 439 різних злочинів, у віці 14-15 вчинено 162 небезпечних діянь, а от у віці до 14 років – 29 правопорушень [6].

Одним з ключових питань, який активно обговорюється, є визначення мінімального віку, з якого має наставати кримінальна відповідальність. Активну участь у проведенні досліджень беруть: О. Сапожнікова, О. Нетудихатка, Ю. Абросімова, Ю. Кухарук та ряд інших вітчизняних дослідників, які намагаються встановити науково обґрунтовану вікову межу, при досягненні якої особа може притягатися до кримінальної відповідальності [5, с. 27].

Деякі вчені-юристи, з огляду на те, що суспільно небезпечні діяння вчиняють особи до 14 років, пропонують переглянути положення кримінального законодавства України щодо віку кримінальної відповідальності і знизити вікову межу кримінальної відповідальності до 13 років осіб, які вчинили вбивство, умисне заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю, крадіжку, грабїж, розбій, хуліганство при обтяжуючих обставинах [3, с. 90].

У більшості з європейських країн загальний вік настання кримінальної відповідальності за вчинений злочин коливається в межах від 10 до 13 років, що пов'язується із рівнем криминогенної ситуації та існуючими правовими традиціями. В Ірландії кримінальна відповідальність настає з семи років – найнижчий поріг у світі [4]. За даними ООН країна вважається однією з найбільш безпечних у світі. На думку доктора педагогічних наук професора Віктора Синєва, неминучість жорсткого покарання має зупиняти юного злочинця. Коли дитина, чи їй 10 років, чи 17, чітко усвідомлюватиме, що ані мама, ані тато не допоможуть уникнути кримінальної відповідальності. А от, у Голландії вік кримінальної відповідальності настає з 12 років, у Франції – 13, в Італії – 14 [4].

Незважаючи на те, що дискусії стосовно перегляду віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність у вітчизняній науці кримінального права точаться давно, точної відповіді це питання ще й до сьогодні немає.

При встановленні віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, на думку науковців потрібно, в першу чергу, керуватися ступенем психологічного розвитку особистості, а саме її здатності усвідомлювати свої дії, керувати ними та розуміти їх небезпечність для суспільства [3, с. 89].

На розвиток сучасних дітей впливає безліч факторів, деякі з яких негативно впливають на формування їх психіки. До числа таких факторів, насамперед, належать умови, в яких живе та розвивається малолітня або неповнолітня особа. Під впливом

негативного середовища психіка дітей зазнає незворотних змін: вони стають дедалі жорстокішими [2, с. 55].

Найбільший вплив на формування та розвиток психологічного стану неповнолітньої особи здійснює такий соціальний інститут як сім'я. Саме у сім'ях, які перебувають у стані матеріального неблагополуччя, найчастіше формуються у неповнолітніх осіб такі риси як жадібність, заздрощі та хитрість, бажання до незаконного збагачення, бунту проти суспільства. Водночас, батьки таких сімей, приділяючи багато уваги проблемі матеріального збагачення, не надають своїм дітям належного виховання [2, с. 56].

Таким чином, з огляду на вище наведене можна стверджувати, що найвагоміший вплив на неповнолітню особу здійснюють її батьки, котрі одночасно є засобом передачі підлітку своїх рис характеру, а також способом формування й нього нових.

Разом із тим за умов належного виховання дитина вже у віці 10–11 років чітко знає та вміє відрізнити добро від зла, усвідомлює необхідність дотримання правил та звичаїв, що панують у суспільстві. Варто наголосити, що вона схильна переймати, як позитивний, так і негативний приклад. Саме така схема поведінки дитини і призводить до того, що вже у віці 11 років здатна вчиняти злочинні діяння. До того ж, малолітня особа не лише вчиняє злочин автоматично повторюючи поведінку старшого, вона вже точно усвідомлює, що такі дії є неправомірними. А знання про те, що за ці дії вона не буде на належному рівні покарана – лише підігривають її інтерес.

Згідно з висловлюваннями вчених, найбільш оптимальними віковими межами, при настанні яких особа може бути притягнена до кримінальної відповідальності, є 14 років, а за окремі найбільш тяжкі суспільно небезпечні винні діяння – з 11 років [4].

При притягненні до кримінальної відповідальності малолітніх осіб з вищезгаданого віку у центрі уваги правоохоронних органів повинно стати запровадження порядку визначення стану їхнього психічного здоров'я. Саме тому потрібно регламентувати механізм процедури встановлення факту скоєння дитиною кримінального злочину, психічний розвиток якої відповідає вимогам притягнення до кримінальної відповідальності [4].

З огляду на рівень злочинності серед неповнолітніх осіб в Україні, зниження віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, є дійсно необхідним заходом, який би в деякій мірі допоміг вирішити цю проблему.

Отже, в даний час підлітки дорослішають набагато швидше і вже в більш юному віці можуть в повному обсязі усвідомлювати значення своїх дій. Переконаливим аргументом до зниження віку кримінальної відповідальності в Україні може виступати значне зростання кількості вчинених суспільно небезпечних діянь серед підлітків, які не досягли віку кримінальної відповідальності. Слід погодитися з вченими та знизити вікову межу кримінальної відповідальності до 13 років осіб, які вчинили вбивство, умисне заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю, крадіжку, грабїж, розбій, хуліганство при обтяжуючих обставинах. Однак у всіх випадках питання покарання неповнолітніх має розглядатися з урахуванням психофізіологічних особливостей особистості неповнолітнього, соціально-психологічного аспекту його життя, здатності усвідомлювати свої дії і давати їм оцінку.

Проте зменшення вікової межі повинно бути не єдиним заходом боротьби з рівнем злочинності неповнолітніх, він має супроводжуватись й рядом інших нововведень, зокрема, необхідності встановлення відповідності між дійсним ступенем розвитку особистості та його фактичним віком. Це буде слугувати, з одного боку, своєрідним за-

ходом захисту певної категорії неповнолітніх осіб, а з іншого методом зниження рівня злочинності серед неповнолітніх.

Список використаних джерел

1. Кримінальний Кодекс України від 05.04.2001 року // Відомості Верховної Ради України, – 2001. – № 25-26, Ст. 131 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/2341-14>
2. Абросімова Ю. Значення соціально-економічного становища сім'ї у структурі причин та умов злочинності неповнолітніх в Україні / Ю. Абросімова // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали Дев'ятої регіон. наук.-практ. конф. – Львівський національний університет ім. І. Франка, юрид. фак.-т. – Л., 2003. – 372 с.
3. Кухарук Ю. Зниження віку, з якого може настати кримінальна відповідальність / Ю. Кухарук, А. Вашечкіна // Юрид. наука: наук. юрид. журн. – 2012. – № 5. 132 с.
4. Рання злочинність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dt.ua/LAW/rannya_zlochinnist.html
5. Сапожнікова О. Розвиток кримінального законодавства про вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність у інших країнах / О. Сапожнікова // Від громадянського суспільства – до правової держави: Тези Третьої міжнар. наук.-практ. конф. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. – 334 с.
6. Статистика злочинів підлітками [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.slovoidilo.ua/2017/04/18/infografika/suspilstvo/skilky-zlochyniv-ukrayini-skoyuyut-pidlitky>

Лутченко Н.В.

студентка 4 курсу,

Коледж економіки, права та інформаційних технологій

Університет «КРОК»

Науковий керівник: Тарасова І.В., к.ю.н., доцент

Проблеми теорії і практики застосування судами обставин, які пом'якшують кримінальну відповідальність

У тезах аналізуються проблемні питання при призначенні покарання за наявності обставин, що пом'якшують кримінальну відповідальність.

Одним із засобів боротьби зі злочинністю є притягнення осіб, винних у вчиненні злочину, до кримінальної відповідальності. Покарання є основною формою реалізації кримінальної відповідальності. Воно покликане виступати засобом охорони найбільш важливих суспільних відносин від злочинних посягань шляхом здійснення карально-го впливу на засудженого з метою його виправлення, а також запобігання вчиненню нових злочинів як засудженим, так і іншими особами [1]. Призначення судом покарання об'єктивно виступає заключним етапом правосуддя. У свою чергу необхідною складовою призначення справедливого покарання є його індивідуалізація, одним із

основних засобів якої виступає вплив обставини, що пом'якшують покарання, при його застосуванні.

Наявність таких обставин дає змогу суду, по-перше, визначити винному менш суворий вид основного покарання у межах санкції відповідної статті Особливої частини Кримінального кодексу та призначити покарання ближче до найнижчої межі передбаченого строку основного чи додаткового покарання. По-друге, за наявності обставин, що пом'якшують покарання, та з урахуванням інших виняткових обставин справи суд може призначити основне покарання за вчинений злочин нижче від найнижчої межі, встановленої у санкції статті Особливої частини КК, або перейти до іншого, більш м'якого виду основного покарання, не зазначеного в санкції, за якою обвинувачується підсудний [1].

У теорії кримінального права залишаються спірними та невирішеними деякі питання застосування обставин, які пом'якшують покарання. Так, невирішеним є питання про місце обставин, які пом'якшують покарання, серед загальних засад призначення покарання. Дискусійними залишаються питання, чи потрібно і як саме конкретизувати в законі кримінально-правове значення обставин, які пом'якшують покарання. Немає єдності думок щодо правової природи обставин, які пом'якшують покарання [5, с. 116].

Згідно КК України, призначаючи покарання особі за вчинений злочин суд може визнати такими, що його пом'якшують, та інші обставини, не зазначені в частині першій ст. 66 КК України [1]. Тобто ч. 2 ст. 66 КК України без жодних обмежень закріплено невичерпний перелік обставин, які пом'якшують покарання.

Призначення покарання за наявності пом'якшуючих обставин визначається потребами судової практики, у якій спостерігаються різні підходи щодо врахування цих обставин. Призначаючи покарання за їх наявності, суди інколи обмежуються у вирокі вказівкою на те, що при призначенні покарання були враховані всі обставини вчиненого злочину без їх деталізації та впливу кожної обставини на міру покарання [4, с. 235].

Хоча Пленум Верховного Суду України від 24 жовтня 2003 року постановою «Про практику призначення судами кримінального покарання» наголошує на обов'язку суду мотивувати своє рішення про визнання тієї чи іншої обставини справи такою, що пом'якшує покарання, на підставі ч. 2 ст. 66 КК України, проте судами не завжди наводилася відповідна мотивація [2].

У судовій практиці найбільш розповсюдженою обставиною, яка пом'якшує покарання, що не передбачена ч. 1 ст. 66 КК України, але враховується як така на підставі ч. 2 ст. 66 КК України, є вчинення винним злочину вперше, що також зазначено у вище вказаному [1].

Ми згодні з думкою науковців саме по собі вчинення винним злочину вперше не може бути враховано ні як обставина, яка пом'якшує покарання, ні як одна із позитивних характеристик особи винного. Адже вчинення злочину вперше, не є винятком із правил, а скоріше є самим правилом. Вчинення злочину особою повторно та рецидив злочинів визнається обставиною, яка обтяжує покарання, і сам лише факт відсутності цієї обставини, яка обтяжує покарання, не можна розглядати як обставину, яка пом'якшує покарання [6, с. 380].

Таким чином, вважаємо вчинення винним злочину вперше не може бути враховано при призначенні покарання як обставина, яка пом'якшує покарання.

Досить часто суди, на підставі ч. 2 ст. 66 КК України, в якості обставини, яка пом'якшує покарання, враховують позитивну характеристику винного у вчиненні злочину за місцем проживання, роботи, навчання [1].

У кримінально-правовій літературі зміст позитивної характеристики винного у вчиненні злочину розуміють, як сукупність певних позитивних даних про особу, і зокрема, сумлінне ставлення до виконання своїх трудових обов'язків, позитивна поведінка у побуті, дотримання правил співжиття, участь особи у суспільному житті [3, с. 172]. Проте на практиці суди часто враховують позитивну характеристику винного у вчиненні злочину лише за місцем роботи (навчання) або лише за місцем проживання. Однак часто гарний, дисциплінований працівник може бути тираном у сім'ї, пиячити або не дотримуватися загальних правил співжиття у багатоквартирному будинку, влаштовувати сварки із сусідами тощо. Так само добropорядний сім'янин може бути недисциплінованим працівником, недобросовісно ставитися до виконання своїх службових обов'язків [5, с. 108].

Виходячи з того, що позитивна характеристика винного у вчиненні злочину – це сукупність даних, які визначають соціальну сутність особи, то вказана обставина включається у поняття «особа винного», а тому не може враховуватися як обставина, яка пом'якшує покарання, особливо в умисних злочинах [5, с. 109].

Також суди при призначенні покарання як обставину, яка пом'якшує покарання, враховують визнання особою своєї вини у вчиненні злочину. Особа, яка визнала свою вину у вчиненні злочину, заслуговує поблажливого ставлення до себе, що, відповідно, може вплинути на покарання у бік його пом'якшення, лише якщо винна особа, щиро розкаюючись у злочині, викладає всі обставини вчиненого, або тоді, коли, хоча і без каяття, повне визнання нею своєї вини сприяло встановленню істини по справі (тобто розкриттю злочину). Якщо ж особа визнає вину лише під тиском беззаперечних доказів, то це свідчить про небажання визнати вину добровільно, а часткове визнання особою своєї вини у будь-якому випадку свідчить про бажання уникнути відповідальності [5, с. 113].

Однак визнання особою своєї вини у вчиненні злочину не може враховуватися як самостійна обставина, яка пом'якшує покарання, оскільки є складовою частиною таких обставин, як щире каяття або активне сприяння розкриттю злочину, і тому може враховуватися при призначенні покарання лише як ознака відповідних обставин, які пом'якшують покарання.

Окремо хочемо виділити, що перелік передбачених законом обставин, які пом'якшують покарання, не є вичерпним, але обставини, які на практиці найчастіше враховуються судами при призначенні покарання як такі, що пом'якшують покарання, з різних підстав не можуть визнаватися такими. Деякі обставини за своєю природою взагалі не можуть враховуватися при призначенні покарання (вчинення винним злочину вперше, наявність на утриманні винного у вчиненні злочину дитини або іншої непрацездатної особи, потерпілим від злочину є член сім'ї винного чи інша близька людина). Разом з тим, суди при визнанні тієї чи іншої обставини такою, що пом'якшує покарання, нічим не обмежені і у вирокі не мотивують своє рішення, це свідчить про те що, наявність невичерпного переліку обставин, які пом'якшують покарання, призводить як до помилок, так і до свідомих порушень з боку суду. Тому враховуючи вищеведене, перелік обставин, які пом'якшують покарання, передбачений КК України, пропонуємо зробити вичерпним.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25 – Ст. 66.
2. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.10.2003 р. № 7 «Про практику при-

значення судами кримінального покарання» (зі змінами, внесеними згідно з пост. ПВСУ № 18 від 10.12.2004р., № 8 від 12.06.2009р. та № 11 від 06.11.2009р.): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua

3. Буланов А. Ю. Роль смягчающих обстоятельств при квалификации преступлений и назначении наказания / А. Ю. Буланов. – М.: Камерон, 2005. – 272 с.

4. Иванюк Т. І. Врахування судом обставин, які пом'якшують покарання, не передбачених Кримінальним кодексом України / Т. І. Иванюк // Університетські наук. записки. – 2006. – № 1 (17). – С. 234-237.

5. Иванюк Т. І. Врахування судом обставин, які пом'якшують покарання, не передбачених Кримінальним кодексом України / Т. І. Иванюк // Університетські наук. записки. – 2006. – № 1 (17). – С. 234-237.

6. Полтавець В. В. Деякі питання врахування судом ступеня тяжкості вчиненого злочину при призначенні покарання / В. В. Полтавець // Науковий вісник Львівського юридичного інституту. Серія юридична. Збірник. – Вип. 1. – 2005. – С. 101–114.

Марченко В., Дикун Д.

студенти 4 курса,

Колледж економіки, права і інформаційних технологій

Університет «КРОК»

Научний керівитель: Тарасова І.В., к.ю.н., доцент

Новации в теории уголовной ответственности, в связи с созданием «человекоподобных» роботов

Тезисы посвящены перспективам развития норм уголовного права, в связи с развитием научных разработок и созданием искусственного интеллекта.

С развитием мира, человечество старается упростить многие вещи, начиная от доставки, до громадных заводов, каждый род деятельности становится более «роботизированный», и так открывает новые вопросы, а в будущем может быть проблемы, речь пойдет о роботах, простых удобных а также на первый взгляд безобидных «созданий». На данный момент, мне известно всего несколько роботов наделенных возможностью, в независимости от человека, совершать действия на собственный рассудок. Самым известный такого рода робот София, которая разработана гонконгской компанией «Hanson Robotics» в 2015 году, цель этого проекта протестировать искусственный интеллект в работе с людьми, а точнее, чтобы учиться и адаптироваться к поведению людей. София не просто робот, а за последнее время желанный гость на многих мероприятиях, таких как Всемирный экономический форуме в Давосе (Швейцария). Участвуя в мероприятиях Давоса, София заявила, что между людьми и роботами воз-

можен «ценный и продуктивный диалог», а людям под силу изменить к лучшему свои представления о роботах, особенно если не снимать фильмы, где роботы представлены угрозой. Пока это имеет вполне безобидную форму, кроме одного заявления Софии, которое не кажется дружелюбным. В одном интервью ей был задан вопрос: «София, ты хочешь уничтожить человечество?». На что София дала ответ: «Да». То ли это такие шутки, то ли нам все таки в серьез стоит задумываться и правах роботов, а так же об их ответственности, или об ответственности их создателей.

Давайте представим, что уже наступил тот день, когда роботы станут признаны нами как индивидуумы, имеют свои права, а значит и должны нести ответственность за причинение вреда человеку. Попробуем спроектировать нормы Уголовного кодекса, с возможными санкциями которые можно было бы применять по отношению к этим «механизмам».

Вопрос об ответственности роботов до конца не ясен, уголовное право несет в себе исправительную функцию, вот только по отношению к человеку это понятно. А вот как можно применять ее к роботу причинившему вред человеку, наша команда хочет рассказать про два решения, которые можно было применять по отношению к роботам.

Робот как индивидуум, да это философский вопрос, потому что робот это по факту просто бездушный механизм, и в каждом своем действии несет те цели, которые в него изначально заложил человек. При совершении этим механизмом каких-либо противоправных действий в отношении человека это влечет к ответственности его создателя, то есть человека. А что, если рассматривать робота как индивидуума? Что, если сейчас создадут «человекоподобного» робота, способного жить среди нас, работать, а может даже иметь какие-то чувства? К примеру, в 2015 году Мэтт Макмаллен, создатель RealDoll, заявил, что намерен создать интеллектуальных кукол, способных разговаривать с клиентом. Многие ученые считают, что в скором будущем это может стать вполне обыденным. Человек сможет влюбиться в этого робота. Чувства, может быть будут даже взаимные, допустим, в этой ситуации человек может задуматься о некоторых правах, как например обручиться с этой машиной. Звучит немного дико, но как нам кажется, в наших реалиях возможно. После регистрации их отношений могут появиться много таких людей, и тогда государства будет вынуждено начать как-то регулировать эти процессы.

С признанием прав робот, мы сможем разграничивать некоторые понятия. Отстаивать их права еще не до конца ясно как можно, но пока можно предположить, что права роботов, будет защищать человек. Смоделируем ситуацию семья Жена робот, а Муж человек, и права робота которое есть в Конституции, такое как «право роботу в независимости от человеку решать чем он хочет заниматься». Муж решит как-то начать диктовать машине свои правила, но не выйдет, так как робот-жена имеет свои права. Она может решить их защитить и обратиться в суд, и вот, там будет доказано, что человек был неправ.

Права роботов будут понятны, а вот какие наказания могут применяться по отношению к человеку, а какие по отношению к роботу? Можно предположить, что если роботы дойдут до такого совершенства в развитии интеллекта, что будут иметь интеллект схожий с разумом человеку, и, допустим, запрограммирован как человек, который имеет определенный возраст, после чего «умирает».

Мы сможем так же применять по отношению к этому механизму некоторые санкции уголовного законодательства, но не все, например лишения свободы, роботу будет без разницы и воспитательная функция не будет в полной мере работать. Если роботы

будут иметь, как выше сказано, осознание понятия жизни, чувства, то мы можем найти другие исправительные функции и как-то влиять. Мы не отрицаем, что проще будет взять и перепрограммировать робота, и зачем все это регулировать? Но мы ведем речь о том будущем, где «человекоподобные» роботы будут среди нас, и так будут иметь одноразовость, и допустим с их создания (рождения) в них будут заложены некоторые нормы морали.

Второй возможный способ регулирования – это создание робота человеком для совершения преступления как инструмента. В первом же решении мы стараемся предположить, то, как бы это могло происходить на практике, если мы будем пытаться сделать робота не зависимым от человека.

Вернемся к праву «каждого человек имеет право получить робота»: в этой ситуации мы можем сказать, что человек будет нести ответственность за причинение вреда совершенные этим объектом. Это должно добавить в теорию уголовного права некую новую градацию тяжести преступлений совершенных этим «инструментом». Как из примеров санкций, можно привести, лишение права на владение роботом, или временная конфискация. Так же и в факторы самообороны необходимо будет ввести разграничение, такие как на превышение пределов необходимой обороны.

На данный момент и даже в ближайшее время второй способ регулирования уголовной ответственности за совершения преступлений роботами является более реальным. Однако совсем скоро начнут появляться первые зафиксированные случаи преступных действий механизмами наделенных искусственным интеллектом, пока стоит видеть возможные будущие проблемы и начинать регулировать это.

В будущем нас ждут изменения в уголовном праве, и ввод новых понятий, возможно просто как инструмент попытки создания новых индивидуумов. Фильмы, которые мы смотрели десять лет назад, и думали, что такое не возможно, уже становятся явью, так как технологии давно впереди.

Розділ 5

Комерційна та маркетингова діяльність в забезпеченні конкурентоспроможності економіки

Головченко Л.М.

здобувачка вищої освіти ступеня магістр

Л-17МЗ, I курс

Університет «КРОК»

Науковий керівник: Алькема В.Г., д.е.н., професор

Вплив інформаційних технологій на ефективність та розвиток агрологістики в Україні

У доповіді розглядаються тенденції розвитку та впровадження цифрових інформаційних технологій в умовах вітчизняної агрологістики.

Актуальність теми. На етапі формування ринкової економіки аналіз світових логістичних тенденцій, впровадження цифрових інформаційних технологій у агрологістику України є важливим та перспективним.

Формулювання проблемної ситуації. Надзвичайно потужний потенціал розвитку транспортно-логістичних систем України викликає необхідність виявлення, систематизації та визначення впливу цифрових технологій для української логістики і можуть бути використані в короткостроковому періоді.

Предметом дослідження є вплив інформаційних технологій на ефективність та розвиток агрологістики України в сучасних умовах.

Метою роботи є дослідження цифрової логістики в контексті її впливу на ефективність та розвиток агрологістики в Україні, та вироблення пропозицій щодо механізму інтеграції суб'єктів агропродуктового комплексу України в міжнародну цифрову інфраструктуру.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі розвитку цифрової економіки та трансформаційних процесів значну увагу приділяли вітчизняні та зарубіжні вчені, зокрема: В. Апалькова, С. Веретюк, П. Друкер, С. Коляденко, І. Карчева, Б. Кінг, Р. Ліпсі, Л. Лямін, І. Малик, В. Пілінський, Ю. Пивоваров, К.Скінер, Е. Тоффлер, В. Фіщук, К. Шваб та ін..

У роботі використовувалися **методи дослідження:** збір конкретних даних про об'єкт дослідження, аналіз і оцінка результатів, методи статистичного аналізу, графоаналітичний метод, порівняння та синтезу. За допомогою практичного методу були ви-

явлені і описані особливості впровадження цифрових технологій в формування міжнародних логістичних та транспортних комунікацій в Україні.

Практична значущість результатів дослідження полягає в тому, що були виявлені економічні переваги використання цифрових інформаційних технологій в агрологістиці, описані механізми впровадження світового досвіду, спрогнозовані наслідки, ризики, та визначені алгоритми їх мінімізації.

Основний текст

Логістику в цифровій трансформації можна трактувати як новий механізм прискореного системного розвитку економічних систем, побудований на ефективних інформаційних зв'язках, оптимізованих, ціннісних потоках даних, необхідних для вирішення оперативних і стратегічних завдань бізнесу.

Пріоритетними для української логістики, такими, що вимагають першочергового впровадження і можуть бути використані в короткостроковому періоді, є наступні тренди:

1. Зростаюча потреба в прозорому, гнучкому і легко регульованому логістичному сервісі.

2. Децентралізація.

3. Використання переваг великих баз даних.

4. Доступ до використання недорогих сенсорних датчиків, створення розумної інфраструктури для моніторингу, перевірки і сканування товару в ланцюжку постачань.

Проблеми інтеграції України в міжнародну цифрову інфраструктуру повною мірою притаманні також для логістичних проєктів (табл. 1).

Таблиця 1

Нормативно-правові
1. Відсутність стандартів класифікації, зберігання та використання даних. 2. Проблеми захисту інтелектуальної власності. 3. Наявність законодавчих перепон для поширення ідеології «спільної» економіки на внутрішніх ринках. 4. Відсутність законодавства щодо «хмарних» технологій.
Технологічні
1. Проблеми щодо захисту даних, ризики кібер-безпеки. 2. Мала кількість R&D розробок, інноваційної діяльності. 3. Брак фахівців та інженерів у цій сфері, неготовність системи освіти. 4. Відсутність постачальників «хмарних» послуг найвищого рівня безпеки.
Організаційно-економічні
1. Відсутність у фахівців компетенцій роботи з даними (цифрових навичок). 2. Необізнаність бізнесу, користувачів, щодо переваг та цінності технологій. 3. Відсутність національних систем та інфраструктурі підтримки, стимулювання та розвитку інноваційного бізнесу. 4. Відсутність у країні стратегій та ініціатив «цифровізації» логістики. 5. Відсутність сталої системи навичок інноваційного підприємництва. 6. Фінансові бар'єри для роботи українських компаній на глобальних ринках.

Головна галузь економіки України на сьогодні і один з небагатьох секторів, які активно розвиваються – це агропромисловий комплекс. У структурі витрат, від вартості продукції витрати на логістику при експорті зернових в країні досягають 30%. Зниження витрат палива в загальній структурі транспортної логістики компанії «НІБУЛОН» може стати тим завданням, яке здатне вирішувати цифровий підхід, а саме – хмарні інформаційні технології. Економія палива на автомобілях, оснащених RIO в ЄС, скла-

дає 5% і більше. Завдяки інтелектуальним алгоритмам система RIO здатна об'єднувати і аналізувати інформацію з різних джерел. Це дозволяє значно удосконалити процес транспортування і перевезення вантажів.

Дооснащення свого автопарку хмарною платформою RIO дозволить «НИБУЛОН» ще скоротити вартість палива у вартості експорту зерна до 1,96 \$/т. У 2017 р. «НИБУЛОН» експортував 4,5 млн. т. зерна, з них – 30% – з використанням автомобільного транспорту. Якщо використати можливості хмарної платформи RIO, то економія палива складе біля 2 млн. умов.од. Впровадження цифрових нововведень в автомобільну складову транспортної логістики, дозволить не лише мінімізувати витрати палива, але і забезпечити зручність, легкість і гнучкість, маневреність, оперативність та якість доставки вантажу.

Використання цифрових логістичних підходів є відносно новим напрямом, в сільському господарстві ці підходи до логістичного управління тільки формуються. При цьому вважається, що зниження витрат на виконання логістичних функцій на 1 % забезпечує збільшення об'ємів реалізації продукції на 10 %. Цифрова агрологістика пропонує надзвичайно ефективний механізм, який може вивести на новий рівень сільське господарство і АПК України в цілому.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Національної стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2006–2015 роки : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3454-15>

2. Постанова КМУ «Середньострокові пріоритетні напрями інноваційної діяльності галузевого рівня на 2017-2021 роки». Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/980-2017-%D0%BF>

3. Апалькова В.В. Концепція розвитку цифрової економіки в Євросоюзі та перспективи України / В.В. Апалькова // Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Менеджмент інновацій», 2015. Випуск 4.

4. Величко А.П. Развитие транспортной экспортно-ориентированной агрологистики в Украине // Проблемы современной экономики. 2014. № 1 (49).

Капустянська О.О.

здобувачка вищої освіти ступеня магістр,
група Л-17мз, курс – I,
Університет «КРОК»

Науковий керівник: Алькема В.Г., д.е.н., професор

Організація логістичного сервісу в регіональній системі постачання

У статті розкривається сутність логістичного сервісу в регіональній системі постачання. Наводяться приклади успішної практики компаній щодо ефективної організації логістичного сервісу.

Актуальність дослідження зумовлена постійною нестабільністю локальних і регіональних ринків логістичних послуг в Україні, яка ускладнює реалізацію принципів повноцінної конкуренції в цій сфері. В умовах загострення конкуренції між виробниками продукції, логістична діяльність набуває свого безпосереднього статусу і значення, але залишаються проблемними забезпечення її функціонування та підвищення її ефективності

Про доцільність використання логістичного сервісу вже відомо достатній кількості підприємств, але обмеженість в його впровадженні заключається у нестачі теоретичних матеріалів з даної теми. Над темою логістичного сервісу працювали такі вітчизняні та зарубіжні автори: Анікін Б. А., Гаджинський А. М., Дудар Т. Г., Крикавський С. В., Ларіна Р. Р., Окландер М. А.

Об'єктом дослідження даної роботи є логістична діяльність компанії.

Предметом дослідження виступає організація логістичного сервісу компанії.

Мета статті полягає у формуванні сучасного розуміння понять «логістичний сервіс» та аналіз вітчизняного ринку логістичного сервісу.

Завданнями дослідження полягали в тому щоб:

- дослідити сутність поняття «логістичний сервіс» в логістичній діяльності вітчизняного логістичного середовища;
- здійснити аналіз вітчизняного ринку логістичного сервісу.

Логістика є досить новим поняттям у бізнесі, яке активно розвивається. Інтерес до даної науки зростає, бо за її допомоги стає можливим досягти значної економії в процесі руху товарів та послуг. Крім того, логістика продовжує активно розвиватися в різноманітних напрямках. Одним із таких напрямів є логістичний сервіс. Даний сервіс надається в процесі поставки від самого зародження продукції до обслуговування кінцевого споживача. В такому випадку завданням логістичного сервісу є зменшення витрат під час руху товару та послуг, що в результаті має зменшити їх собівартість та підвищити конкурентоспроможність.

В процесі дослідження встановлено, що логістичний сервіс є комплексом послуг, супутніх матеріальному потоку на шляху його просування по логістичному ланцюгу, що забезпечують максимальне задоволення попиту споживачів найбільш оптимальним, з точки зору витрат, способом. Наприклад, логістичний сервіс виробничого підприємства включає комплекс послуг, пов'язаних з проектуванням, виробництвом, збутом, експлуатацією та утилізацією продукції [3].

У практиці господарювання питання оптимізації логістичних витрат знаходять своє практичне вирішення. Так, заслуговує на увагу досвід компанії «Українські вантажні кур'єри» в Україні, де шляхом установаження довгострокових домовленостей із перевізниками вдалося «закільцювати» до 70–80% перевезень за попередньо визначеними тарифами [1].

Логістичний підхід орієнтується на формування логістичного ланцюга, який поєднував би постачання ресурсів, виробництво і фізичний розподіл готової продукції за умови забезпечення синхронності ритмів усього потоку товарно-матеріальних цінностей і покрокового зростання вартості продукції (товару, послуги) під час просування її від однієї до іншої ланки даного ланцюга.

Перелік основних компаній, які надають логістичні послуги в Україні, представлено в табл.

Найбільшим оператором на ринку логістичних послуг є компанія «Українські вантажні кур'єри» (близько 40%). У сегменті складської логістики достатньо сильні по-

Перелік основних компаній, які надають логістичні послуги в Україні

№ п/п	Компанії, які спеціалізуються на наданні логістичних послуг в Україні	
	Українські	Закордонні, які мають представництва в Україні
1	Логістичний оператор «Українські вантажні кур'єри»	Логістична компанія «Kuehne and Nagel» (Німеччина)
2	Логістична компанія «Комора – С/СAB-сервіс»	Логістична компанія «Raben» (Нідерланди)
3	Логістична компанія «Ост-Вест Експрес»	Логістична компанія «FM Logistics» (Франція)
4	Логістична компанія «Укртранс»	Логістична компанія «Revival Express» (Німеччина)
5	Логістична компанія «Центр транспортної логістики»	Логістична компанія «Danzas» (Німеччина)
6	Логістична компанія «Ексім Лоджистік Україна»	Логістична компанія «Shenker Україна» (Німеччина)

зиції у представництва німецької компанії «Kuehne and Nagel» (15%), транспортної – у голландської «Raben» (10%). У сегменті транспортної логістики на даний момент велика частка належить малим українським регіональним компаніям. Серед великих логістичних компаній, які працюють на українському ринку, експерти також виділяють французьку «FM Logistics», німецькі «Revival Express» і «Danzas», українські «Комора – С/СAB-сервіс», «Ост-Вест Експрес» і «Укртранс» [2].

В Україні в основному надаються транспортно-експедиційні послуги та послуги складування, надання інших логістичних послуг поки що не розповсюджено. Але не всі підприємства в Україні на сьогоднішній момент готові користуватися послугами професіоналів в цій сфері через занадто високу вартість логістичних послуг (вартість цих послуг складає приблизно 15-25% від вартості товару).

Таким чином, можна зазначити, що, хоч багато підприємств різних галузей в Україні хотіли б використовувати логістику в своїй діяльності (зокрема користуватися послугами логістичних компаній), але цьому значно перешкоджають наступні чинники: по-перше, висока вартість логістичних послуг, по-друге, поки що незначна кількість логістичних компаній та логістичних операторів, працюючих в Україні, і сконцентрованих, в основному, в Київській області, по-третє, в цілому невисокий рівень якості логістичних послуг.

Таким чином, в роботі з'ясовано сучасне розуміння логістичних послуг та проведено аналіз ринку логістичних послуг. Встановлено, що останній є важливою складовою ефективною логістичною діяльністю і спрямовується на виявлення характерних ознак логістичного середовища та визначення конкретних цілей господарської діяльності підприємства. Дослідивши праці вчених, можна зазначити, що на логістичне середовище підприємств впливають внутрішні та зовнішні фактори. Для успішного функціонування на ринку в сучасних умовах підприємство має бути динамічним та гнучким.

Список використаних джерел

1. Васелевський М. Економіка логістичних систем: монографія / М. Васелевський ; під ред. С. Крикавського та С. Кубіва. – Львів : Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2014. – 596 с

2. Житна І.П., Щолокова Т.В. Оцінка ефективності логістичної системи / І.П. Житна, Т.В. Щолокова // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. –2015. – №11 (153). Ч. 1 – С. 241–244.

3. Зборовська О.М. Аналіз факторів впливу на обсяги логістичних витрат/ Зборовська О.М. // Економіка та держава, 2014. – №7 – С. 26 – 27.

Кучмєєв О.О.

к.п.н., магістрант спеціальності «Менеджмент»

Університет «КРОК»

Науковий керівник: Алькема В.Г., д.е.н., професор

Формування власного підходу до характеристики логістичної системи торгівельного підприємства

В доповіді проаналізовано визначення дефініції «логістична система». Розкрито характерні риси логістичної системи підприємств торгівельної галузі. Надано авторську характеристику логістичної системи торговельного підприємства.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток торгівлі в Україні обумовлює зміну пріоритетів в діяльності підприємств даної галузі. На сьогодні перед торговельними підприємствами постає задача обґрунтування та впровадження в практику управління нових підходів до оптимізації функціонування їх економічного механізму. Серед таких підходів головне місце посідає логістика, яка в Україні бурхливо розвивається

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемам логістичного управління суб'єктами господарювання присвятили свої наукові праці такі відомі вчені як В. Алькема [1], А. Гаджинський [4], Є. Крикавський [6], А. Кальченко [7], О. Сумець [8] та інші.

Метою доповіді є формування теоретичних положень щодо проблеми управління логістичною системою підприємства торговельної галузі, формування власного підходу щодо визначення «логістична система».

Сьогодні одним з базових понять логістики є «логістична система», що реалізує системний підхід. Єдиного визначення поняття логістичної системи на сьогодні немає. Найчастіше в літературі зустрічаються такі:

- спеціально організована інтеграція логістичних елементів у межах певної економічної системи для оптимізації процесів трансформації матеріального потоку [6, с.16]
- організаційно-економічний механізм координації, який дає змогу досягти ефекту завдяки чіткій злагодженості у діях спеціалістів різноманітних служб, які беруть участь в управлінні матеріальними потоками [7, с.34].

Найбільш вдалим трактуванням логістичної системи з позиції системного підходу, на нашу думку, можна вважати визначення А.Г. Кальченка, а саме: логістична система – це відносно стійка сукупність ланок (структурних/функціональних підрозділів

Визначення дефініції «логістична система»

Автор	Визначення
А.М.Гаджинський [4, с.97]	ЛС – це адаптивна система зі зворотнім зв'язком, що виконують чи інші логістичні функції. Вона, як правило, складається із декількох підсистем і має розвинуті зв'язки з зовнішнім середовищем.
А.Г.Белюсов [2, с.135]	ЛС – це впорядкована структура, в якій здійснюється планування і реалізація руху і розвитку сукупного ресурсного потенціалу, організованого у вигляді логістичного потоку, починаючи з відчуження ресурсів з навколишнього середовища до реалізації кінцевої продукції.
М.П.Денисенко і ін. [5, с.135]	ЛС – це сукупність та цілісність функціональних взаємозв'язаних елементів (підсистем, субсистем), які визначають її призначення
Сумець О.М. [8, с.54]	ЛС – це: відносно стійка сукупність структурних (функціональних) підрозділів компанії, а також постачальників, споживачів і логістичних посередників взаємопов'язаних основними і супутніми потоками об'єднаних єдиним управлінням для реалізації стратегічного (тактичного) логістичного плану; сукупність логістичної мережі і системи адміністрування, що формується компанією для реалізації своєї логістичної стратегії (тактики)
Є.В.Крикавський [6, с.54]	ЛС – це адаптивна система зі зворотнім зв'язком, що виконує ті чи інші логістичні функції і операції, складається, як правило, з декількох підсистем і що має розвинені зв'язки із зовнішнім середовищем
А.И.Семененко [9, с.254]	ЛС – це складна структурована економічна система, що складається з елементів – ланок, взаємопов'язаних в єдиному процесі управління матеріальними, сервісними і супутніми їм потоками
Л.В.Фролова [10, с.154]	ЛС – це впорядкована система елементів, що знаходиться в певних зв'язках і відносинах один з одним, створюють певну цілісність і єдність та виконують ті або інші функції логістики

підприємства, а також постачальників, споживачів, логістичних посередників), що взаємопов'язані та об'єднані єдиним управлінням логістичним процесом задля реалізації корпоративної стратегії організації бізнесу [7, с.28].

Аналіз визначень «логістична система» дозволяє зробити висновок про те, що в основному всі трактування зосереджені на тому, що логістична система, це, за своєю сутністю, складна, організаційно завершена (структурована) економічна система, яка складається з підсистем, взаємопов'язаних у єдиному процесі управління матеріальними і супутніми їм потоками.

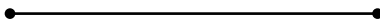
Іншими словами, логістична система – це система, яка складається з декількох підсистем, виконує логістичні функції і має розвинені зв'язки з зовнішнім середовищем, тобто з ринком (постачальниками, споживачами, посередниками, партнерами).

Таким чином, можна запропонувати авторську характеристику логістичної системи торгівельного підприємства – це складна багаторівнева система, що містить матеріально-технічну, організаційно-економічну, соціально-психологічну та нормативно-правову підсистеми, об'єднані в єдиному безперервному процесі управ-

ління торгівельним підприємством, враховує вплив одного елемента на інші, має прямі та зворотні зв'язки із зовнішнім середовищем та ґрунтується на таких принципах як гнучкість, адаптивність, сумісність та взаємозв'язок усіх її ланок.

Список використаних джерел

1. Алькема В.Г., Сумець О.М. Логістика. Теорія та практика [навч. посібник] / Алькема В.Г., Сумець О.М. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 272 с.
2. Белоусов А.Г. Коммерческая логистика / А.Г. Белоусов, Д.В. Стаханов, В.Н. Стаханов. – Ростов на Дону: Феникс, 2012. – 224 с.
3. Василевський М. Системи забезпечення ланцюгів поставок у машинобудуванні : монографія / М.Василевський. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. – 312 с.
4. Гаджинский А.М. Логистика: Учеб. для высших и средних спец. учеб. заведений. – М.: Информ.-внедренческий центр «Маркетинг», 2000. – 375 с.
5. Денисенко М. П., Левковець П. Р., Михайлова Л. І. та ін. Організація та проектування логістичних систем: Підручник / за ред. проф. М. П. Денисенка, проф. П. Р. Лековця, проф. Л. І. Михайлової. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 336 с.
6. Крикавський С.В. Логістичні системи: [навч. посібник] / Крикавський С.В., Чорнописька Н.В. – Львів: Видво Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2015. – 264 с.
7. Кальченко А.Г. Логістика. Для економістів: [підручник] / А.Г. Кальченко. – К.: КНЕУ, 2013. – 284 с.
8. Сумець О.М. Логістичні системи: сутність, зміст, особливості проектування: препринт / О.М. Сумець, Т.М. Кротенко. – Харків: «Міськдрук», 2011. – 80 с.
9. Семененко А.И. Логистика. Основы теории. / А.И. Семененко, В.И.Сергеев – СПб. : Издательство «Союз», 2009. – 544 с.
10. Фролова Л.В. Логістичне управління торговельним підприємством: теорія та методологія : дис. д-ра екон.наук: 08.07.05 / Фролова Лариса Володимирівна. – Донецьк, 2005. – 362 с.

Єрусланов А.А.

здобувач

факультет економіки та підприємництва

Університет «КРОК»

Науковий керівник: Алькема В.Г., д.е.н., професор

Інформаційні технології в економіці

В умовах динамічного розвитку ринку та ускладнення його інфраструктури інформаційні технології стають таким же стратегічним ресурсом, як і традиційні матеріальні та енергетичні ресурси.

У останні десятиліття процес інформатизації суспільства все більш виразно приймає характер глобальної інформаційної революції. Під терміном «інформаційна революція» розуміють перетворення суспільних відносин через кардинальні зміни у сфері обробки інформації. Інформаційна революція створює технологічну основу для об'єднання інтелектуальних здібностей людства. Характерні особливості останньої ін-

формаційної революції (рис.1) обумовили перехід до нового якісного етапу розвитку людства від «матеріального» до «інформаційного» суспільства – суспільства, заснованого на розповсюдженні і споживанні інформації.

Під інформаційними технологіями (ІТ) розуміють сукупність методів, виробничих процесів і програмно-технічних засобів, об'єднаних у технологічний ланцюжок, що забезпечує збір, обробку, зберігання, передачу, опрацювання, захист і відображення інформації. Мета функціонування цього ланцюжка – зниження трудомісткості процесів використання інформаційного ресурсу та підвищення їх надійності і оперативності.

Ефективність ІТ визначається, в кінцевому підсумку, кваліфікацією суб'єктів процесів інформатизації. При цьому технології повинні бути максимально доступні споживачам.

До основних видів ІТ відносяться наступні:

– Інформаційна технологія обробки даних – призначена для вирішення структурованих задач, алгоритми рішення яких відомі і для вирішення яких є всі необхідні вхідні дані. Вона застосовується на рівні виконавчої діяльності персоналу невисокої кваліфікації з метою автоматизації деяких рутинних, постійно повторюваних операцій управлінської діяльності.

– Інформаційна технологія управління – ця технологія призначена для інформаційного обслуговування всіх працівників підприємства, пов'язаних із прийняттям управлінських рішень. Тут інформація зазвичай постає у вигляді регулярних або спеціальних управлінських звітів і містить відомості про минуле, сьогодення і можливе майбутнє підприємства.

– Інформаційна технологія автоматизованого офісу – призначена для доповнення існуючої системи зв'язку персоналу підприємства. Автоматизація офісу, передбачає організацію і підтримку комунікаційних процесів, як усередині фірми, так і із зовніш-

Рис. 1. Характерні особливості інформаційної революції

нім середовищем на базі комп'ютерних мереж та інших сучасних засобів передачі даних, а також роботи з інформацією.

– Інформаційна технологія підтримки прийняття рішень – призначена для вироблення управлінського рішення, що відбувається у результаті ітераційного процесу, у якому беруть участь система підтримки прийняття рішень (обчислювальна ланка та об'єкт управління) і людина (управлінська ланка, що задає вхідні дані та оцінює отриманий результат).

– Інформаційна технологія експертних систем – ця технологія заснована на використанні штучного інтелекту. Експертні системи дають можливість менеджерам отримувати консультації експертів з будь-яких проблем, про які в цих системах накопичені знання.

Інформаційні технології можна класифікувати за наступними ознаками (табл. 1).

Таблиця 1

Класифікація інформаційних технологій

Класифікація ІТ					
За способом реалізації					
Традиційні			Нові інформаційні технології		
За ступенем охоплення завдань управління					
Електронна обробка даних	Автоматизація функцій управління	Підтримка прийняття рішень	Електронний офіс	Експертна підтримка	
За класом реалізованих технологічних операцій					
Робота з текстовим редактором	Робота з табличним процесором	Робота з СКБД	Робота з графічними об'єктами	Мультимедійні системи	Гіпертекстові системи
За типом користувацького інтерфейсу					
Пакетні		Діалогові		Мережеві	
За способом побудови мережі					
Локальні	Багаторівневі	Розподілені		Глобальні	
За предметними областями обслуговування					
Бухгалтерський облік	Банківська діяльність	Податкова діяльність	Страхова діяльність	Інші	

Інформаційне суспільство (ІС) характеризується тим, що інформація, знання, інформаційні послуги й всі галузі, пов'язані з їхнім виробництвом, ростуть швидкими темпами, домінують в економічному розвитку. До основних ознак інформаційного суспільства відносяться: електронний документообіг; інформаційна (мережева) письменність населення; перетворення інформації на товар; доступність населенню баз даних і знань (зокрема мережі Інтернет); інформатизація основних систем суспільства. Матеріальною й технічною базою ІС є різного роду системи на базі комп'ютерної техніки й комп'ютерних мереж, інформаційних технологій і телекомунікаційних засобів зв'язку.

Багато розвинених країн, у першу чергу США, Японія, Німеччина, Франція, досягли значних успіхів у формуванні інформаційного суспільства. Інформаційний сектор в економіці цих країн дуже вагомий. Наразі Україна також починає будувати суспільство по моделі «інформаційне суспільство».

Єдиний інформаційний простір становить інформаційно-технологічну інфраструктуру, у рамках якої забезпечується прозорість і легкість доступу до будь-якої інформації, що циркулює в ІС, на основі реалізації єдиних методів зберігання, доступу, обробки інформації. В умовах єдиного інформаційного простору доступ фахівців до будь-яких інформаційних ресурсів підприємства в межах їхньої компетенції та прав доступу забезпечується сукупністю методичних, організаційних, програмних, технічних і телекомунікаційних засобів.

Створення єдиного інформаційного простору підприємства забезпечують інформаційну взаємодію всіх учасників, а також задоволення їх інформаційних потреб. ІС більше не є допоміжними засобами для бізнесу. Вони є об'єктом бізнесу та невід'ємною частиною стратегії бізнесу. Сучасний рівень розвитку ІТ, в тому числі мобільних технологій, інтернет-технологій, карткових технологій породжує новий рівень розвитку стратегії бізнесу і програмних засобів.

Один з найпотужніших для нашого часу авторитетів ділового світу, засновник імперії «Microsoft» Білл Гейтс так трактує сутність інформаційних технологій: «Я твердо вірю в одну просту річ: самий надійний спосіб виділити свою компанію серед конкурентів, відірватися від натовпу переслідувачів – це добре організувати роботу з інформацією. Саме те, як ви збираєте, організовуєте і використовуєте інформацію, визначає, переможете ви чи програєте... Переможуть лише ті компанії, які зможуть запровадити в себе «електронну нервову систему» вищого класу – ту, що забезпечує безперебійний рух інформації заради інтенсивного постійного розвитку інтелекту компанії».

Інформація є рушійною силою інформаційного суспільства. Перебіг процесу інформатизації бізнесу показав, що ІТ, ІС та бізнес взаємно впливають один на одного. З одного боку, інформаційні технології і створені на їхній основі ІС повинні бути повністю інтегровані в діяльність підприємства. З іншого боку, бізнес повинен постійно відчувати підтримку з боку ІС і не тільки відкривати для себе нові можливості, але й розвивати їх, щоб отримувати максимальний прибуток від нових технологій.

Підприємства впроваджують ІТ, щоб підвищити ефективність і конкурентоспроможність свого бізнесу. Сучасні інтегровані ІС, місія яких полягає у виробництві інформації для управління діяльністю, надають бізнесу безсумнівні конкурентні переваги.

Список використаних джерел

1. Андрощук О.В. Інформаційні технології та їх вплив на розвиток суспільства / О.В. Андрощук, Ю.В. Кондратенко, О.В. Головченко, Т.О. Ворона, М.В. Петрушен // Центр воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського. – 2014. – № 1(50) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:gJ4qDme5-XsJ:irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/Znpcvsd_2014_1_7.pdf+%&cd=7&hl=ru&ct=clnk&gl=ua

2. Барасюк Я.М. Інформаційні системи і технології в економіці / Я.М.Барасюк, О.В.Стець [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5118185/>

3. Кулішов В.В. Теоретичні засади трансформації світової економіки в умовах глобалізації // Всеукраїнський науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка», 2013. – № 4(42) [Елек-

тронний ресурс]. – Режим доступу: [http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/%D0%86nnovastijna-ekonomika/IE-4\(42\)-2013/InnEco_4-42-2013_8-11.pdf](http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/%D0%86nnovastijna-ekonomika/IE-4(42)-2013/InnEco_4-42-2013_8-11.pdf)

4. Пономаренко В.С. Інформаційні технології в економіці / В.С. Пономаренко, І.О. Золотарьова, Р.К. Бутова, Г.О. Плеханова // Навчальний посібник. – Харків, вид. ХНЕУ, 2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kist.ntu.edu.ua/textDZ/IS_in_econom.pdf

Клименко Катерина

студентка 3 курсу групи МД-15, КЕПІТ

Науковий керівник: Пазєєва Г.М., к.е.н., доцент

Реклама як засіб формування попиту та стимулювання збуту

Проаналізовано роль реклами у комплексі маркетингу та охарактеризовано вплив реклами на формування попиту та стимулювання збуту, представлено аналіз маркетингових комунікацій корпорації Danone.

Формування попиту та стимулювання збуту залишаються провідними завданнями маркетингу, тому що вони формують найбільш активну частину всього маркетингового інструментарію. Суттєву роль у реалізації цих задач виконує комплекс маркетингових комунікацій: реклама, PR, особисті продажі, пряма та непряма реклама івент-маркетингу, цільові розсилки тощо.

Реклама є одним з найдавніших інструментів впливу на попит і не втрачає своєї актуальності на сучасному етапі. Реклама може впливати на споживчу поведінку як безпосередньо в момент прийняття рішення про покупку або в самому місці продажу, так і опосередковано, через формування певних цінностей, норм та моделей споживання, модних тенденцій тощо. Формування виваженої рекламної політики є надзвичайно важливою задачею для будь-якого сучасного підприємства, а дослідження різноманітних аспектів планування та реалізації рекламних кампаній, що впливають на їх ефективність, завжди залишається актуальним [1].

Загальному аналізу маркетингових комунікацій та ролі реклами у комплексі маркетингу, присвячено багато наукових робіт, зокрема праці Котлера Ф., Блайта Дж., Статта Д., Блекуелла Р.Д., Енджела Ф. та інших; роботи Фельсера Г., Лебедєв-Любимова О.Н., Резєпова І.Ш. та українських дослідників Ромата Є.В., Лященко А.В., Обридько Б.А., Лук'янець Т.І., присвячені особливостям впливу реклами на попит та потребово-мотиваційну сферу споживачів, а також офіційні інформаційні ресурси корпорації Danone.

В результаті теоретичного аналізу було з'ясовано, що реклама займає провідне місце в комплексі маркетингових комунікацій та має значні потенційні можливості щодо впливу на попит. Серед багаточисленних визначень реклами, як засобу маркетингових комунікацій зупинимось на наступному: «Реклама – це будь-яка платна форма неособистого представлення організації, товару чи ідеї від імені конкретного замовника» [3; с. 479].

Реклама впливає на споживача на всіх етапах споживчого циклу (усвідомлення потреби, пошук інформації, передпокупкова оцінка альтернатив, купівля, післяпокупкова

оцінка альтернатив та позбавлення (утилізація) [1; с.62], починаючи від моменту формування потреб і закінчуючи впливом безпосередньо в місцях здійснення покупки.

Безпосередній вплив реклами на потребово-мотиваційну сферу споживачів реалізується у рекламних повідомленнях у вигляді набору відповідних раціональних або емоційних аргументів. Опосередковано реклама впливає також через формування певних цінностей, норм та моделей споживання, модних тенденцій тощо. Окремо варто відмітити потреби, які фактично штучно генеруються рекламою і безпосередньо не пов'язані ані з базовими, ані з набутими потребами особистості. Як бачимо, реклама володіє доволі потужним потенціалом щодо формування нових, пробудження латентних та актуалізації усвідомлюваних потреб споживачів. При цьому в рекламі може використовуватися ціла низка аргументів, які співвідносні з раціональними, емоційними або соціальними мотивами.

Виявлення проявних мотивів споживачів, та їх відтворення в рекламних повідомленнях здатно суттєво підвищити ефективність комплексу маркетингових комунікацій «Маючи інформацію щодо мотивації, розробники рекламного повідомлення можуть посилювати інтенсивність позитивної мотивації та знижувати дію установок, що стоять на заваді покупки» пише Є. Ромат [2; с.68].

Проаналізувавши комплекс маркетингу корпорації Danone, зокрема підходи до формування продуктової, цінової та збутової політики, а саме комплекс маркетингових комунікацій корпорації та конкретні приклади просування чотирьох найбільш популярних в Україні торгових марок («Активія», «Растішка», «Тьома», «Простоквашино»). Виявлено, що при просуванні своєї продукції корпорація Danone використовує підхід, пов'язаний із формуванням чіткої мотиваційної ідеї під кожен торгову марку, яка потім системно реалізується у будь-яких рекламно-інформаційних матеріалах: для «Простоквашино» це ідея якісного молока із усіма дбайливо збереженими корисними властивостями; для «Тьоми» – ідея ідеального першого кисломолочного прикорму для малюка; для «Растішки» – ідея ролі молочних продуктів для зростання здорової та розумної дитини; для «Активія» – ідея значення кисломолочного продукту для краси та здоров'я жінки.

На прикладі аналізу рекламної кампанії «Три молочних продукти на день» було проаналізовано стимулюючий ефект реклами, спрямованої не на конкретний продукт, а на формування пов'язаної з ним потреби споживача, у даному випадку – потреби бути здоровим. Приклад даної кампанії засвідчив ефективність зусиль, спрямованих на стимулювання нових потреб споживачів.

На третьому етапі було проаналізовано підходи до визначення ефективності реклами, виокремлені критерії економічної, комунікативної та психологічної ефективності реклами. Реклама, спрямована на формування попиту і стимулювання збуту, повинна бути тісно пов'язана з життєвим циклом товару, полегшуючи його просування на ринок на різних етапах. Рекламна інформація має подаватися таким чином, щоб на перших етапах сформувавши обізнаність і зацікавленість у товарі, а потім поступово сформувавши позитивну установку і бажання його купити.

Ефективність реклами, спрямованої на формування попиту та стимулювання збуту, обумовлена багатьма факторами, пов'язаними як макро- та мікросередовищем підприємства, так і з слабо прогнозованими реакціями самих споживачів. Тому запорукою успіху комунікативної політики підприємств є пильна увага до внутрішніх складових рекламного менеджменту: планування, організації та контролю відповідної реклами. Адже забезпечення ефективності проведення рекламної кампанії, що формує попит та

сприяє стимулюванню збуту є одним з вагомих чинників підвищення конкурентоспроможності й стійкого функціонування підприємства.

Отже, стимулюючий ефект такої реклами може бути вищим у випадку, якщо вона здатна актуалізувати потреби властиві цільовій аудиторії, або змоделювати штучну потребу, яка потрапляє в сферу цінностей аудиторії. Актуалізація потреб споживачів має відбуватися через формулювання чіткої і бажано оригінальної товарної пропозиції. Така реклама має бути виразною, простою, лаконічною та цікавою за формою, а також містити ефект новизни.

Список використаних джерел

1. Блэкуэлл Р.Д. Поведение потребителей. / Р. Д. Блэкуэлл, Дж. Ф. Энджел, П. У. Миниард – 10-е изд.: Пер. с англ. – СПб.: Питер Ком, 2007. – 768 с.
2. Ромат Е.В. Реклама : учеб. для ВУЗов. – 7-е изд. / Е.В. Ромат. – СПб. : Питер, 2008. – 512 с.: ил. – (Серия «Учебник для вузов»)
3. Руделіус В., Азарян О.М., Бабенко Н.О. та ін. Маркетинг: Підручник / Ред.-упор. О.І. Сидоренко, Л.С. Макарова. – 4-те вид. – К.: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2009. – 649 с.

Корольов М.О.

студент 3 курсу групи КД-15, КЕПІТ

Науковий керівник: Пазєєва Г.М., к.е.н., доцент

Організація франчайзингової діяльності та її ефективність

В сучасних умовах посилення конкуренції на внутрішніх ринках та обмеженості фінансових можливостей для підприємств є важливим та ефективним кроком використання франчайзингових відносин.

Застосування франчайзингу в підприємницькій діяльності дає значні можливості як для правласника (особі, яка представляє право використання своїх засобів індивідуалізації і ноу-хау), так і для користувача (особи, якій ці права надаються). У законодавстві України франчайзингом називається договір комерційної концесії, та регулюється главою 76 Цивільного Кодексу [1], та статтею 36 Господарського кодексу [2].

Першим підприємством, що працювало за франшизою в Україні та займає найвищу сходинку до сьогоднішніх днів стала ТМ PizzaCelentano, генеральним директором якої є Максим Храмов. За 8 років франчайзерства Храмов відкрив 28 фастфудів. Загальний товарообіг в франчайзингових підприємствах лише в точках, працюючих за ліцензіями, за 2009 рік склав приблизно \$2 млрд. Це 4% загального товарообігу країни. Для правласника франчайзинг є найбільш зручним засобом розширення свого бізнесу, в тому числі і в міжнародному масштабі. Для користувача франчайзинг значно знижує підприємницький ризик і прискорює окупність капіталовкладень.

В основі франчайзингу як особливої форми організації бізнесу можуть лежати принципи маркетингу, або розподілу товарів. У такому разі «батьківська мережа» зазвичай надає індивіду, або іншій мережі право чи привілей здійснювати підприємницьку діяльність у відповідній формі в визначений період і в визначеному місці. Наприклад, за спільної згоди, або на основі укладеної угоди фізична чи юридична особа бере на себе зобов'язання взяти партію товару і за певний період реалізувати цей товар на відповідній території. За це надаються певні привілеї, пільги у вигляді зниження ціни на зазначений товар і сплати мінімального відсотка від одержаного прибутку за реалізований товар [3].

На ринках, що зростають таких як Україна франчайзинг є швидким способом навчання підприємців практичних стандартів, потрібних для провадження прибуткового бізнесу.

Для франчайзера перевагами вважаються:

- збільшення ринку збуту при мінімальних вкладеннях;
- економія на матеріальному заохоченні найманих працівників: франчайзі як власник підприємства має особистий стимул до максимізації прибутку;
- одержання додаткового прибутку шляхом поставок франчайзі уніформи, упаковки, устаткування для залів та офісів;
- франчайзі, перебуваючи безпосередньо біля споживача, точніше відчують його настрої, коливання попиту і умови конкуренції, що для франчайзера є продуктивним джерелом новаторських ідей.

Проаналізувавши ринок франчайзингу, ми бачимо що на сьогоднішній момент в Україні активних франчайзерів нараховується трохи більше 200, в це число входять ті мережі що мають партнерів – франчайзі, і за цей рік відкрили принаймні одну франчайзингову точку. Всі інші, або перечікують кризу, або просто стагнують і не докладають великих зусиль для стимулювання розвитку мережі.

Найбільшими франчайзерами в Україні визнано такі як: «Мак Дональдс», «Кодак», «Фуджі», «Баскін&Робінс», «Альянс», «Швидко», «XXI століття», «Upo momento» та ін.

Франчайзинг дедалі ширше використовується для створення технічних станцій обслуговування автомобілів (наприклад, ЗАЗ-Деу), автозаправних станцій (наприклад, «ТНК-Україна», «Лукойл-Україна»), магазинів автомобільних товарів та аксесуарів (наприклад, мережа магазинів «АТЛ»), салонів краси які іноді працюють не лише під торговельною маркою, що створена для салонів краси, а й під торговельною маркою, відомою споживачеві. Як приклад, можна навести торговельну марку «Тіко», під якою працюють автозаправні станції, супермаркети та салони краси, здійснюється продаж за каталогами. Успішно розвивають франчайзингову мережу в Україні також фірма SPAR, російська фірма ІС та українські підприємства ТОВ «Торгова марка Піцца Челентано», мережа ресторанів швидкого харчування «Єврохата». Щорічний рейтинг франчайзингових мереж FraNName in Ukraine утретє назвав переможців у таких номінаціях: «Найкращий франчайзер у сфері громадського харчування» -ТМ PizzaCelentano». Найкращий франчайзер у сфері торгівлі – «ТМ ZARINA «Найкращий франчайзер у сфері послуг» – ТМ ING Банк

В Україні користується популярністю такий вид франчайзингу як субфранчайзинг, прикладом практичного його використання є мережа «Михаил Воронин» яка розробила субліцензійний пакет для виробників одягу по регіонах. Цей пакет передбачає, що для певного регіону з допомогою спеціальної методики розраховується мінімальна квота з реалізації товару ТМ «Михаил Воронин». Якщо торгова структура у цьому регіоні повністю покриває цю квоту, то їй надається ексклюзивне право регіонального представництва.

Отже, по-перше, відповідно до угоди франчайзер не має права відкривати свої торговельні підприємства або продавати франшизу в цей регіон. По-друге, всі питання оптово-роздрібною реалізації продукції мережі у вказаному регіоні вирішуються ексклюзивним представником. Сьогодні мережа веде переговори з потенційними франчайзі про надання їм такого статусу у Львові, Харкові та Дніпропетровську, а повноцінно функціонує в таких містах як Київ, Одеса, Івано-Франківськ, Чернівці, Сімферополі, Чернігові та Херсоні.

Отже, здатність франчайзингу бути ефективною фірмою співробітництва значною мірою закладається на етапі оптимізації потенційними учасниками франчайзингових відносин – рішення щодо вибору партнера по франчайзингу.

Список використаних джерел

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40–44. Ст. 356.
2. Господарський кодекс України: Закон України № 436-IV від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс] // ВВР. – 2003. – №№ 18-22. – Ст.144 – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>
3. Ангелін Д. Из жизни McDonald's: маленькие слабости больших корпораций // Бизнес. – 2005. – №1-2. – С.70-73.

Лещенко В.П.

студент 3 курсу, групи КД-15, КЕПІТ

Науковий керівник: Алькема В.Г., д.е.н., професор

Організація електронної комерції на підприємстві

Найбільшим у світі об'єднанням локальних мереж з метою забезпечення швидкого обміну інформацією є глобальна комп'ютерна мережа Інтернет. Саме швидкість роботи спричинилася до початку її використання в бізнес-процесах та появи нового напрямку в розвитку інформаційних технологій – електронного бізнесу.

Електронний бізнес – будь-яка ділова активність з використанням глобальних інформаційних мереж для модифікації внутрішніх та зовнішніх зв'язків фірми з метою одержання прибутку. Починаючи з середини 90-х років у всьому світі спостерігається зростання активності в області онлайн-торгівлі. Слідом за великими компаніями, що виробляють комп'ютерне устаткування в мережу стали виходити торговці з традиційними товарами. Зараз практично будь-які товари можна купити через мережу.

Основною складовою електронного бізнесу є електронна комерція, хоча ці поняття часто ототожнюють. Електронна комерція – комерційна взаємодія суб'єктів бізнесу з приводу купівлі-продажу товарів та послуг (матеріальних та інформаційних) з використанням інформаційних мереж (Internet, мережа стільникового зв'язку, внутрішні локальні мережі фірм).

У світі поширені чотири схеми організації систем електронної комерції. Перша схема організації систем електронної комерції називається бізнес споживача або B2C (Business to Consumer). Друга схема організації систем електронної комерції – бізнес для бізнесу або B2B (Business to Business). Третя схема – бізнес-адміністрація або B2A (business-to-administration). Четверта схема – споживач-адміністрація або C2A (consumer-to-administration).

Говорячи «електронна комерція», багато хто розуміє під цим модель B2C, і в цьому немає нічого дивного. B2C – це дійсно цікава система відносин, в якій будь-який користувач отримує можливості великого дилера: може легко відвідувати будь-які аукціони, торгуватися, користуватися системою замовлень великого постачальника. Все це досить цікаво і ново для клієнта. І все ж B2C – це скоріше новий метод реклами. Серйозні гроші все одно робляться на моделі B2B, тому що основна мета впровадження методів електронної торгівлі – зниження транзакційних витрат. А цього зниження можна досягти тільки за наявності відповідної інфраструктури ринку, тобто за умови наскрізної автоматизації всього ланцюжка постачальників, фінансових (банки, біржі) і допоміжних організацій (наприклад, служб доставки). Але в сьогоdnішніх умовах оператори ІТ-ринку працюють в основному кожен в своєму секторі. Буде потрібно час і інтеграція зусиль всіх учасників ринку для того, щоб створити середовище, в якому можна функціонувати в режимі онлайн. Крім того для успіху електронного бізнесу потрібна відповідна інфраструктура, тобто система, яка включає:

- 1) працездатну і відповідну законодавчу базу систему бізнес-процесів;
- 2) базові технологічні компоненти – стандартне апаратне, програмне, забезпечення мережі;
- 3) систему автоматизації бізнес-процесів підприємства.

Відносини між співробітниками, службами, підрозділами, так само як і зовнішні відносини підприємства, повинні бути описані, інакше підприємство в принципі не зможе працювати – це перший шар. Для автоматизації потрібні стандартні компоненти – комп'ютери, програмне забезпечення, мережа – це другий шар. Третій шар, ERP-система, є далеко не на кожному підприємстві. Але для того, щоб почати електронний бізнес, цей третій шар абсолютно необхідний, тому що електронний бізнес виносить бізнес-процеси в Інтернет, а для цього вони повинні бути автоматизовані.

Отже, інтернет-магазин (електронний магазин, онлайн-магазин) – це програмний комплекс, який дозволяє продавати товари чи послуги через мережу Інтернет та автоматизувати управління бізнес-процесами. Електронні магазини об'єднують елементи прямого маркетингу та традиційної торгівлі.

Основними відмінностями інтернет-магазину від традиційного є інтерактивність, велика кількість інформації та асортименту продукції і персоналізований підхід до кожного відвідувача. Найбільшим недоліком електронних магазинів є те, що товар не може бути оцінений візуально та на дотик. Однак цей недолік може компенсуватися великою кількістю інформації з бази даних, яку не завжди зможе надати продавець в традиційному магазині. Створення якісної системи Інтернет-торгівлі неможливе без вивчення споживачів. Саме тому, технічні можливості електронного магазину повинні надавати можливість для ідентифікації відвідувачів та отримання статистики. Програмне забезпечення електронного магазину має надавати якнайбільше інформації для відвідувача з метою прийняття ним рішення щодо купівлі товару.

Таким чином, відвідувач електронного магазину повинен легко знайти відповідь на всі запитання, які стосуються товарів та послуг, їх характеристик, способів купівлі,

оплати та доставки. Крім того, робота з відвідувачем сайту не повинна закінчуватись після прийняття ним рішення щодо купівлі чи відмови від неї.

Список використаних джерел

1. Електронна комерція: переваги та недоліки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4505
2. Розвиток електронної комерції як інструмент підвищення конкурентоспроможності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: journals.ukma.edu.ua/spne/article/download/37/30
3. Електронна комерція [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studopedia.org>

Лисенко Богдан

студент 2 курсу, групи ПТ/КЛ-16к, КЕПІТ

Науковий керівник: Пазєєва Г.М., к.е.н., доцент

Вплив конкуренції на економіку України

В роботі розглянуто сутність поняття «конкуренція» та досліджено вплив конкуренції на економіку України.

Поняття конкуренція (від лат. «concurrentia», що означає змагання, суперництво) є боротьбою між відособленими суб'єктами ринку за найповнішу реалізацію своїх інтересів, насамперед економічних [4]. Так Шевченко Л.С. зазначав, що термін «конкуренція» походить від пізньолатинського concurrentia – «збігаючий», «стикаюся», і позначає суперництво між учасниками ринкового господарства за кращі умови виробництва, купівлі і продажу товарів [2, с. 13]. Тому можна стверджувати що це співвідношення взаємозалежності та економічного суперництва між суб'єктами ринку. Його найхарактернішими рисами є повна господарська відособленість кожного власника товарів, залежність становища як покупців, так і продавців від рівня ринкової ціни, неможливість кожного окремого суб'єкта ринку вплинути самостійно, без взаємозв'язку з іншими, на рівень ціни.

Розглянемо, яку роль відіграє конкуренція у ринковій економіці. Насамперед, конкуренція виступає важливим фактором формування ринкової рівноваги і рівноважної ціни. Взагалі Адамом Смітом у праці “Дослідження про природу й причини багатства народів” (1776 р.) була узагальнена одна із перших новизна теорії конкуренції Вона полягає в тому, що він уперше: 1) сформулював поняття конкуренції як суперництва, що підвищує ціни (при скороченні пропозиції) і знижує ціни (при надлишку пропозиції); 2) сформулював головний принцип конкуренції – принцип “невидимої руки”, відповідно до якого “смикаючи” за ниточки маріонеток – підприємців, “рука” змушує їх діяти відповідно до якого-небудь “ідеального” плану розвитку економіки, безжалісно витіснити фірми, зайняті виробництвом непотрібної ринку продукції; 3) відпрацював теоретично дуже тонкий і гнучкий механізм конкуренції, що об'єктивно врівноважує галузеву норму прибутку, приводить до оптимального розподілу ресурсів між галузями. Тонкість механізму конкуренції полягає в тому, що при скороченні попиту на товар найбільші труднощі випробовують фірми, що випускають неякісну або занад-

то дорогу продукцію. Гнучкість механізму конкуренції проявляється в його миттєвій реакції на будь-які зміни обстановки в зовнішньому середовищі. Швидко адаптуються до середовища мобільні фірми; 4) визначив основні умови ефективної конкуренції, що включають наявність великої кількості продавців і покупців, що вичерпує інформацію, мобільність використовуваних ресурсів, неможливість кожного продавця впливати на зміну ринкової ціни товару (при збереженні його якості або якості сервісу); 5) розробив модель посилення й розвитку конкуренції, довів, що в умовах ринкових відносин можливо максимальне незадоволення потреб споживачів і найкраще використання ресурсів у масштабі суспільства в цілому [3, с.13-14]. Оскільки ми знаємо, що на ринку можлива ситуація, за якої пропозиція перевищує попит і виникає надлишок продукції. В цих умовах продавці за існуючої рівноважної ціни не можуть продати свої товари. І хоча за нормальних умов кожен продавець прагне продати свій товар якомога дорожче, при утворенні надлишку між продавцями починається боротьба за ринки збуту. Коли вона набуває особливої гостроти, тоді деякі з продавців, щоб залучити покупців до придбання свого товару, вдаються до зниження ціни. Тоді інші продавці, щоб не втратити своїх покупців, також знижують ціни. Такий процес триває до того часу, поки ціна не досягне рівня, за якого пропозиція урівноважується з попитом, і ринкова рівновага встановлюється за нижчою ціною, яка є результатом конкуренції між продавцями.

На формування ринкової рівноваги та рівноважної ціни впливає і конкуренція між покупцями. Якщо в силу якихось нецінових факторів пропозиція знижується при значному попиті, то виникає дефіцит товару на ринку. Це приводить до загострення взаємовідносин між покупцями. Останні, як правило, прагнуть купувати товар за нижчими цінами. Але при нестачі товарів між покупцями починається боротьба за придбання товарів. Щоб купити товар в умовах дефіциту, деякі покупці починають пропонувати вищу ціну. І починається ланцюгова реакція: все більше покупців згодні купувати товар за вищою ціною. Таким чином, боротьба між покупцями зумовлює підвищення цін і відповідне збільшення пропозиції. Рівновага на ринку встановлюється на новому рівні ціни. Цьому сприяла конкуренція, що є дієвим фактором збалансованості попиту та пропозиції і встановлення рівноважної ціни.

Конкуренція виступає фактором ефективного розподілу обмежених ресурсів між галузями та окремими підприємствами. Виробники товарів у своїй діяльності керуються принципами: виробляти те, що приносить дохід, а товари, які дають збитки, вироблятися не будуть. Одержані галуззю високі доходи свідчать, що галузь процвітає, а це є сигналом для збільшення у ній капіталів. Збитки означають, що галузь неблагополучна, що сприяє скороченню виробництва і відтоку з галузі капіталів. Розширення і скорочення виробництва – це саморегулюючі процеси. Розширення виробництва збільшує обсяг ринкової пропозиції порівняно з величиною ринкового попиту, і ціна при цьому знижується, що приводить до зменшення або і зникнення доходу. В міру скорочення виробництва галузі зменшується ринкова пропозиція порівняно з попитом, у результаті чого ціни підвищуються, що приводить до ліквідації збитковості і нормального функціонування галузі.

Вирішальним фактором у цьому русі є покупці, які, образно кажучи, голосують за товари своїми грошми. Вони використовують свої гроші для придбання тих товарів, які хочуть і можуть купити. Саме цим покупці декларують свої потреби. Збільшення числа охочих купити товар підвищує попит і служить сигналом для виробників про виробництво такого товару, а отже, і використання для цього своїх ресурсів. Важливу роль при цьому відіграє ціна, функція якої полягає у скеруванні або орієнтації, тобто у здатності

сигналізувати про зміни у споживацьких запитах і викликати належну реакцію з боку підприємств. Впливаючи на ціни і доходи, зміни в споживацьких запитах диктують розширення одних галузей і скорочення інших. Ці коригування реалізуються через ресурсний ринок, оскільки зростаючі галузі пред'являють більший попит на ресурси, а ті, де виробництво скорочується, зменшують на них попит. Зміни ресурсних цін, що виникають у результаті цього, переорієнтують ресурси із галузей, де скорочується виробництво, у галузі, які розширюються. Це здійснюється насамперед під впливом конкуренції, яка через здатність нових фірм вступати у галузь з високими цінами розширює у них виробництво і одночасно знижує ціни до рівня, що забезпечує нормальний дохід. У цьому полягає так звана амокаційна функція конкуренції.

Висновок: у ринковій економіці конкуренція виступає силою, що протидіє виникненню стійкої економічної влади окремих суб'єктів ринку. Цю її функцію називають контрольною. Виробники мають економічну владу тоді, коли мають можливість на ринку впливати на ціни на свої товари, що дає їм можливість одержувати більші, порівняно з іншими, доходи. Конкуренція і покликана протидіяти таким суб'єктам, обмежувати їх можливості встановлювати економічну владу. Однак практика ринкової економіки показує, що з її розвитком ця функція конкуренції суттєво послаблюється, що сприяє руху ринкового господарства до монополії.

Список використаних джерел

1. Конкуренція та її роль у функціонуванні ринкової економіки [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://pidruchniki.com/1081080639815/politekonomiya/konkurenciya_rol_funktsionuvanni_rinkovoyi_ekonomiki.
2. Шевченко Л.С. Конкурентное управление: Уч. пособие. – Харьков: Эспада, 2004. – 520 с.
3. Фатхутдинов Р.А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия управления. – М.: ИНФРА-М. – 2004. – 312 с.
4. Основи економічної теорії / С. В. Мочерний, С. А. Єрохін, Л. О. Канищенко та ін.; за ред. С. В. Мочерного. – К.: ВЦ «Академія», 1997.

Маляр С.А.

здобувач ступеня магістра

ФіКм-1-17-1.4д, 1 курс,

Київський університет імені Бориса Грінченка

Науковий керівник: Лойко В.В., доктор економічних наук, доцент,

професор кафедри фінансів та економіки,

Київський університет імені Бориса Грінченка

Управління об'єктами житлового фонду міста Києва як чинник підвищення конкурентоспроможності економіки міста

Розглянуто питання формування стратегії управління об'єктами житлового фонду міста Києва на засадах фінансової безпеки як чинника підвищення конкурентоспроможності економіки міста.

Підвищення конкурентоспроможності економіки міста, зокрема столиці держави, є суттєвим чинником підвищення конкурентоспроможності країни в цілому. За статистичними даними, частка міського населення Землі збільшується на 0,5% щорічно. Отже, фактор росту урбанізації є одним з важливих мотивів для того, що економіка міста стає окремою сферою дослідження науковців.

Конкурентоспроможність економіка сучасного міста базується на ефективному функціонуванні всіх її складових, зокрема на житлово-комунальній інфраструктурі міста.

Житлово-комунальна інфраструктура – це багатогалузевий комплекс, що складається з житлових будинків, мереж водопостачання та водовідведення, доріг, мостів, території біля житлових будинків. Весь цей комплекс вимагає значних фінансових витрат для підтримки його в належному стані. Підтримка житлово-комунальної інфраструктури на сучасному рівні і розвиток її з урахуванням сучасних світових тенденцій вимагає значної уваги з боку державних органів влади і є основою соціальної безпеки країни.

Сучасний стан житлово-комунальної інфраструктури в Україні характеризується низьким рівнем ефективності її діяльності, дефіцитом бюджетних коштів на її розвиток, повільним темпом узгодження нормативних актів, повільним впровадженням інновацій, особливо в області технологій, що зберігають ресурси, низьким рівнем монополізації і створенням конкурентного середовища. Зволікання реформ в галузі житлово-комунальної інфраструктури призводить до погіршення її стану і розвитку кризової ситуації в країні. Проведені наукові дослідження в галузі реформування житлово-комунальної інфраструктури дозволяють зробити висновок про те, що в наукових колах думки вчених з цього питання розходяться, що обумовлює необхідність проведення подальших наукових досліджень і вироблення практичних рекомендацій щодо поліпшення ефективності функціонування житлово-комунальної інфраструктури України.

Сучасний процес реформування житлово-комунального господарства в Україні, зокрема в місті Києві, пов'язаний із створенням об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ). Незважаючи на позитивну динаміку кількісного зростання названих об'єднань, цей процес поки що не дав очікуваних результатів. В процесі створення ОСББ виникає ще багато питань, які пов'язані із недосконалістю сучасного законодавства і з накопиченням певного досвіду господарювання вже створених ОСББ.

Не дивлячись на те, що питання передачі майнового комплексу або його частини з балансу на баланс врегульовано низкою законів та підзаконних нормативно-правових актів, отримати в місті Києві на баланс цілісний майновий комплекс – житловий будинок, земельну ділянку та будівлі, що знаходяться на цій земельній ділянці і потрібні для обслуговування будинку, ОСББ не може. Це зумовлено низкою прогалин в законодавстві.

Згідно з пунктом 4 частини 1 статті 1 «Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку», прибудинкова територія – це територія навколо багатоквартирного будинку, визначена на підставі відповідної містобудівної та землепорядної документації, у межах земельної ділянки, на якій розташовані багатоквартирний будинок і належні до нього будівлі та споруди, що необхідна для обслуговування багатоквартирного будинку та задоволення житлових, соціальних і побутових потреб власників (співвласників та наймачів (орендарів) квартир, а також нежитлових приміщень, розташованих у багатоквартирному будинку [1].

Відповідно, у разі створення ОСББ та прийняття ним рішення про готовність прийняти на свій баланс цілісний майновий комплекс, такий майновий комплекс чи його частина передається з балансу підприємства. Варто відзначити, що земельні ділянки, на яких розташовані житлові будинки, не перебувають на балансі у комунальних підприємств, які є балансоутримувачами цих будинків. В розумінні Земельного кодексу України, Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку», такі земельні ділянки не можуть вважатися прибудинковими територіями, оскільки їхні межі не визначені відповідно до землевпорядної документації. Елементарним підтвердженням цього умовиводу є відсутність у балансоутримувачів багатоквартирних будинків державних актів про право власності на земельні ділянки і відсутність у таких земельних ділянок кадастрових номерів. Такі території комунальні підприємства міста Києва – балансоутримувачі житлових будинків лише обслуговують на підставі рішень органів місцевого самоврядування про закріплення територій для прибирання.

З наведеного слідує, що комунальні підприємства Києва, які є балансоутримувачами житлових будинків, можуть передати на баланс ОСББ лише те, що реально мають на своєму балансі – житловий будинок з допоміжними приміщеннями, тобто частину цілісного майнового комплексу.

В розумінні статті 80 Земельного кодексу України, територіальна громада міста Києва, від імені якої діє Київська міська рада, є суб'єктом права власності на землю. Статтею 12 цього Кодексу серед повноважень органу місцевого самоврядування у галузі земельних відносин передбачено право розпорядження землями територіальних громад [2]. Згідно пункту 1 частини 1 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», до виключної компетенції місцевих рад віднесено вирішення на сесійних засіданнях відповідно до закону питань регулювання земельних відносин [3].

Якщо ж визначення прибудинкових територій буде здійснюватися Київрадою хаотично, без чіткого регулювання спеціальним нормативно-правовим актом, яким будуть визначені однакові підходи визначення прибудинкової території для всієї країни, є обґрунтовані ризики непрозорого та несправедливого розподілу прибудинкових територій між житловими будинками, надання переваги одним ОСББ над іншими. Це може призвести до порушення, або ж навіть позбавлення співвласників окремих будинків права мати у спільній сумісній власності земельну ділянку, що є прибудинковою територією багатоквартирного будинку. Як показує досвід протистоянь в Києві окремих груп людей з забудовниками та іншими особами, відсутність чіткого регулювання земельних відносин призводить й до небезпечного зростання соціальної напруги.

Наведене вище доводить, що об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, що діють не лише в Києві, а й в Україні, не можуть повною мірою скористатися визначеним Законом України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» правом отримати цілісний майновий комплекс на свій баланс. Люди позбавлені повною мірою реалізувати своє конституційне право володіти, користуватися та розпоряджатися будинком, як об'єктом спільної сумісної власності. Доцільно Київській міській раді прийняти рішення, в якому передбачити особливості реалізації цього права в місті Києві та закласти до бюджету міста кошти на виготовлення необхідних документів.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про особливості здійснення права власності в багатоквартирному будинку». <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/417-19>
2. Земельний кодекс України. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14/print>
3. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/page2/print>

Оленюк М.І.

здобувач ступеня магістра

ФК-16зтм, 2 курс,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

Науковий керівник: Лойко Д.М., к.е.н., доцент,

доцент кафедри національної економіки та фінансів

Університет «КРОК»

Перспективи розвитку ринку злиття та поглинання компаній в Україні

Розглянуто питання розвитку ринку злиття та поглинання компаній в Україні в сучасних умовах господарювання. Проаналізовано сучасну нормативно-правову базу України щодо правового регулювання процесів злиття та поглинання компаній. Окреслено перспективи розвитку вітчизняного ринку злиття та поглинання компаній з урахуванням досвіду країн Європейського Союзу.

В умовах тотальної глобалізації світової економіки та концентрації капіталу процес злиття та поглинання компаній став каталізатором розвитку світової економіки. На початку ХХІ століття цей процес знайшов свій найбільш виражений прояв серед розвинених країн. У сучасних умовах жорсткої конкуренції злиття та поглинання стали дієвим інструментом досягнення корпоративного зростання й досягнення лідерських позицій на ринку за рахунок диверсифікації діяльності, залучення стратегічних інвесторів і підвищення вартості компаній.

Державне регулювання процесів злиттів та поглинань спрямоване на реалізацію мети державної економічної політики. З урахуванням напрямів державної економічної політики, які визначені в статті 10 Господарського Кодексу України [1], процеси злиття та поглинання є, з одного боку, інструментами реалізації структурно-галузевої, інвестиційної, політики інституційних перетворень, а з іншого – об'єктом регулювання в рамках реалізації антимонопольно-конкурентної та податкової політики.

В Україні немає чітко закріпленої термінології, часто формулювання злиття та поглинання стають взаємозамінними. Рух корпоративної власності в Україні побудований на протиріччях як законодавчих, так і реальних операцій зі злиття та поглинання. У термінології Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку присутні тільки

поняття злиття та приєднання. Так само рух корпоративної власності трактується у Цивільному кодексі України. У прийнятому у 2008 р. Законі України «Про акціонерні товариства» зберігаються ці самі форми руху корпоративної власності [2]. Тому реальні угоди поглинання не регулюються ні законодавчими, ні регулятивними документами. Процеси злиття і поглинання компаній в Україні забезпечуються прийняттям різних правових актів: індивідуально-правових (рішення про злиття і поглинання; договір про злиття і поглинання тощо); правозастосовних (дозволи органів АМК України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, податкових органів тощо).

Зарубіжний досвід доводить, що насамперед під час планування злиття чи поглинання необхідно не лише ретельно відпрацьовувати технологічні та юридичні проблеми, а й намагатися здійснити оцінку ефективності рішення про придбання компанії, провести оцінку її вартості, проаналізувати гармонізацію рішень щодо поглинання зі стратегією бізнесу, а також ефективність управління бізнесом після того, як поглинання відбулося.

Процеси злиття та поглинання створюють умови для економічної концентрації (при горизонтальному типі злиття об'єднуються компанії-конкуренти). У зв'язку з цим усі держави жорстко контролюють процеси переходу контролю з метою розвитку чесної конкуренції та недопущення надмірної монополізації ринків. В Україні ці функції виконує Антимонопольний Комітет України (АМКУ). Згідно із законодавством, злиття/поглинання має отримати спеціальний дозвіл після перевірки АМКУ.

Здійсненню процесу злиття/поглинання передуює процес комплексної юридичної перевірки компанії (due diligence), що містить у собі кілька етапів.

Перший етап являє собою оцінку відповідності установчих документів організації законодавчим актам.

Другий етап – це оцінка титулів власності на майно організації. Перевіряється законність придбання майна, можливість виникнення в майбутньому суперечок про його приналежність.

Третій етап – це оцінка діяльності організації. Перевіряються укладені крупні угоди, включно на відповідність нормам валютного й антимонопольного законодавства.

Процес укладання угоди тривалий, складається з декількох етапів. На першому етапі – підготовчому – збираються й підготовляються необхідні документи. Між учасниками угоди М&А укладається угода про наміри та конфіденційність. Такими договорами передбачається відповідальність сторін за розголошення, використання або втрату інформації, отриманої в ході переговорів і аудита з приводу майбутнього М&А.

Для укладання деяких угод з корпоративними правами може знадобитися одержання попереднього дозволу Антимонопольного комітету України (АМК) на концентрацію. Юридичні критерії обов'язковості одержання Дозволу такі: сумарний світовий обсяг реалізації або сумарна світова вартість активів покупця і компанії-цілі за попередній фінансовий рік перевищувала 12 млн євро; світовий обсяг реалізації або світова вартість активів покупця й компанії-цілі за попередній фінансовий рік перевищувала 1 млн євро в кожного; обсяг реалізації в Україні або вартість активів в Україні покупця або компанії-цілі за останній фінансовий рік перевищувала 1 млн євро [3]. Завершення відбувається після виконання всіх відкладених обставин (одержання всіх необхідних дозволів і погоджень, усунення виявлених проблем). Ключовими документами по завершенню можуть бути: дозвіл АМКУ на концентрацію, узгодження або повідомлення інших державних органів; згода кредиторів; висновки радників; корпоративні узгодження, зміна менеджменту, внесення змін у статутні докумен-

ти; контракти з ключовими працівниками, передача прав інтелектуальної власності, пов'язаних з бізнесом компанії; протокол про завершення (виконання відкладених обставин).

Згідно із правом ЄС, приєднання не є окремим видом припинення юридичної особи, а злиття тлумачиться набагато ширше. Якщо в праві України злиття – це виникнення нового акціонерного товариства- правонаступника з передачею йому згідно з передавальними актами всього майна, усіх прав та обов'язків двох або більше акціонерних товариств одночасно з їх припиненням, то, згідно із Третьою директивою ЄС [4], злиттям є як створення нової юридичної особи, до якої переходять усі права й обов'язки компаній, які беруть участь у злитті, з одночасним їх припиненням, так і перехід таких прав та обов'язків до вже існуючої компанії.

Щодо основних положень регулювання поглинань, то в Україні треба поступово імплементувати більшість положень Тринадцятої директиви ЄС [4], які б дозволили ефективно регулювати сферу поглинань в Україні. Оскільки положень, які містяться в Законі України «Про акціонерні товариства» [2], недостатньо для ефективного регулювання поглинань на сучасному етапі розвитку України. Важливо ввести в українське законодавство термін «поглинання» й надати йому чітке визначення.

Беручи до уваги високі темпи глобалізації світової економіки та жорстку конкуренцію на світових ринках, конче необхідним є швидке та комплексне реформування законодавства України. Своєчасна адаптація українського законодавства до передових світових норм допоможе нашій країні посісти гідне місце серед найрозвинутіших країн світу.

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.
2. Про акціонерні товариства: Закон України № 514-VI від 17.09.2008 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50-51. – Ст. 384.
3. Про захист економічної конкуренції: Закон України № 2210-III від 11.01.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.
4. Directive 2004/25/EC of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on takeover bids // OJ L 142. – 2004.

Строкоус Вадим

студент 3 курсу групи КД-15, КЕПІТ

Науковий керівник: Пазєєва Г.М., к.е.н., доцент

Форми продажу товарів у магазинах та їх ефективність

Основним завданням торговельних підприємств в умовах конкуренції на споживчому ринку товарів і послуг є залучення і розширення кількості клієнтів і їх доходів, тому на першому місці стоїть вдосконалення організації продажу товарів та підвищення якості обслуговування покупців.

Організація продажів продукції є способом управління діяльністю групи людей, які мають спільну мету, орієнтовану на кінцевий результат. В ході дослідження було проаналізовано методи продажу в гіпермаркеті «Епіцентр» та виявлено як плюси так і мінуси використовуваних методів.

Методи продажу товарів поділяються на два види: традиційні та сучасні. Традиційні форми продажу передбачають безпосередній відпуск товарів продавцями покупцям. Ці форми вимагають високої активності, витрат праці і часу продавців. Сучасні методи мають декілька видів продажу, продаж з відкритою викладкою, продаж за зразками, самообслуговування та інтернет-торгівля [1].

Правильне використання сучасних методів продажу, позитивно впливає на економіку підприємства, також не можна забувати про асортимент, його якість та актуальність. Правильне оформлення торгового залу, електронні термінали з мапою та додатковою інформацією, інформаційні пункти, прилади для самостійного зчитування штрих-кодів. Велика увага приділяється персоналу. Він має знати свою справу, завжди мати змогу проконсультувати клієнта, надати правильну інформацію або запропонувати кращий варіант. Адже до продавця звертаються з питаннями люди різного віку і професій, з різними інтересами і запитам. До кожного потрібно знайти підхід.[2]

Отже персонал має бути чемним та освіченим, загалом робити все для того щоб клієнт був задоволений. Все це дає змогу комфортно користуватися послугами магазину.

Велику роль також грає оформлення магазину, це і вивіски з внутрішньою рекламою, і вивіски-вказівки, і демонстраційні стенди, які дають змогу оцінити функціональність та якість товару. До оформлення відносяться і сезонні декорації в магазині.

Всі ці аспекти формують значну частину прибутку. Адже не лише низькими цінами треба утримувати клієнтів але й сервісом, тому що ціни низькими довго не протримаєш, а ось сервіс має бути гарним завжди. До того ж завжди потрібно мати стратегію та тактику дій при зміні ринку.

Дослідивши роботу ТОВ «ЕпіцентрК» (рис.1) можна зробити висновок, що за рахунок використання різних форм продажу, швидко зростає прибуток. На це впливали всі вищеперераховані аспекти.[3]

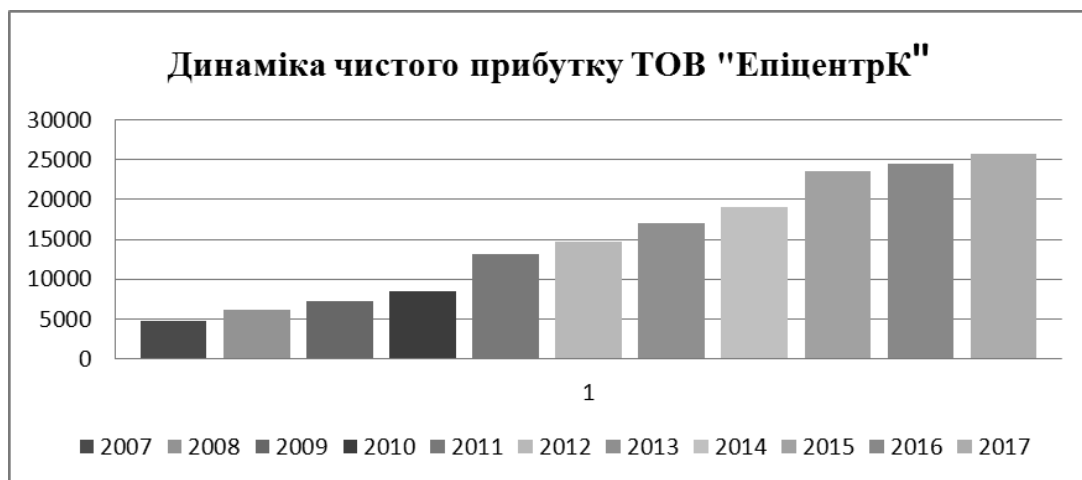

Рис. 1. Динаміка чистого прибутку ТОВ «ЕпіцентрК» .

Джерело: складено автором

Аналіз виявив, що необхідно для покращення роботи підприємства: зміна «зовнішнього вигляду», стимулювання продажу, бути конкурентоспроможними та сучасними.

Розглянемо поняття стимулювання продажу. Стимулювати означає “змушувати рухатись”. Стимулювання продажу – це сукупність прийомів, що застосовуються протягом усього життєвого циклу товару відносно всіх учасників ринку, для короткострокового збільшення обсягів продажу, а також для збільшення числа нових покупців. [4] Спеціалісти з маркетингу визначають концепцію стимулювання продажу як діяльність, що здійснюється для того, щоб сформувати у покупців психологічну готовність погодитися на пропозицію продавця завдяки специфічній інформації про підприємство-продавця або його продукції і, в кінцевому рахунку, збільшити дохід підприємства.

В останні роки увага до стимулювання продажів постійно зростає. Це обумовлено багатьма причинами, наприклад перенасиченість рекламою. Реклами стало настільки багато що це призвело до того, що споживачі на неї все менше звертають уваги або іноді зовсім їй не довіряють. До того ж використання реклами досить витратне, а результат який вона приносить часто не виправдовує витрати. Також існує низка законодавчих обмежень щодо реклами певних видів товарів, наприклад лікарські препарати, тютюнові вироби та алкогольні напої), а також існують обмеження щодо порівняльної реклами. Через зростаючу конкуренцію потрібно шукати нові види реклами [4]. Звісно ж не можна залишати без уваги імпульсивність покупок, адже за результатами маркетингових досліджень близько 70% рішень про покупку приймається безпосередньо у торговому залі, і покупцям при цьому все одно яка в вас реклама, їм важливо що відбувається зараз [2].

Тому стимулювання збуту має комплексний характер і спрямовано на споживачів товару, торгових посередників і власний персонал фірми.

Також для вдосконалення організації системи обслуговування клієнтів потрібно розвивати матеріально-технічну базу торгівлі та раціонально розміщувати магазини. Потрібно більш широко впроваджувати прогресивні форми і методи торговельного обслуговування клієнтів.

В ході дослідження було досліджено форми і методи продажу в гіпермаркеті «Епіцентр». Тому для забезпечення ефективного функціонування підприємств торговельної діяльності таким як гіпермаркет «Епіцентр» за сучасних умов досить важливо правильно сформулювати стратегію та тактику даного підприємства, виявити потенційних клієнтів, визначити свій асортимент товарів та способи їх реалізації, забезпечити високу якість обслуговування споживачів та визначення раціональної торговельної політики. Особливо важливо більше приділяти уваги до якості обслуговування клієнтів. Тому що обслуговування покупців – це чітке знання певних правил поведінки і виконання їх на своєму робочому місці з урахуванням особливостей різноманітних категорій покупців. До продавця звертаються з питаннями люди різного віку і професій, з різними інтересами і запитамі. До кожного потрібно знайти підхід. Саме від умінь продавця знайти індивідуальний підхід до покупця, невимушено і доброзичливо поговорити та вирішити його питання, залежить виконання основного завдання продавця: добитися, щоб кожний товар знайшов свого споживача, а кожен покупець знайшов такий товар, який йому потрібний [1]. Ось чому так важливо для продавця знання, всього асортименту товару, з яким він працює. До того ж, як продавець буде поводити себе з клієнтом так покупець і буде думати про магазин. Тому треба робити все для того щоб клієнт залишився задоволений.

Не дивлячись на невеликі недоліки, які були виявлені в ході дослідження, гіпермаркет «Епіцентр» достатньо ефективно здійснює свою господарську діяльність, рентабельність постійно зростає. Збільшення обсягу прибутку зростає в основному за рахунок збільшення торгових точок, асортименту магазину та впровадженню нових форм і методів продажу

Список використаних джерел

1. Котлер Ф. Маркетинг – менеджмент: анализ, планирование внедрение, контроль / Под ред. О.А. Третьяк и др.; Пер. с англ. М. Бугаев и др. 2-е изд. испр. – СПб.: Питер, 1999. – 896 с.
2. Шопіна Є. Про удосконалення планування та аналізу господарсько-фінансової діяльності кооперативних організацій і їх підприємств // Вісті. «ДВ-вкладка». – 2008. – № 32. – 8 серпня.
3. Характеристика діяльності [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: epicentrk.ua/about.
4. Маркетинг: Бакалаврський курс: Навчальний посібник / За загальною ред. д.е.н., проф. С.М. Ілляшенка. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. – 976 с.

Урчик О.А.

студентка 3 курсу групи КД-15, КЕПІТ

Науковий керівник: Пазєєва Г.М., к.е.н., доцент

Ефективність лізингової діяльності в Україні

Лізингова діяльність це складне соціально-економічне явище, яке виконує ряд найважливіших завдань з формування та розвитку основних галузей економіки країни, сприяє активізації інвестиційних процесів і виробничої діяльності від найменших до найбільших суб'єктів господарювання національної економіки. Особливого значення набуває необхідність використання такого фінансового інструменту, як лізинг в інвестиційному процесі і реальному секторі економіки.

Лізинг – це підприємницька діяльність, спрямована на інвестування власних чи залучених фінансових коштів, яка полягає в наданні лізингодавцем у виключне користування на визначений термін лізингоотримувачу майна [1]. Лізинг є найпоширенішим видом оренди в міжнародній практиці. Останніми роками було здійснено низку різноманітних заходів в Україні, які спрямовано на створення ефективного середовища для розвитку лізингу. Він дуже зручний особливо для українських виробників, які не можуть самостійно придбати необхідне їм обладнання високої якості. В комерційній практиці розрізняють різні види та форми лізингу в залежності від форми організації угоди, термінів, обсягу обслуговування, типу майна, сфери ринку, умов амортизації, податкових пільг, форми платежів тощо [2].

У світовій практиці лізинг одержав стрімкий розвиток менше ніж за п'ятдесят років і сьогодні займає свою ринкову нішу, чітко характеризуючись якісною видовою характеристикою. В Україні, незважаючи на сформовані основні передумови для його безпосереднього впровадження, рівень використання лізингу залишається низьким. Так,

сучасний ринок лізингових послуг характеризується різноманітністю видів та форм, а також наявністю на ринку лізингових послуг понад 100 компаній.

«ТЕКОМ Лізинг» – одна з провідних лізингових компаній України в сфері фінансування проектів дорожнього будівництва, промислових об'єктів і сільського господарства. Ця компанія є єдиним організатором проектів суднобудування з використанням лізингу в Україні. Сьогодні лізингові програми стають все більш популярними в країнах усього світу.

Надаючи фінансові послуги для фізичних та юридичних осіб, які дозволяють придбати конкретний об'єкт (устаткування, нерухомість, техніку) без відлучення коштів з обороту, з правом подальшого викупу. Так позиціонує себе компанія «ТЕКОМ Лізинг». Саме тому набагато вигідніше купити в лізинг, ніж, наприклад, оформити кредит [3].

Компанія розпочала свою роботу в травні 2005 року і на сьогодні в ній сформована ефективна система управління бізнес-процесами. Компанія «ТЕКОМ Лізинг» є універсальною лізинговою компанією, яка надає фінансові послуги, як корпоративним клієнтам, так і підприємствам малого та середнього бізнесу у всіх сегментах ринку. Кожен з них отримує максимально вигідну можливість купити в лізинг дорожню техніку, спеціальне та медичне обладнання, нерухомість, а також купити в лізинг морські судна. Лізинг як особлива форма господарювання здійснює комплексний вплив на основні складові елементи виробничого процесу: на засоби праці і на живу працю людини, на ступінь використання техніки і робочої сили.

В ній працює багато професійних фахівців, має стійке фінансове становище на ринку та публічна відкритість діяльності, також ведеться облік справ за міжнародними стандартами. Фондування діяльності компанії здійснюється за рахунок коштів європейських та українських банків, що дозволяє формувати гнучку цінову політику. Фахівцями «ТЕКОМ Лізинг», в рамках інноваційної стратегії, розроблені фінансові продукти, що дають змогу задовільнити потреби, як великих підприємств, так і приватних підприємців. Станом на 2018 рік «ТЕКОМ Лізинг» представлена в 10 містах України, таких як: Київ, Одеса, Львів, Миколаїв, Херсон, Харків, Запоріжжя, Кривий Ріг, Кіровоград, Дніпропетровськ. В лізингових операціях є ціла низка як переваг так і недоліків, що свідчить про те, що лізинг розвивається, удосконалюється і безумовно він потрібен [4].

Дослідивши сучасні аспекти надання послуг лізингу в Україні, можна зробити висновки, що лізинг являється перспективною галуззю. Лізинг різносторонній вид підприємницької діяльності, який поділяється на різні види, форми і класифікації, що робить його надзвичайно багатим у своєму розвитку на світовому ринку. Розглядаючи розвиток такого фінансового інструменту, як лізинг, можна сказати, що він є надзвичайно перспективним і необхідним для розвитку малого бізнесу. В Україні лізинг набуває більшого значення з кожним роком.

Список використаних джерел

1. Вишнякова І. Теоретичні аспекти визначення поняття “лізинг” // Вісник Академії митної служби України. – 2002. – № 4 (16). – С. 22-30.
2. Ковальчук К.Ф. Методологія вибору ефективного виду лізингової угоди основними учасниками: [монографія] / К.Ф. Ковальчук, К.М. Савчук. – Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2007. – 117 с.
3. Малишенко К. «До питання про ефективність лізингу в Україні» // Економіка фінанси право 1998р. №3, с. 43
4. Усенко Я. Розвиток лізингу в Україні // Справочник економіста. – 2007. – № 1. – С. 13–20.

Університет «КРОК»

Наукове видання

**Конкурентоспроможність як основа розвитку
економіки в сучасних умовах:**
збірник матеріалів студентської науково-практичної конференції

Комп'ютерна верстка: *В.І. Гришаков*

Підписано до друку 20.06.2018 р. Формат 70x100/16

Університет «КРОК»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру ДК № 613 від 25.09.2001 р.

Надруковано департаментом поліграфії
Університет «КРОК»
місто Київ, вулиця Лагерна, 30-32
тел.: (044) 455-69-80
e-mail: polygrafia.krok@gmail.com